

gemeente
Tubbergen

Perspectiefnota 2022 (inclusief eerste programmajournaal 2021)

Inhoud

Perspectiefnota 2022 (inclusief eerste programmajournaal 2021) 1

Inleiding 4

Van perspectiefnota 2022 naar begroting 2022 6

 1. Meerjarig saldo begroting 2021 7

 2. Mutaties bestaand beleid (eerste programmajournaal 2021) 7

 3. Herzien meerjarig saldo na mutaties bestaand beleid (eerste programmajournaal 2021) 17

 4. Voorstellen voor een sluitende meerjarenbegroting 22

 5. Herzien meerjarig saldo na maatregelen 25

 6. Het overdrachtsdocument 25

 7. Specifieke mutaties 27

 8. Incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves 33

 9. Uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2022 37

Maatschappelijk Akkoord Tubbergen 5.1.2e 39

Hoe werken wij samen? 40

Kernagenda's 51

Kern overstijgende agenda 52

Samen redzaam, gezond meedoen 53

Werk aan de winkel 89

Bereikbaar en aantrekkelijk 102

Duurzaam leven 111

Basisbegroting 130

 Programma Bestuur & middelen 130

 Programma Dienstverlening & burgerzaken 135

 Programma Veiligheid 136

Programma Openbare ruimte & mobiliteit..... 138

Programma Economie..... 141

Programma Onderwijs..... 143

Programma Sport & accommodaties 145

Programma Cultuur & recreatie 147

Programma Sociaal domein..... 148

Programma Milieu 151

Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening..... 154

Inleiding

Perspectiefnota 2022 (inclusief eerste programmajournaal 2021)

Voor u ligt de perspectiefnota 2022 (inclusief het eerste programmajournaal 2021) van de gemeente Tubbergen die door het college van Tubbergen aan u als raad aangeboden wordt. Dit document heeft als basis de begroting 2021. De daadwerkelijke stand van zaken (zowel inhoudelijk als financieel) zoals die blijkt uit de vastgestelde jaarverantwoording 2020 is een belangrijke input lijn voor deze perspectiefnota. Feitelijk heeft het document zoals dat nu voorligt zowel een besluitvormend als een richtinggevend karakter. Besluitvormend daar waar het gaat om het eerste programmajournaal 2021 (waar staan we nu) en richtinggevend voor het onderdeel perspectiefnota (vooruitkijken). Deze richtinggevende uitspraken hebben na vaststelling het karakter van een opdracht van de gemeenteraad aan het college om deze richtinggevende uitspraken verder uit te werken en te betrekken bij het opstellen van de begroting 2022 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt.

Zoals gesteld heeft het onderdeel perspectiefnota een richtinggevend karakter en moet dus worden gezien als een eerste kader stellende aanzet om te komen tot een begroting 2022. Aangezien er in maart 2022 gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden en er dus een nieuwe raadsperiode aanbreekt, kan worden geconcludeerd dat de begroting 2022 en dus ook de perspectiefnota 2022, de laatste zijn van de huidige gemeenteraad en het huidige college. Het is gebruikelijk is dat de zittende gemeenteraad en het zittende college met het vaststellen van een begroting die betrekking heeft op een verkiezingsjaar (in dit geval het jaar 2022) niet "over haar graf heen regeert". Concreet betekent dit dat de begroting 2022 een zogenaamd "beleidsarm karakter" krijgt. Speerpunt van deze beleidsarme begroting 2022 moet volgens het college een sluitende meerjarenbegroting zijn, zodat de gemeentelijke financiën "netjes" worden overgedragen naar de nieuwe raadsperiode. In deze perspectiefnota is een aantal richtinggevende voorstellen opgenomen die ervoor kunnen zorgen dat het meerjarige financiële perspectief op basis van de huidige inzichten inderdaad sluit. De aangegeven richtinggevende voorstellen betreffen voor een deel directie maatregelen en voor een deel maatregelen die nader moeten uitgewerkt en worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2022 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt. De zinsnede "op basis van de huidige inzichten" is heel bewust gekozen omdat er op dit moment (mei 2021) een aantal zaken spelen die naar verwachting invloed gaan hebben op de gemeentefinanciën maar nu nog niet voldoende concreet te maken zijn. Zo hebben de gemeenten, mede op initiatief van de gemeente Tubbergen, via de VNG een aantal claims op tafel gelegd bij de kabinetsformatie. Genoemd kunnen worden de onrechtvaardige en onvolledige financiering van de jeugdzorg (tekort € 1,5 - € 1,7 miljard), de opschalingskorting van € 1 miljard en de onvolledige compensatie betreffende de wetswijziging abonnementstarief (tekort € 200 - € 300 miljoen). Of en in hoeverre deze claims ook inderdaad leiden tot extra rijksvergoedingen weten we op dit moment niet. Daarnaast zijn we, net als alle Nederlandse gemeenten, in afwachting van de daadwerkelijke herverdeeffecten van de herijking van het gemeentefonds met een geplande ingangsdatum per 1 januari 2023. Tot slot hebben we onder de vlag van VNG ook nadrukkelijk aandacht gevraagd voor een rechtvaardige en volledige financiële compensatie voor nieuwe taken (extra taken vraagt extra knaken). In dit kader noemen we de omgevingswet en het klimaatakkoord/de energietransitie.

Al met al een behoorlijke aantal onzekerheden en risico's die de keuze voor een beleidsarme begroting 2022 met als speerpunt een sluitend meerjarenperspectief naar onze mening onderstrepen. Op deze

manier wordt namelijk ook wat ruimte in de tijd gecreëerd om een beter en vollediger beeld van de meerjarige gemeentelijke financiën te verkrijgen.

Dit betekent wel, evenals bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen ook voor het komende jaar 2022 naast een "beleidsarme" meerjarig sluitende begroting 2022 weer gaan werken met een zogenaamd overdrachtsdocument. Verderop in deze perspectiefnota treft u een nadere toelichting op dit overdrachtsdocument aan.

Daarnaast is in deze perspectiefnota (inclusief eerste programmajournaal) ook gekeken naar de stand van zaken en de mogelijke doorwerking van de coronacrisis. Het moge duidelijk zijn dat de gevolgen van de coronacrisis nog steeds doorwerken en dus van belang zijn. Zowel voor de inhoudelijke voortgang van het werk (ambities en regulier) als ook financieel. Wij hebben er voor gekozen de financiële gevolgen niet per programma weer te geven maar hiervoor een specifieke paragraaf in te ruimen. De uitkomsten hiervan treft u aan in het financiële hoofdstuk. Het spreekt voor zich dat we u als raad op de hoogte houden van de ontwikkelingen. Zowel in de komende P&C-documenten (tweede programmajournaal 2021 en begroting 2022) of indien dat nodig is via afzonderlijke kanalen.

Van perspectiefnota 2022 naar begroting 2022

Om een gestructureerd beeld te geven van de opbouw en het verloop van het meerjarige saldo volgen we onderstaande opzet:
Allereerst ziet u in paragraaf 1 het beginsaldo van deze perspectiefnota (incl. eerste programmajournaal 2021) weergegeven. Dit saldo vindt zijn oorsprong in de programmabegroting 2021 en vormt de basis waarmee verder wordt gewerkt.

In paragraaf 2 schetsen we de mutaties op de uitvoering van het bestaande beleid of al eerdere besluitvorming. Feitelijk hebben we het hier over het financiële deel van het eerste programmajournaal 2021.

In paragraaf 3 brengen we in beeld wat het doorvoeren van de mutaties op basis van bestaand beleid betekenen voor het herziene meerjarige saldo. Ook dit deel heeft betrekking op het financiële deel van het eerste programmajournaal 2021. In het vervolg van deze paragraaf geven we een conclusie van de financiële mutaties en schetsen we daarnaast het dilemma waar we voor staan richting de opdracht om structurele ruimte te zoeken voor nieuw beleid enerzijds en de onzekerheden en risico's anderzijds. Het college stelt hierbij als eerste kader stellende aanzet naar de begroting 2022 een twee-sporen principe voor.

In paragraaf 4 vindt de uitwerking van het eerste spoor van het twee-sporen principe plaats. Het college draagt hierbij een aantal maatregelen voor. Dit betreffen gedeeltelijk richtinggevende voorstellen voor maatregelen die nader uitgewerkt moeten worden en gedeeltelijk maatregelen waarover direct besloten kan worden. De daadwerkelijke besluitvorming over de richtinggevende voorstellen vindt plaats bij de begroting 2022.

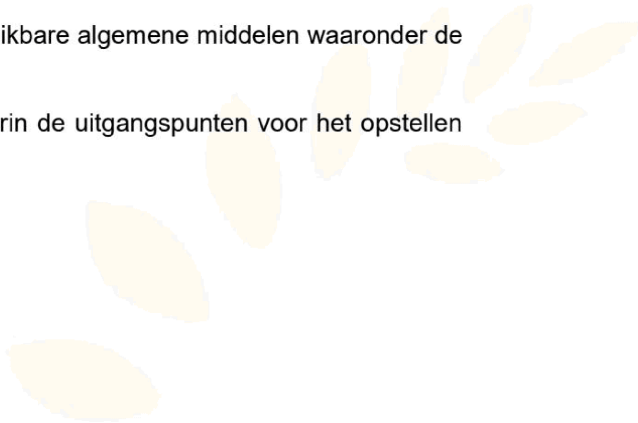
In paragraaf 5 brengen we in beeld wat het doorvoeren van de maatregelen financieel betekent voor het herziene meerjarige saldo.

In paragraaf 6 vindt de uitwerking van het tweede spoor van het twee-sporen principe plaats. Dit betreft het overdrachtsdocument dat als input betrokken kan worden bij de mogelijke coalitieonderhandelingen. Er worden kort een aantal zaken aangegeven die in ieder geval een plekje moeten krijgen in dit overdrachtsdocument.

In paragraaf 7 staan we stil bij een aantal specifieke mutaties. Deze mutaties gaan verder dan het bestaande beleid, maar hebben mogelijk omvangrijke financiële consequenties en behoeven ook zeker gezien de politiek bestuurlijke impact de nodige toelichting.

In paragraaf 8 geven we een overzicht van de incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves.

Het financiële hoofdstuk wordt afgesloten met paragraaf 9 waarin de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2022 worden weergegeven.

1. Meerjarig saldo begroting 2021

Zoals u van ons gewend bent, zoeken we in elk van de P&C-documenten in financiële zin aansluiting bij het laatst vastgestelde document. Voor deze perspectiefnota 2022 (inclusief eerste programmajournaal 2021) betekent dat dat we aansluiting zoeken bij het saldo van de vastgestelde begroting 2021.

(Bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Herzien meerjarig saldo begroting 2021	23	-118	-180	6	57
Storten in algemene reserve	-23	0	0	0	0
Herzien meerjarig saldo begroting 2021		5.1.2e			

2. Mutaties bestaand beleid (eerste programmajournaal 2021)

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de verschillende mutaties op basis van bestaand beleid. Dit kunnen autonome ontwikkelingen zijn of zaken waarover reeds besluitvorming heeft plaats gevonden. De autonome ontwikkelingen vinden vooral hun oorsprong in de jaarrekening 2020 en in de ervaringscijfers over de eerste drie maanden 2021.

Mutaties bestaand beleid	2021	2022	2023	2024	2025
Septembecirculaire 2020					
- Mutatie algemene uitkering	-112	-401	-431	-428	-428
- Taakmutaties	-45	-13	-7	-7	-4
- Coronacompensatie	-154	0	0	0	0
Decembecirculaire 2020					
- Mutatie algemene uitkering	128	0	0	0	0
- Coronacompensatie	-115	0	0	0	0
Herijking gemeentefonds					

- Uitstel doorvoeren herverdeeeffecten	0	200	0	0	0
- Uitkomst herverdeeeffecten €15 per inwoner	0	0	35	185	185
Maartbrief coronacompensatie					
Sociaal domein	-216	28	-21	-146	-146
Verbonden partijen - begrotingen 2022					
- Stelpost loon- en prijscompensatie	0	75	75	75	75
- Noaberkracht	-9	-38	-38	-38	-38
- Regio Twente	0	-7	-7	-7	-7
- Veiligheidsregio Twente (VRT)	0	8	8	8	8
- Stadsbank Oost Nederland	7	7	8	7	5
SW en uitvoering gemeentelijke groenvoorziening - Newtonstraat	0	0	0	0	0
Back-up cloudoplossing	-19	-19	-19	-19	-19
Overige kleine verschillen	19	7	6	5	5
Totaal mutaties bestaand beleid	-516	-153	-391	-365	-364

Septembecirculaire 2020
Mutaties algemene uitkering

Meestal verschijnen jaarlijks drie circulaire's. In mei, september en december. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De doorrekening van de septembecirculaire 2020 geeft het volgende meerjarige beeld:

(Bedragen in €)	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal algemene uitkering in begroting 2021	28.910	29.641	29.997	30.386	30.929
Algemene uitkering septembercirculaire 2020	28.798	29.240	29.566	29.958	30.501
Verschil algemene uitkering	-112	-401	-431	-428	-428
Op te nemen stelposten (bedragen x €1.000)					
- Taakmutaties	-45	-13	-7	-7	-4
- Coronacompensatie	-154	0	0	0	0
Budgettair effect septembercirculaire	-311	-414	-438	-435	-432

In de septembercirculaire 2020 is een aantal taakmutaties opgenomen waarvoor in eerste instantie in afwachting van te ontwikkelen beleid stelposten worden opgenomen:

Taakmutaties

Taakmutatie Waterschapsverkiezingen

Op basis van het uitgevoerde onderzoek bij de waterschapsverkiezingen 2019 hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) overeenstemming bereikt over een vergoeding van € 11,2 miljoen voor de waterschapsverkiezingen 2023. Dit bedrag zal in vier jaarlijkse termijnen (2020- 2023) van € 2,8 miljoen via de Rijksfactuur bij de waterschappen in rekening worden gebracht en tegelijkertijd aan het gemeentefonds toegevoegd worden. Tevens zijn afspraken gemaakt over de wijze van indexering voor latere jaren. In deze circulaire vindt dan ook de structurele verwerking plaats. Voor Tubbergen gaat het om een budget van € 3.000 voor het jaar 2020 en een bedrag van € 4.000 voor jaren erna.

Taakmutatie Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)

De DU is erop gericht dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en ervoor te zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Het kabinet stelt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid een financiële impuls beschikbaar. De 312 regiogemeenten (waartoe ook Tubbergen behoort) ontvangen ieder een bedrag van € 18.000 in 2020 en € 32.000 in 2021.

Taakmutatie Gezond in de Stad (DU) - impuls kansrijke start

De gemeente Tubbergen heeft zich als niet GIDS (Gezond in de Stad) aangemeld voor de impuls Kansrijke Start. Hiervoor is een budget ontvangen van € 6.000 per jaar voor de jaren 2020 t/m 2022.

Taakmutatie versterken omgevingsveiligheidsdiensten (DU)

Gemeenten ontvangen jaarlijks in het kader van cluster 4 van de meerjaren agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 een bedrag van in totaal € 3,825 miljoen. De middelen zijn bedoeld voor lokale versterking

omgevingsveiligheid. Dit geeft gemeenten de ruimte om te komen tot lokale prioriteiten bij de uitvoering van omgevingsveiligheidsbeleid. Op die wijze wordt omgevingsveiligheid goed lokaal ingebed. Voor de gemeenten Tubbergen gaat het om een bedrag van € 3.000 per jaar voor de jaren 2021 tot en met 2024.

Coronacompensatie

Daarnaast zit in de septembercircularre ook het gedeelte van het tweede van de coronacompensatie over het jaar 2021 ten bedrage van € 154.000. Dit bedrag betreft het tijdelijk schrappen van de opschalingskorting verwerkt. Het betreft hier dus geen feitelijke compensatie voor corona maar het (tijdelijk) schrappen van een oneigenlijke korting. Voorgesteld wordt het tweede deel van het compensatiepakket corona via de hogere algemene uitkering te verwerken in de begroting en het bedrag van € 154.000 toe te voegen aan de stelpost corona. Verderop in dit financiële hoofdstuk wordt een totaaloverzicht van de ontvangen coronacompensatie en de bestedingen en bestemmingen gegeven.

De verslechtering van de algemene uitkering wordt voor het overgrote deel veroorzaakt door een verlaging van de uitkeringsfactor en een verhoging van de eigen belastingcapaciteit (toename woningwaarde). Daarnaast zijn een aantal maatstaven neerwaarts bijgesteld.

Decembercircularre

2020

De decembercircularre 2020 bestond naast een kleine aanpassing van een aantal maatstaven voor het jaar 2021 vooral uit het derde deel van het compensatiepakket corona zoals dat door het Rijk beschikbaar is gesteld. Specificatie:

Decembercircularre 2020	jaarschijf 2021
Hogere algemene uitkering	128
Coronacompensatie	
- Algemeen aanvullend pakket re-integratiekosten	-10
- Algemeen gemeentelijk schuldenbeleid	-16
- Algemeen bijzondere bijstand	-6
- Algemeen impuls re-integratie	-5
- Decentralisatie cultuurmiddelen	-50
- Extra kosten verkiezingen 202 en 2021 i.v.m. corona (DU)	-28
Saldo algemene middelen	13

Voorgesteld wordt het derde deel van het compensatiepakket corona via de hogere algemene uitkering te verwerken in de begroting en het bedrag van € 115.000 toe te voegen aan de stelpost corona. Verderop in dit financiële hoofdstuk wordt een totaaloverzicht van de ontvangen coronacompensatie en de bestedingen en bestemmingen gegeven.

Herijking gemeentefonds

Het ministerie van BZK heeft op 2 februari 2021 de Raad voor het Openbaar Bestuur gevraagd om advies te geven over het voorstel van de fondsbeheerders voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023. Met het indienen van deze adviesaanvraag, zijn ook de voorlopige uitkomsten van de verdeling voor individuele gemeenten bekend gemaakt.

Voor de gemeente Tubbergen betekende deze voorlopige uitkomst een nadeel per inwoner van € 12 met ingang van het jaar 2023. Aangezien we in onze meerjarenbegroting op grond van de eerdere verontrustende geluiden rekening hadden gehouden met een tekort van ongeveer € 25 per inwoner kunnen we nu komen tot een bijstelling van dit geraamde nadeel. Hierbij stellen we wel voor om gezien alle onzekerheden en onduidelijkheden voorlopig uit te gaan van een nadelig herverdeeffect met ingang van het jaar 2023 van € 15 per inwoner. Dit geeft het volgende beeld.

Herijking gemeentefonds (bedragen in €)	2021	2022	2023	2024	2025
Geraamde herverdeeffecten	0	200.000	350.000	500.000	500.000
Nadeel Tubbergen €15 per inwoner	0	0	-315.000	-315.000	-315.000
Voordeel	0	200.000	35.000	185.000	185.000

De reden om vooralsnog uit te gaan van een nadelig herverdeeffect van € 15 per inwoner is gelegen in het feit dat het ministerie spreekt over voorlopige uitkomsten. Voorlopig omdat nog een herberekening plaatsvindt met als basis recentere cijfers (in eerste instantie zijn de cijfers uit het jaar 2017 gebruikt) maar ook omdat er sprake is van herverdeeffecten die voor sommige gemeenten oplopen tot ruim € 100 per inwoner.

Maartbrief coronacompensatie

Eind maart 2021 is de zogenaamde maartbrief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verschenen met daarin het vierde deel van het compensatiepakket corona. Alle mutaties hebben een eenmalig karakter, dus geen structurele doorwerking.

In de decembercircularis 2020 is van een viertal items een vooraankondiging gedaan van compensatie. In deze maartbrief worden drie van de vier items behandeld. Namelijk TONK, afval en Perspectief op Jongeren. De extra compensatie voor inkomstenderving ad € 150 miljoen wordt doorgeschoven naar de meicircularis.

In de maartbrief wordt tot twee keer toe expliciet beschreven dat het gemeentefonds (algemene uitkering + IU/DU) vrij besteedbaar is. De genoemde items zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke

extra kosten gemeenten geconfronteerd worden als gevolg van corona. Met de teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken.

Omschrijving	Bedragen x €1.000)
- TONK	34
- Extra begeleiding kwetsbare groepen	41
- Bestrijden eenzaamheid ouderen	44
- Afvalverwerking	32
- Perspectief jeugd en jongeren	28
- Jongerenwerk jeugd	10
- Mentale ondersteuning jeugd	8
- Activiteiten en ontmoetingen jeugd	6
Totaal	203

Voorgesteld wordt het vierde deel van het compensatiepakket corona via de hogere algemene uitkering te verwerken in de begroting en het bedrag van € 203.000 toe te voegen aan de stelpost corona. Verderop in dit financiële hoofdstuk wordt een totaaloverzicht van de ontvangen coronacompensatie en de bestedingen en bestemmingen gegeven.

Sociaal Domein

Hieronder is een specificatie aangegeven van de belangrijkste mutaties binnen het sociaal domein met de bijbehorende toelichting. De mutaties zijn met name structurele doorwerkingen uit de jaarstukken 2020.

(Bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Ozb en verzekeringen sociaal domein	-13	-13	-13	-13	-13
Statushouders	-20	0	0	0	0
Bijstand - gebundelde uitkering	124	365	313	257	257
Bijstand - WWB, IOAW, IOAZ	-15	-11	-8	-78	-78

Bijstand - loonkostensubsidies	-55	-55	-55	-55	-55
Bijstand - nieuw beschut werken	-20	-20	-20	-20	-20
Participatie en re-integratie	-32	-32	-32	-32	-32
Huishoudelijke ondersteuning - jaarstukken	12	12	12	12	12
Huishoudelijke ondersteuning - indexering	15	15	15	15	15
Wmo - ondersteuning individueel	-118	-118	-118	-118	-118
Wmo - ondersteuning groep	-186	-186	-186	-186	-186
Wmo - uitvoeringskosten	-40	-80	-80	-80	-80
Jeugdzorg - jaarstukken	330	330	330	330	330
Jeugdzorg - besparing POH ggz	-175	-175	-175	-175	-175
Jeugdzorg - besparing CEV	-25	0	0	0	0
Indexatie vrouwenopvang	5	0	0	0	0
Kleine wijzigingen	-3	-4	-4	-3	-3
Eindtotaal	-216	28	-21	-146	-146

Ozb en verzekeringen Sociaal domein (€ 13.000 nadeel)
Dit betreft de jaarlijkse actualisatie van de ramingen m.b.t. verzekeringen en ozb sociaal domein (met name onderwijshuisvesting).

Statushouders (€ 20.000 nadeel)
Dit betreft de hogere subsidieverstrekking in 2021. De verhoogde subsidieverstrekking wordt veroorzaakt door de verhoging van de taakstelling die door het Rijk is opgelegd. In 2020 in totaal 18, in 2021 in de 1e helft al 17 en naar verwachting in de 2e helft van het jaar hetzelfde aantal. Het betreft hier nagenoeg een verdubbeling van de taakstelling t.o.v. 2020 hetgeen betekent dat het aantal statushouders dat door Vluchtelingenwerk begeleid wordt is verhoogd ten opzichte van 2020.

Bijstandsuitkeringen*Gebundelde uitkering (BUIG)*

De gebundelde uitkering in de begroting 2021 is gebaseerd op de gegevens uit de meicirculaire 2020. Inmiddels zijn deze budgetten twee keer bijgesteld. De meest actuele stand van zaken betreft de nader voorlopige budgetten 2021 (bekendmaking april 2021). Dit budget is gebaseerd op de nieuwe werkloosheidsramingen van het CPB en de realisaties in 2020. Hierop wordt de begroting van de gemeente Tubbergen nu aangepast. Ten opzichte van de stand in de meicirculaire betekent dit een structureel voordeel. Definitieve vaststelling vindt plaats in september/oktober 2021.

Bijstandsuitgaven

Er zijn meerdere mutaties m.b.t. de bijstand uitgaven die meerjarig doorwerken:

1. De raming voor de bijstandsuitkeringen Participatiewet, IOAW en IOAZ is gebaseerd op een gemiddelde van 135 uitkeringen met een uitkeringslast van € 14.000 per uitkering in 2021. Vanaf 2022 is rekening gehouden met een jaarlijkse afname van 5 uitkeringen tot een aantal van 120 uitkeringen. In 2020 was het werkelijke gemiddelde 136 uitkeringen met een uitkeringslast van € 14.700 per jaar. Er is daarnaast in 2020 rekening gehouden met een instroom als gevolg van corona en een gefaseerde uitstroom in 2021 en verder. Gezien deze instroom zich in 2020 niet heeft voorgedaan, wordt ook de gefaseerde uitstroom teruggedraaid. Op basis van bestaand beleid (jaarlijkse uitstroom van 5 uitkeringen) wordt in 2021 rekening gehouden met 130 uitkeringen en een bedrag van €14.650 per uitkering. Deze bijstelling zorgt voor een structureel nadeel van € 15.000 in 2021, oplopend tot € 78.000 in 2042 en verder. De ontwikkelingen van het aantal uitkeringen in relatie tot de coronacrisis blijven we monitoren.
2. De reeds eerder gesignaleerde en gemelde stijging in de loonkostensubsidies voor garantiebanen blijft zicht voortzetten. Daarnaast is er een bijstelling nodig van de salarislasten WIW-ers. Dit zorgt voor een structureel nadeel van € 55.000.
3. Nieuw beschut werken: de taakstelling voor de gemeente Tubbergen is in 2021 met 1 fte verhoogd. Dit zorgt voor een toename van de loonkosten en daarmee voor een structureel nadeel van € 20.000. De extra lasten worden verrekend met de vergoeding die van het Rijk wordt ontvangen via de algemene middelen, deze middelen zijn niet toereikend.

Participatie en re-integratie (€ 32.000 nadeel)

Dit betreft o.a. de hogere begeleidingskosten nieuw beschut in verband met een toename van het aantal fte's van 3 naar 4.

Huishoudelijke ondersteuning (€ 27.000 voordeel)

Dit betreft enerzijds de doorwerking uit de jaarstukken (o.b.v. gemiddeldes 2020). Er is geen rekening meer gehouden met een extra instroom als gevolg van de wijziging van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage naar het abonnementstarief Wmo in 2019. De verwachting is dat inwoners die om deze reden zich melden bij de Wmo, zich in 2019 en 2020 reeds hebben gemeld. Daarnaast is op begrotingsbasis rekening gehouden met een indexatie van 5%, de werkelijke indexatie is 4,17%.

Wmo ondersteuning individueel (€ 118.000 nadeel)

Dit betreft de doorwerking uit de jaarstukken 2020, namelijk een hoger aantal en een lagere gemiddelde indicatie (beide op ondersteuning 2). Gezien geen getrouw beeld is te vormen over de mate van

verzilvering in relatie tot de coronacrisis, maar wel de verwachting is dat indicaties individuele ondersteuning meer zullen worden verzilverd, wordt de verzilvering slechts licht naar boven aangepast op basis van 2020.

Wmo ondersteuning groep (€ 186.000 nadeel)

Dit betreft de doorwerking uit de jaarstukken 2020, namelijk een hoger aantal indicaties (met name op ondersteuning 1) en een hogere gemiddelde indicatie op zowel ondersteuning 1 als 2. Gezien geen getrouw beeld is te vormen over de mate van verzilvering van groepsondersteuning in relatie tot de coronacrisis, wordt de verzilvering op dit onderdeel niet aangepast op basis van 2020.

Wmo uitvoeringskosten (€ 40.000 in 2021; € 80.000 2022 en verder)

Dit betreffen uitvoeringskosten voorkomend uit autonome ontwikkelingen over vijf jaar bekeken. Doorlopend is sprake geweest van tijdelijke inhuur medewerkers, echter raakt een deel hiervan autonome ontwikkelingen die structurele inzet vereisen. Betreffende autonome ontwikkelingen hangen samen met veranderende en ontwikkelende wet- en regelgeving, demografie, toenemende casus (regie) complexiteit en de toenemende maatschappelijke vraagstukken die hiermee samenhangen. Hierbij zien we een aanhoudende trend op landelijk, maar ook lokaal niveau als het gaat om inwoners met complexere ondersteuningsbehoefte (cliënten met meervoudige grondslagen zijn geen uitzondering, maar regel). Deze tendens sluit aan bij het principe van langer thuis oud(er) worden.

Jeugdzorg (€ 330.000 voordeel)

Dit betreft de doorwerking van de zorgconsumptie 2020 naar 2021. We zien een afname in de kosten met betrekking tot individuele begeleidingsvormen en individuele vak therapeutische inzet. In de meerjaren raming is nog geen rekening gehouden met mogelijke effecten van de wijziging van het woonplaatsbeginsel.

Effecten uitvoeringsplan op jeugdzorgkosten

In 2019 zijn we gestart met de pilot praktijkondersteuner huisartsen in de huisartsenpraktijk. De praktijkondersteuners verbreden de expertise van de huisartsenpraktijk waardoor meer passende doorverwijzingen mogelijk zijn. Ook kunnen de praktijkondersteuners de jongeren helpen zonder doorverwijzing. De resultaten van de pilot laten zien dat er in 2019 en 2020 minder doorverwijzingen zijn geweest door de inzet van de praktijkondersteuner. Deze jeugdigen hebben dus geen maatwerkvoorziening jeugdhulp nodig hebben gehad. We zien dat het aantal verwijzingen door huisartsen daalt, dat de waarde van de afgegeven indicaties (en daarmee de zwaarte van de afgegeven zorg) daalt en dat de verzilveringsgraad stijgt. Dit laatste betekent waarschijnlijk dat er een betere match is tussen vraag en aanbod van de zorg.

In 2020 heeft dit ca. €175.000 aan besparing opgeleverd m.b.t. jeugdhulp (o.b.v. geschatte gemiddelde kosten per traject). Gezien besloten is tot structurele inzet van de praktijkondersteuner, wordt de besparing aangemerkt als een structurele besparing. Deze besparing is een van de effecten van het uitvoeringsplan sociaal domein.

Een ander financieel effect komt voort uit de inzet van de coördinator externe verwijzer. De coördinator externe verwijzingen levert een essentiële bijdrage aan de relatie tussen de gemeente en externe

verwijzers zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen. De doelstelling is om meer grip te krijgen op de meldingen en wijze van indiceren en te komen tot passende ondersteuning en zorg. Uit de eerste monitoring en effectmeting blijkt dat de inzet van de coördinator externe verwijzer zich zowel inhoudelijk als financieel loont. We zien dat er meer contact is tussen de externe verwijzers en de gemeente, de samenwerking verbeterd en er komt meer grip op de in te zetten jeugdhulp. Financieel vertaalt zich dit op dit moment in een incidentele besparing van € 25.000. Deze besparing komt vooral door signalering van foutief gebruik van de Jeugdwet en door te sturen op juiste inzet van de ondersteuningsbehoefte.

(Financiële) Stand van zaken uitvoeringsplan sociaal domein

Het verloop van de beoogde besparing (begroting 2019), de behaalde besparing (2019, 2020 en 2021) is als volgt:

(bedragen x €1.000)	2019	5.1.2e		
Beoogde besparing begroting 2019	94	375	520	545
Behaalde besparing 2019 (PJ1)	-94	-94	-94	-94
Resterende beoogde besparing	5.1.2e			451
Behaalde besparing 2020 (PJ1)	0	-235	-90	-90
Resterende beoogde besparing	5.1.2e			360
Behaalde besparing 2020 (Jaarstukken 2020)	0	-46	0	0
Resterende beoogde besparing 2021	0	0	336	360
Behaalde besparing 2021 (PJ1)	0	0	-200	-175
Resterende beoogde besparing 2021	0	0	136	185

Verbonden partijen – Begroting 2022

Conform de wettelijke bepalingen zijn de begrotingen van de verbonden partijen aangeboden aan de deelnemende gemeenten. De besluitvormingen over deze begrotingen van de verbonden partijen gaat via twee separate college- en een raadsvoorstellen. Een voor de begroting 2022 van Noaberkracht en een voor de overige verbonden partijen. Wat u hier ziet zijn de financiële gevolgen van de begrotingen 2022 van de verschillende verbonden partijen in relatie tot de meerjarige geraamde stelpost voor loon- en prijscompensatie verbonden partijen. Dit levert per saldo een meerjarig voordeel op.

Sociale werkvoorziening en gemeentelijke groenvoorziening – aankoop Newtonstraat

Op 16 februari 2021 heeft het college het voorgenomen besluit genomen om in te stemmen met het Liquidatieplan Soweco Groep en is de raad voorgesteld geen wensen en bedenkingen in te dienen op het voorgenomen collegebesluit. Behandeling van dit plan in de raadsvergadering van 26 april 2021 heeft niet geleid tot wensen en bedenkingen zodat het voorgenomen besluit van 16 februari 2021 kan worden omgezet in een definitief besluit.

Een van de punten uit het liquidatieplan is de aankoop van het Soweco pand aan de Newtonstraat in Tubbergen. Dit heeft inmiddels geleid tot de daadwerkelijke aankoop van dit pand voor een bedrag van € 470.000. De lasten voortvloeiende uit het benodigde krediet kunnen worden gedekt uit de beschikbare ramingen voor onderhoud groen. Een budgettair neutrale operatie vandaar dat er geen bedrag is opgenomen onder de mutaties.

Back-up cloudoplossing

Het afgelopen jaar hebben we enkele informatiebeveiligingsincidenten gezien die het landelijk nieuws hebben gehaald. Deze incidenten hebben gemeen dat er sprake is van grote impact op de dienstverlening van de betreffende organisaties. Vanuit Noaberkracht proberen we trends, ontwikkelingen en aanbevelingen te volgen. We zien vooral dat 'inbrekers' zich steeds meer gaan richten op de back-up van een organisatie. Om de back-up-data voldoende te kunnen beveiligen zijn hiervoor geavanceerde beveiligingscomponenten aangekocht. De totale omvang van alleen de dienst komt structureel op € 43.680 per jaar. Deze kosten worden volgens de verdeelsleutel in rekening gebracht bij beide deelnemende gemeenten. Het aandeel van Tubbergen is € 19.000 per jaar.

Overige kleine verschillen

Het betreft hier een verzameling van meerdere kleine verschillen.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven en toegelichte mutaties op basis van bestaand beleid (feitelijk het eerste programmajournaal 2021) en deze te verwerken in het herziene meerjarige saldo.

3. Herzien meerjarig saldo na mutaties bestaand beleid (eerste programmajournaal 2021)

Rekening houden met de mutaties bestaand beleid zoals in de vorige paragraaf beschreven en toegelicht ontstaat het volgende herziene meerjarige saldo:

(Bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Herzien meerjarig saldo begroting 2021	0	-118	-180	6	57
Totaal mutaties bestaand beleid	-516	-153	-391	-365	-364
Herzien meerjarig saldo na mutaties bestaand beleid	-516	-271	-571	-359	-307

Het herziene meerjarige saldo op basis van bestaand beleid resulteert in een niet sluitend meerjarenperspectief. Voor de duidelijkheid; het betreft hier een herzien meerjarig saldo waarin de mutaties op basis van bestaand (dus vastgesteld) beleid zijn meegenomen. In alle gevallen feitelijkheden die voldoende te kwalificeren en te kwantificeren zijn en dus meegenomen moeten worden, ze zijn niet afweegbaar. Over het merendeel van de mutaties bestaand beleid is de gemeenteraad geïnformeerd middels raadsbrief 2020 nummer 65. In deze raadbrieven is de gemeenteraad geïnformeerd over een aantal ontwikkelingen die zijn opgetreden na vaststelling van de begroting 2021 zoals de septembercirculaire en de herverdeeffecten herijking gemeentefonds. In deze raadsbrief is aangegeven dat de formele verwerking van de aangegeven mutaties wordt meegenomen in de perspectiefnota 2022 inclusief eerste programmajournaal 2021, dus nu. Hoewel deze formele verwerking nu nadelig is mag het gezien de extra raadsbrief (2020/65) geen verrassing zijn.

Naast deze feitelijkheden (mutaties op basis van bestaand beleid) kennen we ook een aantal zaken die afweegbaar zijn en ook zaken die op dit moment onvoldoende te kwalificeren en te kwantificeren zijn. In alle gevallen echter wel zaken die mogelijk een dermate grote invloed kunnen hebben op de gemeentelijke financiën dat we ze niet onbenoemd kunnen laten. Dit doen we aan de hand van de volgende twee punten:

- 1. Opdracht om structurele ruimte te zoeken voor nieuw beleid.
- 2. Onzekerheden en risico's.

Ad. 1 opdracht om structurele ruimte te zoeken voor nieuw beleid

In de begroting 2021 heeft het college besloten een viertal intensiveringen van incidentele dekking te voorzien. Het betreft hier de volgende vier geprioriteerde intensiveringen die voor de jaren 2021 en 2022 van incidentele dekking zijn voorzien.

Omschrijving	Bedragen x €1.000
POH ggz - 2 jaar	150
Handhaving - 2 jaar	140
Duurzaamheid - 2 jaar	198
Toekomstbestendige maatschappelijke instellingen - 2 jaar	140
Totaal	628

Parallel aan het besluit deze vier intensiveringen van incidentele dekking te voorzien is in de begroting 2021 aangegeven dat actief op zoek moet worden gegaan naar structurele dekking voor nieuw beleid. Hierbij is als voorwaarde gesteld dat de aangegeven prioritering leidend is. Indien we deze opdracht uit de begroting 2021 vertalen in geld dan ontstaat het volgende beeld van de financiële omvang van de opdracht:

Benodigde ruimte voor structureel nieuw beleid (bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
- POH ggz	0	0	-75	-75	-75
- Handhaving	0	0	-70	-70	-70
- Programma duurzaamheid	0	0	-99	-99	-99
- Toekomstbestendige maatschappelijke instellingen	0	0	-70	-70	-70
Totaal structureel nieuw beleid	0	0	-314	-314	-314

Voor de duidelijkheid: de dekking voor de jaren 2021 en 2022 is geregeld door een beroep op de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen. Als onderdeel van dit besluit om te werken met incidentele dekking is in de begroting 2021 expliciet aangegeven dat er bewust voor gekozen is om het aangedragen nieuw beleid voor twee jaar van incidentele dekking te voorzien. Enerzijds om voldoende tijd te creëren om de (financiële) effecten van de hiervoor genoemde zoektocht naar structurele ruimte daadwerkelijk te kunnen realiseren. Deze tijd is nodig om te kunnen komen tot een zorgvuldige, weloverwogen en integrale afweging van noodzakelijke keuzes.

Daarnaast is aangegeven dat op deze manier ook rekening wordt gehouden met de verkiezingen in 2022. Door het nieuwe beleid voor een periode van twee jaar van incidentele dekking te voorzien en tevens op zoek te gaan structurele dekkingsmogelijkheden worden noodzakelijke en belangrijke zaken in gang gezet terwijl de keuze over structurele voortzetting ook deels bij het nieuwe college en de nieuwe gemeenteraad wordt gelegd. Het nieuwe college en de nieuwe gemeenteraad krijgen hiervoor de nodige tijd omdat de dekking voor de jaren 2021 en 2022 is geregeld. Uiteraard faciliteert het huidige college deze keuze over mogelijke structurele voortzetting (vanaf het jaar 2023) via een overdrachtsdocument.

Gezien het niet sluitende meerjarenperspectief en de onzekerheden en risico's (zie volgende sub paragraaf) stelt het college voor de dekking van deze (in principe afweegbare) intensiveringen inderdaad te betrekken bij het overdrachtsdocument. Verderop in deze perspectiefnota wordt de aard en opzet van dit overdrachtsdocument verder toegelicht.

Ad. 2 Onzekerheden en risico's

Daar waar we bij het opstellen van de begroting 2021 dachten in het voorjaar van het jaar 2021 meer duidelijkheid zouden hebben over een aantal onzekerheden en risico's is het tegenovergestelde waar. Met vooral de opgetreden vertraging in de kabinetsformatie als oorzaak is het aantal onzekerheden zelfs toegenomen en is er nog niet echt meer duidelijkheid over eerder benoemde risico's. De omvang van de onzekerheden en de risico's is volgens het college zelfs dermate groot dat echte vaste financiële grond op

dit moment ontbreekt. Om dit wat nader te duiden worden hierna een aantal van deze onzekerheden en risico's nader benoemt en toegelicht. Achtereenvolgens de volgende onderwerpen:

- Kabinetsformatie
- Herverdeeeffecten herijking gemeentefonds
- Corona

Kabinetsformatie

Nagenoeg alle Nederlandse gemeenten hebben, mede op initiatief van de gemeente Tubbergen, via de VNG een aantal claims op tafel gelegd bij de kabinetsformatie. Genoemd kunnen worden de onrechtvaardige en onvolledige financiering van de jeugd zorg (tekort € 1,5 - € 1,7 miljard), de opschalingskorting die oploopt naar een structureel bedrag van € 1 miljard en de onvolledige compensatie betreffende de wetswijziging abonnementstarief (tekort € 200 - 300 miljoen). Of en in hoeverre deze claims ook inderdaad leiden tot extra rijksvergoedingen weten we op dit moment niet.

Naast deze claims voor bestaande taken hebben we eveneens onder de vlag van VNG ook nadrukkelijk aandacht gevraagd voor een rechtvaardige en volledige financiële compensatie voor nieuwe taken (extra taken vraagt extra knaken). In dit kader noemen we de Omgevingswet en het klimaatakkoord/de energietransitie.

Herverdeeeffecten herijking gemeentefonds

Daarnaast zijn we, net als alle Nederlandse gemeenten, in afwachting van de daadwerkelijke herverdeeeffecten van de herijking van het gemeentefonds met een geplande ingangsdatum per 1 januari 2023. Onder de mutaties bestaand beleid hebben we toegelicht dat we op basis van de laatst bekende berichtgeving en cijfers uitgaan van een nadelig herverdeeeffect van € 15 per inwoner. Dat komt overeen met een geraamd structureel nadeel vanaf het jaar 2023 van € 315.000. Of en in hoeverre deze raming voldoende is valt op dit moment lastig aan te geven. Er vindt namelijk nog een herberekening plaats door het rijk met als basis recentere cijfers (2019 in plaats van 2017). Daarnaast moet ook de Raad voor het Openbaar Bestuur 5.1.2a nog een advies uitbrengen. Deze beide zaken, samen met de opgestarte lobby door vooral de nadeelgemeenten, moet leiden tot een definitief besluit door het (demissionaire) kabinet.

Corona

De structurele gevolgen van de coronacrisis zijn nog niet echt aan te geven. Niet voor de gemeentelijke dienstverlening en de gemeentelijke activiteiten maar ook niet voor wat betreft de financiële verhouding met het rijk. Dit is ook vooral de reden dat we de ontvangen coronacompensatie van het Rijk blijven reserveren in de vorm van een stelpost in afwachting van meer duidelijkheid/te ontwikkelen beleid. In structurele (dus meerjarige) zin blijven de gevolgen echter onzeker en ook risicovol.

Conclusies herzien meerjarig saldo na mutaties bestaand beleid

Zoals uit de tabel over het herziene meerjarige saldo na mutaties valt af te lezen hebben we te maken met een niet sluitend meerjaren perspectief waarin een tweetal lijnen (nog) niet zijn opgenomen. Het betreft hier de volgende twee lijnen die hiervoor zijn uitgewerkt en toegelicht:

1. Opdracht om structurele ruimte te zoeken voor nieuw beleid
2. Onzekerheden en risico's

In samenvattende zin kunnen we constateren dat we te maken hebben met een aantal tegenvallers die goed te kwalificeren en te kwantificeren zijn (mutaties bestaand beleid) en die we als feitelijkheden moeten benoemen. Daarnaast een opdracht om structurele ruimte te zoeken voor nieuw beleid die hoewel goed concreet te maken in de kern afweegbaar is en blijft. Grootste onzekerheid zit in de claims die we als gemeente bij de kabinetsformatie op tafel hebben gelegd. Gezien de omvang van de geschetste problematiek en de brede oproep van alle gemeenten om te komen tot een rechtvaardige financiering van oude en nieuw taken is de algemene verwachting dat het nieuwe kabinet met aanvullende middelen over de brug komt. Dit maakt dat we kunnen spreken van een dilemma: enerzijds goed te kwalificeren en te kwantificeren tegenvallers en anderzijds de verwachting dat de kabinetsformatie zal leiden tot een aanvulling van middelen. Hoe groot deze mogelijke aanvulling zal zijn en wanneer hierover duidelijkheid ontstaat valt echter niet aan te geven. Het college wil voorkomen dat nu besluiten worden genomen die gezien de geschetste onduidelijkheden naderhand niet nodig blijken te zijn.

Met dit uitgangspunt als vertrekpunt en wetende dat er in maart 2022 verkiezingen zijn stelt het college voor om in deze perspectiefnota 2022 als eerste kader stellende aanzet naar de begroting 2022 te kiezen voor de volgende twee sporen:

- Sluitende (meerjaren)begroting 2022
- Afweegbare zaken benoemen maar vooralsnog betrekken bij overdrachtsdocument

Het kiezen voor deze sporen betekent dat we in deze perspectiefnota 2022 de eerste richtingen geven voor de volgende twee documenten:

- Een beleidsarme begroting 2022 (november 2021)
- Een overdrachtsdocument (maart 2022)

Feitelijk een situatie die vergelijkbaar is met de werkwijze van voorgaande jaren. Het is namelijk gebruikelijk dat de zittende gemeenteraad en het zittende college met het vaststellen van een begroting die betrekking heeft op een verkiezingsjaar (in dit geval het jaar 2022) "niet over haar graf heen regeert". Concreet betekent dit dat de begroting 2022 een zogenaamd "beleidsarm karakter" krijgt. Speerpunt van deze beleidsarme begroting 2022 moet volgens ons college een sluitende meerjarenbegroting zijn zodat de gemeentelijke financiën "netjes" worden overgedragen naar de nieuwe raadsperiode. In deze perspectiefnota is een aantal (richtinggevende) voorstellen opgenomen die ervoor kunnen zorgen dat het meerjarige financiële perspectief op basis van de huidige inzichten inderdaad sluit. De aangegeven (richtinggevende) voorstellen betreffen voor een deel directe maatregelen en voor deel maatregelen die nader moeten uitgewerkt en worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2022 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt. De zinsnede "op basis van de huidige inzichten" is heel bewust gekozen omdat er op dit moment (mei 2021) een aantal zaken spelen die naar verwachting invloed gaan hebben op de gemeentefinanciën maar nu nog niet voldoende concreet te maken zijn. Zo hebben de gemeenten, mede op initiatief van de gemeente Tubbergen, via de VNG een aantal claims op tafel gelegd bij de kabinetsformatie. Deze hebben we hiervoor benoemt en toegelicht.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangegeven twee sporen en in deze perspectiefnota te koersen op een beleidsarme begroting 2022 waarin een sluitend meerjarenperspectief de speerpunt is en een overdrachtsdocument waarin vooralsnog alle afweegbare zaken worden betrokken.

4. Voorstellen voor een sluitende meerjarenbegroting

Zoals hiervoor is aangegeven koerst ons college op basis van de huidige inzichten op een beleidsarme begroting 2022 met als speerpunt een sluitend meerjarenperspectief zodat de gemeentelijke financiën netjes worden overgedragen naar de nieuwe raadsperiode. In deze paragraaf treft u de (richtinggevende) voorstellen daartoe aan. De aangegeven (richtinggevende) voorstellen betreffen voor een deel directe maatregelen en voor deel maatregelen die nader moeten uitgewerkt en worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2022 waar de daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt.

Maatregelen (bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Reëel ramen					
- Onderuitputting verschillende raadsbudgetten - bundelen	5	5	5	5	5
- Onderuitputting rekenkamercommissie	6	6	6	6	6
- Onderuitputting jaarlijkse kosten veiligheid - bundelen	12	12	12	12	12
- Onderuitputting verschillende budgetten burgerzaken - bundelen	7	7	7	7	7
- Onderuitputting gladheidsbestrijding	5.1.2e				
- Bijstellen kosten uitvoeringsplan duurzaamheid	14	14	14	14	14
- Overige kleine posten met onderuitputting	18	18	18	18	18
- Eigen risico bij schade opvangen binnen reguliere budgetten	24	24	24	24	24
- Bijstellen stelpost loon- en prijscompensatie verbonden partijen	0	0	25	50	75
Inzetten stelpost nieuw beleid 2022 - beleidsarme begroting 2022	0	50	50	50	50
Programma organisatieontwikkeling	53	53	53	53	53
Onderhoud wegen	5.1.2e				
Onderhoud kunstwerken	5.1.2e				

Inverdien taakstelling op kosten Soweco	5.1.2e				
Verlagen budget heroriëntatie vrij toegankelijke voorzieningen	0	25	25	25	25
Halveren budget subsidies materieel erfgoed	0	5	5	5	5
Structurele personele inzet klimaatakkoord - duurzaamheid					
- Ten laste van te verwachten compensatie Rijk klimaatakkoord	0	0	0	57	57
- Tot aan mogelijke compensatie Rijk incidenteel dekken	57	57	57	0	0
Incidentele proces- en projectgelden					
- Procesgelden inbreiding voor uitbreiding	400	0	0	0	0
- Uitvoeringsplan sociaal domein	-100	0	0	0	0
- Stimuleringsregeling binnenstedelijke vernieuwing	139	0	0	0	0
- Procesgeld landelijk gebied	60	0	0	0	0
Totaal maatregelen	805	486	511	436	461

Toelichting op de maatregelen

Reëel ramen

Het blijkt dat verschillende kleine(re) de afgelopen jaren niet geheel werden aangewend. Door deze kleine(re) budgetten reëler te ramen en door een aantal van deze kleine(re) budgetten te bundelen ontstaat structureel ruimte.

Inzetten stelpost nieuw beleid 2022

Gezien het feit dat wordt gekozen voor een beleidsarme begroting 2022 kan ook de stelpost nieuw beleid 2022 komen te vervallen. Voor de jaren vanaf 2023 blijft de stelpost voor nieuw beleid uiteraard wel beschikbaar. Deze betrekken we bij het overdrachtsdocument.

Programma organisatieontwikkeling

Op grond van het programma organisatieontwikkeling met als basis het rapport van BMC is een aantal aanbevelingen gedaan die een aantal jaar geleden zijn doorgevoerd in de begroting van Noaberkracht en de beide deelnemende gemeenten. Het betrof hier een aantal formatieve uitbreidingen. Met het bestuur en de directie van Noaberkracht zien we kans om een deel van de betreffende werkzaamheden op termijn

op te vangen binnen de reguliere formatie van Noaberkracht. Dit betekent dat we de doorbelasting vanuit Noaberkracht medio 2024 kunnen beëindigen. Daarmee krijgt deze uitgave een incidenteel karakter waardoor het is toegestaan de lasten over de jaren 2021, 2022, 2023 en de helft van het jaar 2024 incidenteel te dekken via de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen.

Onderhoud wegen

In 2019 heeft een nieuwe meerjarige aanbesteding van het onderhoud van de asfaltwegen plaatsgevonden. Die heeft een aanbestedingsvoordeel van € 50.000 opgeleverd. Daarnaast is het huidige kwaliteitsniveau van het hele areaal getoetst aan de uitgangspunten van het MJOP wegen. Daaruit blijkt dat we ruim op het gewenste niveau zitten. Het is verantwoord nogmaals € 50.000 minder uit te geven. Deze beide bedragen gelden t/m 2023. Dan zal een nieuw MJOP worden opgesteld. Ook is de looptijd van het bestek dan beëindigd en moet worden verlengd of opnieuw worden aanbesteed.

Onderhoud kunstwerken

Deze budgetten zijn de afgelopen jaren nauwelijks aangesproken. Daarom kunnen ze worden ingezet in de ombuigingsoperatie. Wel wordt in 2021 een grote inspectie van alle kunstwerken (bruggen) gehouden. Op basis van die uitkomsten zal een nieuw MJOP-kunstwerken worden opgesteld.

Taakstelling Soweco

Door het efficiënt en effectief inzetten van de medewerkers van Stichting Participatie Noaberkracht (SPN) kan er tijd worden vrijgemaakt om ook klussen t.b.v. het grondbedrijf of reconstructies uit te voeren. Deze werkzaamheden leveren inkomsten op die de kosten van de detachering bij SPN kunnen dekken. Wij schatten voornamelijk de hoogte van inkomsten op minimaal € 50.000.

Verlagen budget heroriëntatie vrij toegankelijke voorzieningen

Binnen het budget voor vrij toegankelijke voorzieningen is sprake van een (nog) niet bestemd deel van de raming. Gezien de omstandigheden en het feit dat gekoerst wordt op een beleidsarme begroting is het niet meer dan logisch dit vrije deel te laten vervallen.

Halveren budget subsidies materieel erfgoed

Het budget van waaruit de incidentele subsidies voor materieel erfgoed worden gedekt wordt al een aantal jaren niet geheel gebruikt. Het halveren van deze post van € 10.000 naar € 5.000 is daarmee realistisch.

Structurele personele inzet klimaatakkoord – duurzaamheid

Ten aanzien van nieuwe taken hebben we met de VNG heel nadrukkelijk aangegeven dat we een fatsoenlijke financiële compensatie van het rijk verlangen als onze inzet wordt gevraagd bij nieuwe taken (extra taken vraagt extra knaken). We willen deze lijn heel nadrukkelijk doortrekken en daar ook de huidige inzet via de algemene middelen bij betrekken. Dat betekent dat we ervan uitgaan dat we met ingang van het jaar 2024 een fatsoenlijke en volledige compensatie van de uitvoeringskosten klimaatakkoord ontvangen. Zo niet dan zullen we onze eigen inzet via de algemene middelen mogelijk moeten heroverwegen. Daarmee krijgen deze uitgaven een incidenteel karakter waardoor het is toegestaan de lasten over de jaren 2021, 2022, 2023 incidenteel te dekken via de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen.

Incidentele project- en procesgelden

Op basis van de ervaringscijfers over de afgelopen jaren blijkt dat de raming voor een aantal van de beschikbaar gestelde project- en procesgelden bijstelling vraagt. Dit levert per saldo een incidenteel voordeel op van € 499.000.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de aangedragen maatregelen en deze te verwerken in het herziene meerjarige saldo.

5. Herzien meerjarig saldo na maatregelen

Rekening houden met de aangedragen maatregelen ontstaat het volgende herziene meerjarige saldo:

(bedragen x €1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Herzien meerjarig saldo begroting 2021			5.1.2e		
Totaal mutaties bestaand beleid	-516	-153	-391	-365	-364
Totaal maatregelen	805	486	511	436	461
Herzien meerjarig saldo na maatregelen	289	215	-60	77	154

Zoals uit de tabel over het herziene meerjarige saldo na maatregelen valt af te lezen kunnen we op basis van de huidige inzichten spreken over een sluitend meerjarenperspectief. Slechts het jaar 2023 laat nog een nadelig saldo zien. Het oplossen van dit nadeel betreft het college bij het opstellen van de begroting 2022 dan wel het overdrachtdocument. Hierbij merken we ondanks alle onzekerheden op dat in het (nog nadelige) saldo over het jaar 2023 wel een stelpost voor nieuw beleid van € 50.000 structureel is opgenomen.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het herziene meerjarige saldo na maatregelen en het voordelige saldo over het lopende jaar 2021 (het eerste programmajournaal 2021) ten bedrage van € 289.000 te storten in de algemene reserve.

6. Het overdrachtdocument

Zoals in de vorige paragrafen is weergegeven kiezen we in aanloop naar het jaar 2022 voor twee sporten en twee documenten. Als eerste een beleidsarme begroting waarbij we als belangrijkste spoor het sluitend maken van de (meerjaren)begroting hebben benoemd (de speerpunt). Dit spoor is in de twee voorgaande paragrafen uitgewerkt en toegelicht.

Het tweede spoor betreft het zogenaamde overdrachtdocument waarin we vooralsnog alle afweegbare zaken willen benoemen. Het is de bedoeling dit document in maart 2022 (de maand van de

gemeenteraadsverkiezingen) gereed te hebben zodat het document als input betrokken kan worden bij de mogelijke coalitieonderhandelingen. Het document moet dus uitdrukkelijk worden gezien als een soort van service waarin het huidige college “het stokje overgeeft”. In deze paragraaf geven we in het kort en aantal zaken aan die op grond van de huidige inzichten in ieder geval een plekje moeten krijgen in dit overdrachtsdocument. Hierbij moeten we op voorhand al wel opmerken dat dit niet moet worden gezien als een limitatieve en prioritaire opsomming omdat we verwachten dat er de komende maanden nog zaken naar boven (kunnen) komen die ook moeten worden meegenomen in dit overdrachtsdocument. Zaken die, voor zover nu ingeschat kan worden in ieder geval aan de orde moeten komen benoemen we hier en lichten indien nodig ook kort toe.

Herzien meerjarig saldo op basis van bestaand beleid

- Meerjarig saldo volgens vastgestelde begroting 2022 (beleidsarm)
- (Mogelijke) meerjarige gevolgen septembercirculaire 2021
- (Mogelijke) meerjarige gevolgen decembercirculaire 2021
- (Mogelijke) meerjarige gevolgen extra circulaire (nieuw kabinet)
- (Mogelijke) structurele doorwerkingen vanuit concept jaarverantwoording 2021

Basisbegroting

- Ingezette intensiveringen die nog niet zijn voorzien van structurele dekking (oorspronkelijke opdracht uit de begroting 2021):
 - POH GGZ
 - Biodiversiteit
 - Programma duurzaamheid
 - OZB maatschappelijke instellingen
- Opgestarte pilots die het verdienen te worden doorgezet en te worden voorzien van structurele dekking
- Financiële paragraaf

Ambitiebegroting

- Afbouw programma's/actielijnen/inspanningen
 - Stoppen
 - Overdragen (naar basis)
 - Voortzetten
- Financiële paragraaf

Trends en ontwikkelingen

- Beschrijven trends en ontwikkelingen
 - Algemeen
 - De (mogelijke) gevolgen daarvan voor de gemeente
 - De (mogelijke) invloed van de gemeente
- Inbedden basisbegroting
- Opbouw programma's/actielijnen/inspanningen
- Financiële paragraaf

Onder de trends en ontwikkelingen dienen ook gewijzigde wet- en regelgeving maar ook de doorvertaling van het nieuwe regeerakkoord een plek krijgen met onderwerpen als:

- Financiën (financiering jeugd, opschalingskorting, abonnementstarief) en herijking gemeentefonds
- Klimaatakkoord (ook uitvoeringskosten)
- Omgevingswet (ook uitvoeringskosten)

Dekkingsmogelijkheden

Aangezien de eerdere onderdelen van het overdrachtsdocument naar verwachting ook allemaal een financieel effect zullen hebben wordt er niet aan ontkomen om in het overdrachtsdocument ook een beeld te schetsen van mogelijkheden om deze financiële effecten te dekken. Dit overzicht bevat niet alleen vrij besteedbare middelen maar zal ook bestaande activiteiten en maatregelen bevatten die beïnvloedbaar zijn. Feitelijk hebben we het dan over ombuigings- en heroverwegingsmogelijkheden.

Voorgesteld wordt in te stemmen met deze eerste opzet van het overdrachtsdocument en het college opdracht te geven tot verdere uitwerking hiervan zodat dit overdrachtsdocument in maart 2022 kan worden opgeleverd.

7. Specifieke mutaties

In deze paragraaf staan we stil bij ontwikkelingen die verder gaan dan het bestaande (dus vastgestelde) beleid maar wel degelijk omvangrijke financiële consequenties (kunnen) hebben en ook zeker gezien de politiek bestuurlijke impact de nodige toelichting behoeven. Daarnaast bestaat er een bepaalde mate van keuzevrijheid. De volgende twee onderwerpen komen in deze paragraaf aan de orde:

- Stelpost corona
- Extra incidentele middelen jeugdzorg (de € 600 miljoen in 2021)
- Lokale lasten(druk)

Stelpost corona

In de jaarverantwoording 2020 is het resterende deel van de stelpost coronacompensatie ten bedrage van € 419.000 overgeheveld naar het huidige jaar 2021. Dit in afwachting van meer duidelijkheid/te ontwikkelen beleid. Hierbij hebben we ook aangegeven dat we de voortgang en de stand van zaken van deze stelpost opnemen in de komende documenten uit de P&C-cyclus. Dat doen we dus ook in deze perspectiefnota 2022 (inclusief eerste programmajournaal 2021).

Omwille van de aansluiting beginnen we met het laatst vastgestelde document waarin de stelpost coronacompensatie is opgenomen en toegelicht. In dit geval de jaarverantwoording 2020 waarin het resterende deel van de stelpost coronacompensatie ten bedrage van € 419.000 is overgeheveld naar het jaar 2021.

	(bedragen x €1.000)
Overgeheveld vanuit de jaarstukken 2020	419
Stelpost coronacompensatie 2021	269
Herziene stelpost coronacompensatie 2021	688
Besluiten mee te nemen in eerste programmajournaal 2021	
- Beleidsregel coronacompensatie cultuur, vrijwilligers, enz.	178
- Verkiezingen	55
- Vouchers toeristische sector	25
- Extra kosten afval (eindafrekening 2020 ROVA)	16
- Lokaal steunfonds ondernemers - noodfonds	50
- ROZ heroriëntatie voor ondernemers	10
- TONK	34
Totaal besluiten	368
Herziene stelpost coronacompensatie na besluiten	320
Maartbrief 2021 - vierde tranche coronacompensatie	203
Herziene stelpost coronacompensatie na maartbrief	523

Stelpost coronacompensatie 2021
Deze toevoeging van € 269.000 bestaat uit het tweede en het derde deel van het pakket aan coronacompensatie vanuit het Rijk. Het betreft hier de jaarschijf 2021 uit de septembercirculaire 2020 en de decembercirculaire 2020.

Beleidsregel coronacompensatie
In februari 2021 is de beleidsregel coronacompensatie Tubbergen vastgesteld. Doel van deze regeling is het bieden van een eenmalige financiële bijdrage voor het compenseren van de geleden netto schade ten

gevolge van corona. Door middel van deze eenmalige financiële bijdrage wordt getracht de lokale vrijwilligersinfrastructuur te borgen. Het beschikbare budget is met name bedoeld om (acute) liquiditeitsproblematiek te voorkomen. Hiervoor is een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 178.000. Dit is exact het bedrag wat aan compensatie vanuit het rijk beschikbaar is gesteld voor cultuurinstellingen, kulturhuizen, MFA's dorpshuizen en vrijwilligersorganisaties voor jeugd.

Verkiezingen

Het organiseren van de Tweede kamer verkiezingen in maart 2021 heeft gemeenten als gevolg van de coronacrisis meer gekost dan andere jaren. Het Rijk heeft gemeenten hier echter voor gecompenseerd. Van de beschikbare compensatie van € 71.000 heeft de gemeente Tubbergen bijna € 56.000 moeten gebruiken.

Vouchers toeristische sector

In april 2021 is de voucherregeling voor horeca, (centrum)retail en toeristisch/recreatieve ondernemers om (toeristische) activiteiten mee te ontwikkelen opengesteld. Hiervoor is een incidenteel bedrag beschikbaar gesteld van € 25.000.

Extra kosten afval

Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Tegelijkertijd ontvangen de gemeenten voor andere afvalstromen een vergoeding (o.a. pmd). Maar omdat deze stromen zijn toegenomen, is de vergoeding hiervoor gedaald. De gemeente heeft hiervoor een coronacompensatie ontvangen. Deze tegemoetkoming gaat naar de algemene middelen. Op basis van de werkelijke kosten die ROVA in 2020 heeft doorberekend aan de gemeente is er een beroep op deze gelden. Dit wordt toegevoegd aan de voorziening afval. Voor de gemeente Tubbergen gaat het om een bedrag van € 15.798.

Gemeentelijke noodsteun aan ondernemingen vanwege de coronacrisis

In april 2021 zijn de beleidsregels "Noodsteun aan ondernemingen vanwege de coronacrisis gemeente Tubbergen" vastgesteld. Doel van deze beleidsregels is om maatwerk te kunnen bieden als er sprake is van acute financiële nood. Deze beleidsregels moeten ertoe bijdragen dat de acute financiële nood wordt opgelost waardoor de kans dat de onderneming kan blijven voortbestaan wordt vergroot. Corona heeft namelijk een grote invloed op diverse economische sectoren. Vanuit de Rijksoverheid zijn er ondersteuningsmaatregelen opgezet ter ondersteuning van ondernemers en ondernemingen. In de praktijk blijkt dat er ondernemers zijn die tussen wal en schip vallen en geen of onvoldoende steun krijgen. Voor deze beleidsregels is een incidenteel bedrage beschikbaar gesteld van € 50.000.

ROZ heroriëntatie voor ondernemers

In mei 2021 is besloten het ROZ-product "heroriëntatie voor ondernemers" open te stellen voor Tubbergse ondernemers. De gemeente Tubbergen wil ondernemers ondersteunen die zich, mede als gevolg van de coronacrisis, willen oriënteren op hun toekomst. Daarbij kan het gaan om vragen als: Is mijn huidige bedrijfsmodel nog wel passend? Hoe ga ik om met financiële vraagstukken waar ik voor sta? Of wil ik misschien toch liever een baan in loondienst? Met ROZ is gesproken op welke wijze de heroriëntatie voor ondernemers vormgegeven kan worden in de arbeidsmarktregio Twente en specifiek in Tubbergen. Op

basis daarvan heeft het ROZ een aanbod ontwikkeld. Besloten is om hiervoor een bedrag van € 10.000 uit de corona stelpost in te zetten zodat ondernemers zich met hulp van het ROZ kunnen heroriënteren op hun toekomst.

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)

In maart 2021 zijn de beleidsregels Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) vastgesteld. Deze tijdelijke ondersteuning is voor huishoudens die te maken hebben met een inkomenssterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het inkomen. Het gaat hierbij om een vergoeding voor daadwerkelijke noodzakelijke kosten, niet om een inkomensondersteunende regeling. Sommige huishoudens hebben te maken met een onvoorzienbare, onvermijdelijke en plotselinge terugval in hun inkomen. Dit door de maatregelen die noodzakelijk zijn voor de bestrijding van het coronavirus. Deze huishoudens kunnen daardoor in de problemen komen met de betaling van noodzakelijke kosten, waaronder woonlasten. Deze problemen kunnen niet altijd worden opgelost door het stelsel van sociale zekerheid en de eerder genomen maatregelen uit de steunpakketten. Het Rijk stelt daarom aan gemeenten middelen beschikbaar voor de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). Dit is een tijdelijke tegemoetkoming in noodzakelijke kosten. De middelen worden in twee tranches via het gemeentefonds beschikbaar gesteld. Het bedrag van € 34.000 betreft de eerste tranche.

Maartbrief 2021- vierde deel coronacompensatie

Eind maart 2021 is de zogenaamde maartbrief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verschenen met daarin het vierde deel van het compensatiepakket corona. Alle mutaties hebben een eenmalig karakter, dus geen structurele doorwerking.

In de decembercircularre 2020 is van een viertal items een vooraankondiging gedaan van compensatie. In deze maartbrief worden drie van de vier items behandeld. Namelijk TONK, afval en Perspectief op Jongeren. De extra compensatie voor inkomstenderving ad € 150 miljoen wordt doorgeschoven naar de meicircularre.

In de maartbrief wordt tot twee keer toe expliciet beschreven dat het gemeentefonds (algemene uitkering + IU/DU) vrij besteedbaar is. De genoemde items zijn niet meer dan voorbeelden die illustreren met welke extra kosten gemeenten geconfronteerd worden als gevolg van corona. Met de teksten wordt niet beoogd het bestedingsdoel nader te omschrijven, of op welke wijze dan ook de middelen te oormerken. De specificatie van dit bedrag is opgenomen onder de mutaties bestaand beleid.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de opbouw en het verloop van de stelpost coronacompensatie en de aangegeven mutaties te verwerken in de begroting 2021.

Extra incidentele middelen jeugdzorg

De gemeenten krijgen in 2021 eenmalig € 611 miljoen extra om de acute problemen in de jeugdzorg aan te pakken, waarvan € 493 miljoen in het gemeentefonds en € 118 miljoen via specifieke uitkeringen. In ruil daarvoor moeten de gemeenten wel extra jeugdzorgactiviteiten verrichten, zodat het gemeentelijke tekort niet € 611 miljoen kleiner wordt.

Dat zijn het ministerie van VWS en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) overeengekomen. Het geld is onder meer bedoeld voor de tijdelijke uitbreiding van (ambulante en klinische) crisiscapaciteit jeugd-ggz. Ook moet het extra budget worden ingezet voor de aanpak van wachtlijsten en voor het voorkomen daarvan. Met het nu incidenteel beschikbaar gestelde geld moeten ook meer praktijkondersteuners jeugd-ggz bij huisartsen worden gestationeerd. De € 611 miljoen gaat nadrukkelijk om extra geld voor dit jaar, zo blijkt uit de bestuurlijke afspraken tussen het kabinet en de VNG. Over structureel extra budget vanaf 2023 moet een nieuw kabinet beslissen.

De exacte verdeling van dit eenmalige budget voor het jaar 2021 is op dit moment nog niet bekend. Niet qua omvang van de bedragen maar ook niet voor wat betreft de voorwaarden. Zodra dit wel bekend is wordt de gemeenteraad daar uiteraard over geïnformeerd.

Lokale lasten(druk)

In deze sub paragraaf geven we aan hoe we op grond van bestaand beleid omgaan met de verschillende tarieven die van belang zijn voor de lokale lasten(druk). Uiteraard staan we hierbij ook stil bij de laatste ontwikkelingen en de mogelijke gevolgen daarvan voor de ontwikkelingen van de tarieven en dus de lokale lasten(druk). De volgende drie soorten tarieven die samen de lokale lasten(druk) bepalen komen aan de orde:

- Ozb
- Afval
- Riool

Voor de ozb-tarieven gaan we op grond van bestaand (dus vastgesteld) beleid uit van een indexatie op grond van het consumentenprijsindexcijfer over de periode juni tot en met juni voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar. Daarnaast is in de begroting 2020 besloten tot een jaarlijkse extra verhoging van de ozb-tarieven met 1% per jaar.

Voor de afvaltarieven hanteren we op basis van bestaand beleid 100% kostendekkendheid. Dat wil zeggen dat we de kosten die we maken voor de afvalinzameling en afvalverwerking doorberekenen in de tarieven. Voor het lopende jaar 2021 is het vastrecht verhoogd met € 10 (van € 80 naar € 90). Dit was een gevolg van hogere lasten en lagere inkomsten binnen het product afval. Vooral de problematiek van “vervuild” PMD wat afgekeurd wordt speelt ons parten. De afgekeurde PMD moet worden verwerkt als restafval wat hogere kosten met zich meebrengt. Als gevolg van deze afkeuring missen we ook de opbrengsten van “goedgekeurd” PMD.

We krijgen een steeds beter beeld van deze problematiek. Op basis van de Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020 - 2029 hebben de gemeenten Dinkelland en Tubbergen met ingang van 1 juli 2020 gekozen voor het Bronscheidingsmodel waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor de bron gescheiden inzameling van PMD-materiaal conform de samenstellingseisen zoals neergelegd in het beoordelingsprotocol. Vanaf die datum werden we geconfronteerd met een forse afkeur van het ingezamelde PMD. Door een Twentse bestuurlijke werkgroep een overbruggingsvoorstel overeengekomen met Nedvang BV. De gemaakte afspraken luiden als volgt:

- Bij een vervuilingsgraad van maximaal 15% ontvangen we in 2021 een vergoeding van € 245 per ton.

- Bij een vervuilingsgraad tussen de 15% en 35% ontvangen we een inzamelvergoeding van € 130 per ton.
- Bij een vervuilingsgraad van meer dan 35% volgt afkeur en verbranding bij Twence, kosten € 165 per ton bestaande uit transportkosten, verbrandingsbelasting en het verwerkingstarief van Twence.

De genoemde afspraken gelden in principe tot 1 juli 2021. De bestuurlijke werkgroep is op dit moment met Nedvang in overleg over de verdere looptijd van deze gemaakte afspraken. Vooralsnog gaan we ervan uit dat deze afspraken voor langere tijd gaan gelden.

Een volgende ontwikkeling die gevolgen gaat hebben voor ons afval tarief is de stijging van de tarieven die Twence in rekening brengt.

In de Algemene vergadering van Aandeelhouders van Twence van 22 april 2022 zijn de nieuwe verwerkingstarieven vastgesteld en geldend vanaf 1 juli 2022. De volgende tarieven gelden voor de verschillende afvalstromen:

- Fijn huishoudelijk restafval: 78 euro/ton (was 70 euro)
 - Gft-afval: 50 euro/ton (was 32,93 euro)
 - PMD (afkeur): 95 euro/ton. (Was nog niet opgenomen in de begroting)
- Alle tarieven gelden van 1 juli 2022 t/m 1 juli 2027. Uitzondering is het tarief van PMD. Daarvoor is de ingangsdatum 1 juli 2020. Dit is dus met terugwerkende kracht.

In samenvattende zin is de verwachting dat deze beide ontwikkelingen een stijging van de lasten/een verlaging van de baten tot gevolg hebben en dus zullen leiden tot een verhoging van de tarieven voor onze inwoners. Indien we alleen deze beide ontwikkelingen doorvertalen naar de gevolgen voor het afvaltarief dan zouden we rekening moeten houden met een stijging van het vastrecht van € 15 in 2022 tot € 20 in 2023. Uitdrukkelijk wordt gesteld dat dit een eerste aanname is waarin alleen de beide genoemde ontwikkelingen zijn meegenomen. De daadwerkelijke totale doorrekening van de lasten en baten op het gebied van afval vindt ieder jaar plaats bij het opstellen van de betreffende jaarbegroting. Aan de hand daarvan wordt ook de hoogte van de afvaltarieven op basis van 100% kostendekkendheid bepaalt. De hoogte van het rioolrecht is gebaseerd op het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2019-2023. Belangrijke input voor dit nieuwe GRP zijn de gevolgen van de zogenaamde klimaatadaptatie. In de raadsvergadering van 16 maart is het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie Tubbergen 2021-2025 vastgesteld. Kern van dit uitvoeringsprogramma is dat de kosten van de verschillende maatregelen die in dit programma zijn opgenomen gedekt kunnen worden binnen de beschikbare ramingen zonder dat de tarieven voor de burgers verhoogd te hoeven worden. Wel verwachten we dat voor de jaren vanaf 2022 een inflatiecorrectie volgens het consumentenprijsindexcijfer van het CBS moet worden doorgevoerd.

Lokale lastendruk

Het college heeft altijd de ambitie gehad de lokale lasten(druk) niet meer te laten stijgen dan strikt noodzakelijk. In het Tubbergs akkoord van mei 2018 is aangegeven dat het college de lokale lasten zo laag en zo stabiel mogelijk wil houden. Dat dat deze collegeperiode goed gelukt is blijkt wel uit de zogenaamde atlas van de lokale lasten zoals die ieder jaar wordt uitgebracht door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden(COELO). In deze atlas worden alle Nederlandse

gemeenten met elkaar vergeleken voor wat betreft de lokale lasten. Dit geeft voor de gemeente Tubbergen het volgende beeld:

Lokale lasten gemeente Tubbergen volgens COELO	2018	2019	2020	2021
Woonlasten meerpersoonshuishouden	684	692	705	723
Plek op de landelijke ranglijst	102	84	60	47
Vergelijkende cijfers volgens COELO	2018	2019	2020	2021
Goedkoopste gemeente	505	511	573	598
Duurste gemeente	1234	1446	1440	1517
Gemiddeld landelijk	721	740	767	813
Gemiddeld Overijssel	755	743	766	796

Opmerking bij de plek op de landelijke ranglijst: de goedkoopste gemeente staat het laagst (dus op 1) en de duurste gemeente staat het hoogst.

8. Incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves

Beschikbare algemene middelen - stand begroting 2021

In deze paragraaf zoeken we aansluiting bij de gepresenteerde cijfers uit de begroting 2021. Met deze cijfers als uitgangspunt gaan we daarna de mutaties benoemen en toelichten zodat het meest recente beeld van de incidenteel beschikbare algemene middelen waaronder de (belangrijkste) reserves ontstaat. Zoals aangegeven nemen we cijfers uit de begroting 2021 als vertrekpunt:

Beschikbare algemene incidentele middelen - stand begroting 2021	(bedrag in miljoen €)
- Weerstandscapaciteit ratio 1,5 (algemene reserve)	3,450
- Extra weerstandsvermogen sociaal domein	0,513
- Reserve riool	1,500
- Project- en procesgeld en duurzaamheid	0,144

- Project- en procesgelden maatschappelijk vastgoed in relatie tot demografie	0,000
- Project- en procesgelden inbreiding voor uitbreiding	0,820
- Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	2,550
Totaal beschikbare algemene incidentele middelen	8,977

Mutaties

Algemene reserve
Rekening houdend met een aantal mutaties op grond van bestaand beleid (grondexploitaties) en een aantal specifieke raadsbesluiten ontstaat het volgende beeld van de algemene reserve:

Algemene reserve	(bedrag in €)
Stand begroting 2021	3.450.000
BIJ: Voordelig saldo financiële rapportage 2020	326.000
BIJ: Winstnemingen grondexploitaties 2020	531.000
BIJ: Voordelig saldo begroting 2021	23.000
BIJ: Winstnemingen grondexploitaties 2021	144.000
AF: Verliesvoorziening en afwaardering grondexploitaties	-314.000
BIJ: Resultaat jaarstukken 2020	395.000
BIJ: Voordelig resultaat eerste programmajournaal 2021	289.000
Herziene stand algemene reserve	4.844.000
Norm weerstandsvermogen 1,5	3.450.000
Surplus	1.394.000

Uitgaande van de, bij de begroting 2021 bepaalde, weerstandscapaciteit en de daaraan gekoppelde ratio van 1,5 moet de stand van de algemene reserve ten minste € 3.450.000 zijn. Conform bestaande beleid

wordt het meerder (het zogenaamde surplus) “afgeroomd” en gestort in de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen.

Voorgesteld wordt in te stemmen met het verloop en de opzet van de algemene reserve en het surplus op de algemene reserve ten bedrage van € 1.394.000 “af te romen” en te storten in de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen.

Extra weerstandsvermogen sociaal domein

We hebben in de begroting 2021 nog de beschikking over een bedrag aan extra weerstandsvermogen Sociaal Domein van € 513.000. Naast het opvangen van mogelijke risico’s als gevolg van de uitvoering van het bestaande beleid binnen het sociaal domein is deze reserve ook bedoeld om eventuele faseringsverschillen in de realisatie van het uitvoeringsplan sociaal domein te kunnen opvangen.

Reserve riool

In de raadsvergadering van 30 maart is het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie Tubbergen 2021-2025 vastgesteld. Kern van dit uitvoeringsprogramma is dat de kosten van de verschillende maatregelen die in dit programma zijn opgenomen gedekt kunnen worden binnen de beschikbare ramingen zonder dat de tarieven voor de burgers verhoogd te hoeven worden. Hierdoor kunnen ook de extra gereserveerde algemene middelen in deze reserve ten bedrage van € 1,5 miljoen terugvloeien naar de algemene middelen (de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen).

Programmagelden duurzaamheid

In de begroting 2021 is aangegeven dat nog een bedrag aan programmagelden duurzaamheid beschikbaar is van € 764.000. In diezelfde begroting is ook een doorkijk van de bestedingen aangegeven. Dit kwam uit op. een bedrag van € 720.000 waardoor er een vrij besteedbaar bedrag resteert van € 144.000.

Project- en procesgelden maatschappelijk vastgoed in relatie tot demografie

In de begroting 2021 is aangegeven dat “na verplichtingen” er geen middelen resteerden aan programmagelden maatschappelijk vastgoed (project- en procesgeld). Tijdens het opstellen van deze perspectiefnota 2022 is de status hiervan ongewijzigd.

Project- en procesgelden inbreiding voor uitbreiding

In de begroting 2021 is aangegeven dat “na verplichtingen” nog een bedrag van € 821.000 resteerde aan programmagelden inbreiding voor uitbreiding (project- en procesgeld). Tijdens het opstellen van deze perspectiefnota is kritisch gekeken naar alle mogelijkheden om het herziene meerjarige saldo sluitend te krijgen. Dit heeft geleid tot een verlaging van deze project en procesgelden met een bedrag van € 400.000. Hierna resteert dus een bedrag van € 421.000.

Als onderdeel van deze project- en procesgelden is er ook nog het resterende deel van de middelen voor “stimuleringsregeling binnenstedelijke vernieuwing”. Van dit restant van € 339.000 is ook een deel (€ 139.000) ingezet om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen.

Reserve Incidenteel Beschikbare Algemene Middelen (RIBAM)

In de begroting 2021 is weergegeven dat de vrije ruimte in deze reserve € 2.550.000 bedraagt. Inmiddels zijn een aantal besluiten genomen en hebben een aantal autonome ontwikkelingen plaatsgevonden wat maakt dat de reserve incidenteel beschikbare algemene middelen op dit moment het volgende beeld laat zien:

Stand uit begroting 2021 (bedragen in €)	2.550.000
BIJ: Surplus algemene reserve	1.394.000
BIJ: Vrijval reserve riool	1.500.000
BIJ: Grondaankoop fietspad	450.000
AF: Incidentele kosten Glashoes	-766.000
AF: Incidentele dekking programma organisatieontwikkeling	-177.000
AF: Incidentele dekking personele inzet duurzaamheid	-171.000
Herziene stand	4.780.000

De eerste twee punten te weten het surplus algemene reserve en de vrijval vanuit de reserve riool zijn hiervoor toegelicht. De voordelige mutaties grondaankoop fietspad betreffen lagere lasten op het betreffende krediet. Aangezien dit krediet in oorsprong is onttrokken aan deze reserve vloeien deze meevallers nu ook terug naar deze reserve.

De onttrekking aan deze reserves voor de incidentele kosten Glashoes is voorzien van afzonderlijke raadsbesluit en de gevolgen daarvan voor deze reserve worden nu in beeld gebracht.

De laatste twee onttrekkingen te weten incidentele dekking programma organisatieontwikkeling en incidentele dekking personeel duurzaamheid vloeien voort uit de maatregelen om de (meerjaren)begroting sluitend te maken zoals opgenomen in deze perspectiefnota 2022.

Herziene stand algemene incidentele middelen

Beschikbare algemene middelen - stand begroting 2021	(bedragen in miljoen €)
- Weerstandscapaciteit ratio 1,5 (algemene reserve)	3,450
- Extra weerstandsvermogen sociaal domein	0,513
- Reserve riool	0,000
- Project- en procesgelden duurzaamheid	0,144
- Project- en procesgelden maatschappelijke vastgoed in relatie tot demografie	0,000
- Project- en procesgelden inbreiding voor uitbreiding	0,421
- Reserve incidenteel beschikbare algemene middelen	4,780
Totaal beschikbare algemene incidentele middelen	9,308

9. Uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2022

Uitgangspunten

In deze notitie zijn de algemene uitgangspunten opgenomen die gebruikt worden bij het opstellen van de begroting 2022.

Indexering prijsgevoelige budgetten

We gaan niet uit van een recht evenredige aanpassing van alle prijsgevoelige budgetten maar kiezen voor het reëel ramen van deze budgetten. Dat wil zeggen rekening houden met de werkelijke (ervarings-) cijfers over de laatste jaren verhoogd met het laatst bekende cijfer voor wat betreft de aanpassing van de prijzen volgens het CBS over de periode juni – juni (was vorig jaar 1,1%). Dit hoeft dus niet in alle gevallen een verhoging van de raming te betekenen maar kan zelfs een verlaging van de raming betekenen.

De centraal geraamde stelpost prijscompensatie betrekken we eveneens bij het opstellen van de begroting 2022. Normaal gesproken valt deze vrij ter dekking van de hogere lasten als gevolg van de indexering van de prijsgevoelige budgetten.

Indexering lonen

De lopende cao-gemeenteambtenaren is inmiddels verwerkt in de begroting 2022 van Noaberkracht en deze wordt verwerkt in de begrotingen 2022 van de beide deelnemende gemeenten. Deze cao kent een looptijd tot 1 januari 2021.

Voor wat betreft de (meerjarige) indexering van de lonen hebben we in de begroting van Noaberkracht een jaarlijkse stijging meegenomen van 1,5%. Daarnaast staat in de beide gemeenten nog een stelpost van 0,5%. Per saldo hebben we dus een budgettaire ruimte van 2%.

Let wel: Niet alleen de salarissen in Noaberkracht maar ook de salarissen van de griffie (in de gemeentebegroting) moeten worden aangepast.

Verbonden partijen

De (financiële gevolgen van de) begrotingen 2022 van de verbonden partijen zijn via de perspectiefnota (inclusief 1e programmajournaal 2021) opgenomen in de (meerjaren)begrotingen van de beide gemeenten. Hier hoeven we dus niets meer aan te doen.

Subsidies

Voor wat betreft de subsidies volgen we de afspraken uit de verordening of indien van toepassing specifiek gemaakte (prestatie) afspraken.

Rente

In beide gemeenten gaan we uit van de omslagrente. Dit is voor de gemeente Tubbergen 1%. Dit percentage gebruiken we voor de bestaande activa en investeringen maar ook voor nieuwe investeringen. Voor het grondbedrijf hanteren we het volgende percentage: Tubbergen 0,5%

Rioolrecht

De hoogte van het rioolrecht is gebaseerd op het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2019-2023. Belangrijke input voor dit nieuwe GRP zijn de gevolgen van de zogenaamde klimaatadaptie. In de raadsvergadering van 30 maart is het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie Tubbergen 2021-2025 vastgesteld. Kern van dit uitvoeringsprogramma is dat de kosten van de verschillende maatregelen die in dit programma zijn opgenomen gedekt kunnen worden binnen de beschikbare ramingen zonder dat de tarieven voor de burgers verhoogd te hoeven worden. Wel verwachten we dat voor de jaren vanaf 2022 een inflatiecorrectie volgens het consumentenprijsindexcijfer van het CBS moet worden doorgevoerd

Afvalstoffenheffing

De tarieven afvalstoffenheffing zijn 100% kostendekkend. De daadwerkelijke hoogte van de tarieven kunnen we pas bepalen als alle uitgaven en alle inkomsten (zonder de opbrengsten uit de tarieven) op basis van een reële raming zijn verwerkt. Zie voor een beschrijving van de laatste ontwikkelingen de sub paragraaf lokale lasten(druk).

Toeristenbelasting

Geen indexatie

Forensenbelasting

Geen indexatie

Reclamebelasting

Geen indexatie

Maatschappelijk Akkoord Tubbergen 5.1.2e

Inleiding 5.1.2e

De opbouw van het 5.1.2e ziet er als volgt uit:

- **Hoe werken wij samen:** de doorontwikkeling in de manier van samenwerken met de samenleving (o.a. instrumentenkoffer, participatieprocessen en Omgevingswet).
- **Kernagenda's:** per kern de ambities en vraagstukken waar in 2021 aan gewerkt wordt.
- **Kern overstijgende agenda's:** agenda voor de overstijgende beleidsthema's waar in 2021 aan gewerkt wordt.

Hoe werken wij samen?
Begroting 2021: Hoe werken wij samen?

Wij geloven in de kracht van onze dorpen, onze inwoners, onze ondernemers en onze maatschappelijke organisaties. Samen denken we na over leefbaarheid en maken we keuzes voor de toekomst. De inwoners spelen hierin de hoofdrol. De inwoners kunnen in veel gevallen problemen beter oplossen dan de overheid. Die handschoen pakken de inwoners veelvuldig op. In Mijn Dorp 2030 denken alle kernen na over de leefbaarheid in hun dorp. Ideeën worden omgezet in concrete acties en samen is de agenda voor de komende periode opgesteld. Van de gemeente vraagt het om niet alles dicht te regelen, maar juist initiatieven te faciliteren, te inspireren en motiveren om nieuwe en betere antwoorden te vinden op gemeenschappelijke uitdagingen. Een daadkrachtige partner is wat we willen zijn, die ruimte geeft en voorwaardenschepend is voor het initiatief. Deze manier van werken zijn we de afgelopen jaren met elkaar aangegaan en willen wij voortzetten en verbeteren.

Wat willen we bereiken?

Om in de toekomst de juiste ondersteuning te bieden aan de samenleving, vraagt dit van de gemeente om een doorontwikkeling in de manier van werken met de samenleving. De eerste periode heeft in het teken gestaan van aanjagen en stimuleren. Ideeën zijn ontwikkeld en de eerste concrete acties zijn een feit. De fase waarin we ons in 2021 bevinden richt zich ook op spiegelen, keuzes maken en prioriteiten stellen. De juiste dingen doen voor de leefbaarheid in de dorpen. In eerste instantie heeft de samenwerking met de samenleving vooral vorm gekregen via Mijn Dorp 2030. In 2019 is het een manier van werken die verankerd moet worden in de gehele organisatie. Van onze eigen ambtelijke organisatie vraagt dit een bewustwordingsproces en een aanpassing op onze manier van werken. Wij willen daarin het volgende bereiken.

1. *Bij alle veranderingen en/of initiatieven waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, vindt een bewuste afweging van onze rol plaats.* Wie willen we zijn en wat betekent dit in de rol die wij aannemen. Deze rol is maatwerk: soms voeren we de regie, in andere gevallen zijn wij ook een van de spelers. Er bestaat niet één ideale of beste rol. Dit kan per beleidsvorming, kern en initiatief verschillen.
2. *Van debat naar dialoog: bij elk initiatief of project wordt een dialoog gevoerd over de meerwaarde en de duurzaamheid.* Als gemeente spiegelen, stellen wij vragen ter overweging bij elk initiatief. Wij willen een volwaardige gesprekspartner zijn. Vanuit het goede gesprek de juiste inhoud op tafel. Hierbij is de rol van de raad ook aan verandering onderhevig. De raad wil daarom het besluitvormingsproces meer laten aansluiten bij de samenleving.
3. *Op thema's als duurzaamheid en gezondheid stimuleren wij initiatieven vanuit de samenleving.* Toelichting: deze thema's hebben extra stimulans nodig, omdat het op deze thema's moeilijker blijkt om initiatieven op te ontwikkelen. Op de andere beleidsthema's, zoals voorzieningen, zijn we hierin al meer vertrouwd.
4. *Wij zijn een daadkrachtige partner voor de lokale samenleving.* Daadkracht is doen wat nodig is, met voortdurend een focus op de resultaten en effecten die we met elkaar willen bereiken. Hierbij past geen risicomijdend gedrag en regelzucht, maar lef, creativiteit, denken in mogelijkheden en uitdagingen en ruimte voor de samenleving om met elkaar te kunnen vaststellen of we onze ambities behalen. De samenleving weet wat ze van de gemeente kan verwachten en de gemeente voldoet hieraan. Dit is ook de manier van werken die wij bij de invulling van de Omgevingswet gaan toepassen. Dit vraagt ook voor de samenleving en alle medewerkers van Noaberkracht om

- dezelfde visie en het juiste gereedschap, zodat wij met plezier de juiste dingen doen voor de samenleving. Daarom willen wij ook inzetten op de juiste kennis, vaardigheden en competenties.
5.

De rol van de buurtmannen en –vrouwen wordt versterkt en er wordt ingezet op een organisatie. De gemeente wil de rol en betekenis van buurtmannen en -vrouwen als partner voor de dorpen versterken. De buurtmannen en –vrouwen zijn een waardevolle verbinding tussen samenleving en gemeente. Zij vormen de toegang, de schakel tussen beide partijen en zorgen voor partnerschap in de samenwerking.

5.1.2e
6.

Een andere manier van werken vraagt ook om het verkennen van andere manieren van financieren. De gemeente wil graag samen met inwoners, ondernemers en organisaties experimenteren met de burgerbegroting en de Right to Challenge. Bij de Burgerbegroting mogen inwoners zelf beslissen waaraan het gemeentelijk budget wordt besteed. Right to Challenge houdt in dat inwoners taken van de overheid kunnen overnemen als zij denken dat het anders, beter en/of goedkoper kan.
7.

Implementeren van de Omgevingswet. Het landelijke uitgangspunt is om vanuit ambitie en algemene regels gebiedsgericht te gaan werken. De Omgevingswet is veel meer dan een juridische exercitie. De wet vraagt van gemeenten een andere manier van denken en werken door de integrale benadering van de leefomgeving, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer nadruk op participatie en samenwerking, en de benadering vanuit de initiatiefnemer. Hierbij wordt nauw aangesloten bij de werkwijze die vanuit MijnDorp2030 ontstaan is.

Tweede fase Mijn Dorp 2030/Maatschappelijk Akkoord Tubbergen: op energie voortbouwen

De processen Mijn Dorp 2030 en het 5.1.2e maken veel energie los in de kernen. Samen met inwoners kijken we naar wat belangrijk is om de kernen binnen onze gemeente op lange termijn leefbaar te houden. Iedere kern werkt, in haar eigen tempo, met haar eigen kernagenda aan de opgaven voor het dorp. We zien veel initiatieven en projecten tot ontwikkeling komen. We zien in meer en mindere mate dat ook een verbinding wordt gelegd met onze grotere maatschappelijke opgaven. Dat is positief. De uitdaging voor de komende jaren is gelegen in het nog sterker leggen van deze verbanden en het gesprek daarover voeren met de kernen. Dat vraagt een andere rolneming: meer vanuit gelijkwaardigheid samenwerken. We zijn daarmee in een tweede fase van het proces Mijn Dorp 2030/MAT gekomen, waarbij we nieuwe keuzes moeten maken en onze huidige kaders tegen het licht houden. In 2020 zijn verschillende heisessies gehouden met college en gemeenteraad en er zijn gesprekken gevoerd met inwoners over het huidige proces van Mijn Dorp 2030 en het Maatschappelijk Akkoord. Er is gesproken over wat goed gaat en welke verbeterpunten er zijn. Dit is gedaan op de onderdelen proces en rolneming, inhoud en financiën. Verschillende aandachtspunten zijn naar voren gekomen die in 2021 verder worden uitgewerkt. Belangrijkste aandachtspunten waar het college samen met de gemeenteraad aandacht voor wil hebben en met inwoners het gesprek over heeft gevoerd zijn:

1.

Aan de voorkant het gesprek voeren
2.

Het gesprek voeren op inhoud (maatschappelijke doelen voorop)
3.

Aandacht voor wat op lange termijn van belang is voor een dorp
4.

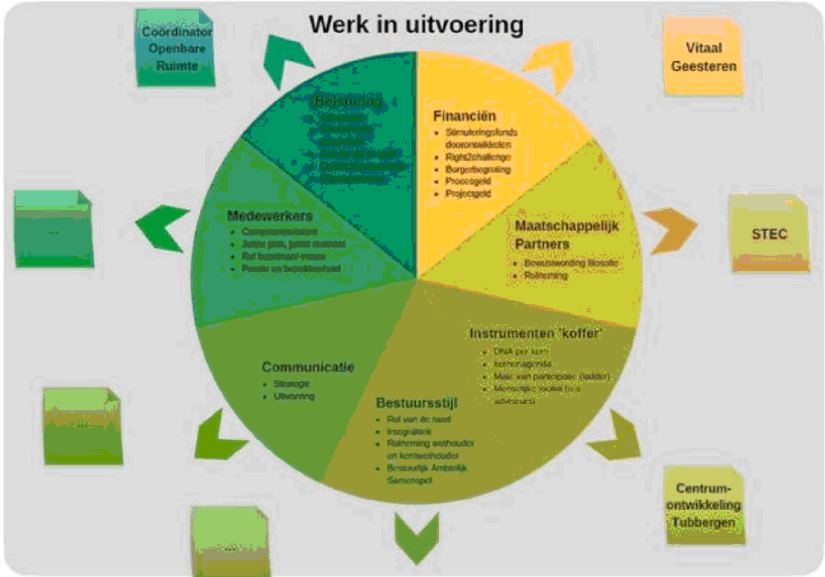
Draagvlak voor een initiatief
5.

Mate van cofinanciering

Hoe gaan we dat bereiken?

De ontwikkelingen in en met samenleving leiden tot een andere vorm van organisatie, een andere werkwijze, andere vormen van samenwerking en financiering. Als gemeentelijke organisatie moeten we

hier mee aan de slag. Het is nodig om binnen de gehele organisatie te professionaliseren en dat bestaat uit de volgende onderdelen: bestuursstijl, communicatie, medewerkers, financiën, (be)sturing, maatschappelijke partners en een instrumentenkoffer. Hieronder is het schematisch weergegeven en staat beschreven aan welke punten we moeten werken om nog meer dan nu een daadkrachtige partner van de samenleving te kunnen zijn.

Om de manier van werken te bestendigen in de gehele organisatie gaan wij in 2021 inzetten op:

1. 'Instrumentenkoffer':
 - Ontwikkeling van een instrumentenkoffer 1.0: we ontwikkelen instrumenten die we kunnen gebruiken bij de samenwerking met de samenleving. De koffer bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:
 - Wijze van samenwerking met de samenleving: Handleiding om een bewuste afweging te maken bij alle beleidsvormingen en initiatieven uit de samenleving, waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, over de wijze van samenwerking (meer aan de voorkant).
 - Instrument waardebeoordeling door ontwikkelen en toepassen.
 - (Menselijke) toolkit (vouchers) waar de buur(t)mannen en -vrouwen en andere medewerkers uit kunnen putten om de kernen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, op basis van de behoefte (bijvoorbeeld de inzet van adviseurs).
2. Bestuursstijl:
 - Betrekken gemeenteraad en rolbepaling: de gemeenteraad is betrokken bij initiatieven uit de samenleving en bepaalt hun rol hierin.
 - Verkennen hoe het besluitvormingsproces beter kan aansluiten op de nieuwe manier van werken. Zodat ook zichtbaarheid, laagdrempeligheid van de raad en de rol van volksvertegenwoordiger naar volksverbinder beter tot zijn recht komt.

3. Medewerkers:
 - o Doorontwikkeling samenlevingsgerichte competenties: werken aan een

5.1.2e

 organisatie.
 - De vakspecialisten zijn zich bewust van de stakeholders en communiceren proactief passend bij de behoefte van de stakeholders.
 - Het taalgebruik van medewerkers sluit aan bij de leefwereld van de partners en inwoners.
 - Meer bewuste rolneming door medewerkers ten aanzien van partners en inwoners.
 - Meer integrale afweging bij bestuurlijke advisering.
4. Financiering:
 - o Het eenduidig en transparant organiseren van financieringsvormen voor de samenleving als randvoorwaarde om nieuwe vormen in de toekomst te kunnen toetsen en ontwikkelen (bijvoorbeeld het verbreden van het stimuleringsfonds sociaal domein naar een leefbaarheidsfonds).
- 5.(Be)sturing:
 - o Herijken van de uitgangspuntennotitie Mijn Dorp 2030. Wij en ook de samenleving hebben ons doorontwikkeld. Dit vraagt ook om een herijking van de uitgangspunten.

De sturing op deze inspanningen vindt deels plaats binnen het programma Participatieprocessen en deels binnen het programma Ontwikkeling Noaberkracht (verder uitgewerkt in de begroting Noaberkracht).

Omgevingswet

Afgelopen jaar is besloten dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet opschuift naar 1 januari 2022. Naast de wetswijziging met juridische gevolgen sluit de Omgevingswet aan op de manier waarop wij participeren in de samenleving. Het raakt een groot aantal beleidsvelden en stelt de inbreng van de gemeenschap centraal. Op bepaalde gebieden werken wij nu al volgens de geest van de wet. Dat zullen we in 2021 zeker doorzetten om goed voorbereid te zijn op de inwerkingtreding van de wet.

Kort samengevat bestaat de opgave grofweg uit drie elementen:

- Beleidsvernieuwing. De inzet van zes kerninstrumenten voor het hele fysieke domein: omgevingsvisie, decentrale regels (zoals het omgevingsplan op gemeentelijk niveau), programma's, algemene rijksregels, omgevingsvergunning en het projectbesluit. De gemeente Tubbergen gaat begin 2021 de Omgevingsvisie afronden en zal medio 2021 de Uitgangspuntennotitie voor het Omgevingsplan opleveren.
- Organisatie en werkwijze. De wet vraagt van gemeenten een andere manier van denken en werken door de integrale benadering van de leefomgeving, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer nadruk op participatie en samenwerking en de benadering vanuit de initiatiefnemer. De gemeente Tubbergen zorgt in 2021 voor verdere opleiding en bewustwording van het personeel en het door ontwikkelen van werkwijzen. Ook zal het projectteam de consequenties van de inwerkingtreding op de organisatie en daarmee de financiën en de formatie in kaart brengen.
- Informatie en techniek. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is het nieuwe online loket dat de centrale plek is waar alle digitale informatie over de fysieke leefomgeving straks samenkomt. Hier kunnen initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. De gemeente Tubbergen is in 2020 voor aangesloten op het Digitaal Stelsel

Omgevingswet. In 2021 wordt er geoefend en doorontwikkeld zodat op 1 januari 2022 het goed ingeregeld is.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Bestuursstijl

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- o Betrekken gemeenteraad en rolbepaling: de gemeenteraad is betrokken bij initiatieven uit de samenleving en bepaalt hun rol hierin.
- o Verkennen hoe het besluitvormingsproces beter kan aansluiten op de nieuwe manier van werken. Zodat ook zichtbaarheid, laagdrempeligheid van de raad en de rol van volksvertegenwoordiger naar volksverbinder beter tot zijn recht komt.

Behaalde mijlpalen

2021

- De nieuwe kinderburgemeester is op 16 maart 2021 officieel geïnstalleerd.
- Er hebben twee kerngesprekken plaatsgevonden waarbij een groepje van drie raadsleden in gesprek gaat met dorpsraden/werkgroepen Mijn Dorp 2030 over het proces Mijn Dorp 2030 en het 5.1.2e De gesprekken hebben digitaal plaatsgevonden met Harbrinkhoek-Mariaparochie en Manderveen. In deze gesprekken zijn de belangrijkste uitkomsten besproken van de heisessies die binnen college en raad gehouden zijn over Mijn Dorp 2030 en het 5.1.2e Ook is met elkaar van gedachten gewisseld over de opzet van de kernavonden. Tijdens deze avonden in de dorpen bespreken we met inwoners de voortgang van het 5.1.2e en kijken we vooruit naar de uitdagingen voor de komende jaren.
- De gemeente werkt samen met inwoners aan de kernagenda's voor de dorpen. Daarnaast wil de raad ook kern overstijgend beleid op een vernieuwende manier, meer samen met inwoners en (ervarings)deskundigen opstellen. De raadswerkgroep Bestuurlijke Vernieuwing heeft armoedebeleid als onderwerp gekozen om hier concreet mee aan de slag te gaan. Ook de Kinderraad heeft het onderwerp armoede op hun agenda gezet om te bespreken.

2020

- In december 2020 is de Kinderraad van de gemeente Tubbergen officieel geïnstalleerd. De Kinderraad is een aantal keer bij elkaar geweest en heeft onderwerpen geïntervieweerd waar ze mee aan de slag wil. Belangrijkste eerste taak is het zoeken van een nieuwe Kinderburgemeester.
- Binnen het college en de gemeenteraad zijn heisessies gehouden over het huidige proces van Mijn Dorp 2030 en het 5.1.2e Er is gesproken over wat goed gaat en welke verbeterpunten er zijn. Dit is gedaan op de onderdelen proces en rolneming, inhoud en financiën. Verschillende aandachtspunten zijn naar voren gekomen. Voordat een besluit wordt genomen over de vervolgacties, wil de gemeenteraad eerst hierover in gesprek met inwoners (dorpsraden/overkoepelende werkgroepen Mijn Dorp 2030). Raadsleden sluiten dan in kleine groepjes aan bij reguliere vergaderingen van de dorpsraden/overkoepelende werkgroepen Mijn Dorp 2030.
- Vanwege de coronamaatregelen hebben de gesprekken met de dorpsraden/overkoepelende werkgroepen Mijn Dorp 2030 nog niet plaatsgevonden. De bedoeling is om dat vanaf 2021 in overleg met de dorpen te organiseren, eventueel digitaal.

- Op 9 maart 2020 vond een drukbezochte kernavond in Fleringen plaats, waarbij raadsleden en inwoners met elkaar in gesprek gingen over Mijn Fleringen 2030. De andere geplande kernavonden konden door corona helaas niet doorgaan.
- 2019**
- Passend bij de gelijkwaardige positie tussen inwoners en gemeente is voor een nieuwe vergaderstructuur gekozen met onder meer voortzetting van kernavonden. Inmiddels is gestart met deze nieuwe vergaderstructuur. Er zijn drie kernavonden gehouden. Qua samenstelling en dialoogvoering zijn verschillende leerervaringen opgedaan.
 - Er zijn dialoogtrainingen gehouden om betere verdiepende gesprekken te kunnen voeren en om de gelijkwaardige positie te versterken. Daarnaast zijn onze bouwstenen uitgebreid met feiten en cijfers om daarmee de urgentie van onze maatschappelijke opgaven meer samen te ervaren.

- Financiering

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Het eenduidig en transparant organiseren van financieringsvormen voor de samenleving als randvoorwaarde om nieuwe vormen in de toekomst te kunnen toetsen en ontwikkelen (bijvoorbeeld het verbreden van het stimuleringsfonds sociaal domein naar een leefbaarheidsfonds).

Behaalde mijlpalen

2021

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

- 2020**
- Het stimuleringsfonds is geëvalueerd. Op basis daarvan wordt in 2021 een voorstel gemaakt of en hoe het leefbaarheidsfonds (of een andere financieringsvorm) ingericht kan worden.
 - We hebben geconstateerd dat het moment waarin we nu zitten met Mijn Dorp 2030 en het 5.1.2e niet geschikt is om te starten met de burgerbegroting. Samen met de dorpen bepalen we het juiste moment om te starten met het experiment.

- 2019**
- Wij hebben ons aangemeld bij het ontwikkeltraject van de VNG: Democratisch begroten.
 - De kansen en risico's van democratisch begroten zijn in beeld gebracht. Op basis van de behoefte van de samenleving en de raad is besloten om dit traject even te 'parkeren'.

- Instrumentenkoffer

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

Ontwikkeling van een instrumentenkoffer 1.0: we ontwikkelen instrumenten die we kunnen gebruiken bij de samenwerking met de samenleving. De koffer bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen:

- Participatieladder: mate van participatie
 - Handleiding om een bewuste afweging te maken bij alle beleidsvormingen en initiatieven uit de samenleving, waarbij wij keuzemogelijkheden hebben, over de mate van participatie (aan de voorkant).
- Instrument waardebepaling door ontwikkelen en toepassen

- (Menselijke) toolkit (vouchers) waar de buur(t)mannen en -vrouwen en andere medewerkers uit kunnen putten om de kernen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen, op basis van de behoefte (bijvoorbeeld de inzet van adviseurs).

Behaalde mijlpalen

2021

- Als onderdeel van de instrumentenkoffer hebben de adviseurs samenlevingsgericht werken de eerste gesprekken gevoerd in de organisatie om input op te halen over de concrete invulling van samenlevingsgericht werken. Daarnaast zijn de adviseurs bij verschillende lopende projecten aangesloten om medewerkers concreet te adviseren en te ondersteunen in de wijze waarop het samenlevingsgericht werken vorm kan krijgen.

2020

- De rol 'adviseur samenlevingsgericht werken' is geformaliseerd om ondersteuning te bieden aan medewerkers op het gebied van samenlevingsgericht werken (menselijke toolkit). Deze adviseurs gaan aan de slag met het maken van een handboek samenlevingsgericht werken, als onderdeel van de instrumentenkoffer. Hiervoor is een opdracht opgesteld.
- We werken in de praktijk met 'instrumenten' die ingezet worden, zoals bijvoorbeeld een communicatieadviseur.
- Het instrument waardebeoordeling is geëvalueerd en met de uitkomsten daarvan wordt het instrument waardebeoordeling doorontwikkeld.

2019

- Er is overleg geweest met de portefeuillehouders over wat ze willen met de instrumentenkoffer. De uitkomst hiervan is dat we in eerste instantie inzetten op een overzicht aan voorbeelden over hoe je handen en voeten kan geven aan participatie/samenwerking met de samenleving.
- In 2019 is 'hoe werken we samen' onderdeel geworden van proces bestuurlijke besluitvorming.

- Medewerkers

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Doorontwikkeling samenlevingsgerichte competenties
 - De vakspecialisten zijn zich bewust van de stakeholders en communiceren proactief passend bij de behoefte van de stakeholders.
 - Het taalgebruik van medewerkers sluit aan bij de leefwereld van de partners en inwoners.
 - Meer bewuste rolheming door medewerkers ten aanzien van partners en inwoners.
 - Meer integrale afweging bij bestuurlijke advisering.

Behaalde mijlpalen

2021

- De buur(t)mannen en buur(t)vrouwen nemen deel aan een interne training Bestuurlijk Ambtelijk Samenspel. Dit maakt onderdeel uit van het ontwikkeltraject voor de versterking van deze rol.
- Direct Duidelijk is 20 januari officieel van start gegaan met de ondertekening van de Direct Duidelijk Deal. Het document 'Onze communicatiestijl' is vastgesteld door de directie en besproken in de colleges. Ook zijn er taalcoaches geworven in de organisatie. De Taalcoaches worden voor hun rol opgeleid met een schrijftaining en een coachtraining.

- De adviseurs samenlevingsgericht werken hebben de eerste gesprekken gevoerd in de organisatie om input op te halen voor de op te stellen handwijzer. Daarnaast sluiten de adviseurs aan bij verschillende projecten voor coaching on the job. Dit maakt onderdeel uit van de vervolgstappen om het samenlevingsgericht werken in de organisatie te versterken 5.1.2e
 - De voorbereidingen zijn getroffen om te starten met leertafels, waarbij het doel is dat medewerkers aan de hand van een casus reflecteren op hun eigen rol en de samenwerking, onderling en met de samenleving. Hiervoor zijn gespreksleiders aangewezen. Ze worden opgeleid om deze gesprekken te leiden.
- 2020
- Het ontwikkeltraject voor de versterking van de rol van buurtman/vrouw op basis van de vastgestelde rolbeschrijving is gestart.
 - Tijdens de Management Development dagen zijn de uitkomsten van de heisessies over Mijn Dorp 2030 en het 5.1.2e en de relatie met organisatieontwikkeling van Noaberkracht 5.1.2e besproken met teamcoaches en programmaregisseurs. En er zijn vervolgstappen bepaald voor onder andere het versterken van het samenlevingsgericht werken in de organisatie.
 - De rol van adviseur samenlevingsgericht werken is geformaliseerd. De adviseurs werken vanuit deze rol binnen team communicatie. Zij adviseren medewerkers ten aanzien van het betrekken van inwoners bij diverse projecten, processen en initiatieven.
 - Noaberkracht gaat aan de slag met “Direct Duidelijk”. Hiervoor is een projectplan gereed.
- 2019
- Vanaf januari 2019 zijn we gestart met de eerste fase uit de opdracht: De behoefte-inventarisatie naar de rol-invulling buur(t)man/vrouw bij de belangrijkste stakeholders.
 - De behoefte-inventarisatie is afgerond. De rolbeschrijving van buur(t)man/vrouw is vastgesteld.

Wat hebben we gedaan voor de Omgevingswet?

- Omgevingswet (beleidsvernieuwing)

Omschrijving/op te leveren resultaat

De inzet van de kerninstrumenten voor het hele fysieke domein: omgevingsvisie, decentrale regels (zoals het omgevingsplan op gemeentelijk niveau), programma's, omgevingsvergunning.

Behaalde mijlpalen

- 2021
- Vaststelling van MijnOmgevingsvisie door de gemeenteraad.
 - Terugkoppeling van en toelichting op MijnOmgevingsvisie bij de verschillende betrokkenen.
 - De oplevering en verspreiding van animaties ten behoeve van de Omgevingsvisie.
- 2020
- Het opleveren van de conceptwebsite voor de omgevingsvisie.
 - Het spiegelen van het huidige beleid aan de concept omgevingsvisie zodat duidelijk wordt wat de impact op het beleid is en welke keuzes en dilemma's de gemeenteraad over moet gaan besluiten.
 - Het scholenproject is afgerond en opgeleverd.
 - Afstemming met de buurgemeenten, ketenpartners en samenwerkingspartners over de omgevingsvisie.
 - Terugkoppeling aan de samenleving.

- Uitwerking van het deelproject voorbereiding op het omgevingsplan.
- Verkennen van de gevolgen van de keuzes binnen de visie en de voorbereiding op het omgevingsplan op onze werkwijze rondom vergunningverlening.
- Met meenemen van de medewerkers, college, raadsleden en onze ketenpartners door middel van communicatie, bijeenkomsten en werkvormen o.a.:
 - Dag van de Omgevingswet
 - Raadsbijeenkomsten over de rol van de raad en de kerninstrumenten
 - Themabijeenkomsten met ketenpartners

2019

- De inzet van de kerninstrumenten voor het hele fysieke domein: omgevingsvisie, decentrale regels (zoals het omgevingsplan op gemeentelijk niveau), programma's, omgevingsvergunning.
- In 2019 zijn we gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie, de volgende stappen zijn daarbij afgerond:
 - Stap 1 Opstarten en kennismaken.
 - Stap 2 Analyseren en verkennen.
 - Stap 3 Naar buiten toe (met twee bewonersavonden en een digitale enquête).
 - Stap 4 is opgestart: Opschalen / verbinden / vormen.
- In december 2018 heeft de raad een besluit genomen over de vernieuwende strategie.
- Contouren van het Omgevingsplan zijn verkend.

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	2020-04 Verslag avonden en enquête Omgevingsvisie samengevoegd 2020 - 6 Raadsbrief proces omgevingswet 2020
------------	--

- Omgevingswet (informatie en techniek)

Omschrijving/op te leveren resultaat

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is het nieuwe online loket dat de centrale plek is waar alle digitale informatie over de fysieke leegomgeving straks samenkomt. Hier kunnen initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving.

Behaalde mijlpalen

2021

- Een pilot uitgevoerd, waarin er geoefend is met het maken van een stukje omgevingsplan.
- Door de VNG benaderd voor deelname aan een Ketentest waarin gezamenlijk met de VNG de digitale keten rondom aanlevering van het Omgevingsplan en vergunningsverlening getest wordt.
- Een eerste concept Uitgangspuntennotitie m.b.t Omgevingsprogramma's en het Omgevingsplan opgesteld.

2020

- De benodigde software voor gemeente Tubbergen is in 2020 aangeschaft en aangesloten op de testomgeving van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
- Het deelproject verschuift qua oplevering naar medio 2021. Dit betekent dat de kosten die hiervoor gemaakt worden deels doorgeschoven zijn naar 2021. De nieuwe ingangsdatum biedt de ruimte om een praktijkproef in te bouwen zodat we alvast kunnen oefenen met de inrichting.

- Omgevingswet (organisatie en werkwijze)

Behaalde mijlpalen

2021

- De wet vraagt van gemeenten een andere manier van denken en werken door de integrale benadering van de leefomgeving, meer bestuurlijke afwegingsruimte, meer nadruk op participatie en samenwerking en de benadering vanuit de initiatiefnemer. De gemeente Tubbergen zorgt voor opleiding en bewustwording van het personeel en het door ontwikkelen van werkwijzen.
- Daarnaast is de werkvorm leertafels ontwikkeld en zijn hiervoor gespreksleiders getraind. Deze starten vanaf mei 2021.

2020

- Het verkrijgen van een subsidie van het A&O-fonds voor onze vernieuwende aanpak rondom intervisie, casuïstiekbespreking en reflectie (Leertafels).
- Inrichten van een deelproject Omgevingswet in praktijk rondom de vergunningverlening aangepast wordt aan de veranderingen die de Omgevingswet met zich meebrengt.
- Het geven van diverse trainingen aan zowel de medewerkers van Ruimtelijke Ordening als WABO op het gebied van de Omgevingswet.
- Door middel van website, intranet, informatiemails en sessies medewerkers, teamcoaches, programmaregisseurs en directie meenemen in de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet.
- Het nadrukkelijk samen verbinden van de Omgevingswet met de sessies rondom de Regionale Energie Strategie maar ook met de uitgangspunten en de werkwijze van Mijn Dorp 2030 in diverse sessies.
- Het deelproject Omgevingswet in de praktijk waarin de veranderde werkwijze opgepakt wordt, is in september in plaats van maart 2020 gestart als gevolg van de coronacrisis. Dit heeft geen impact gehad aangezien de inwerkingtreding ook verschoven is naar 1 januari 2022.

Trends en ontwikkelingen

Het proces Mijn Dorp 2030 en het [5.1.2e](#) is een aantal jaren geleden ingezet en feitelijk onderdeel geworden van de bestuursstijl van de gemeente Tubbergen: samen met inwoners nadenken over en keuzes maken voor de toekomst. In 2020 zijn verschillende heisessies gehouden met college en gemeenteraad. Er is gesproken over wat goed gaat in het proces en welke verbeterpunten er zijn. Verschillende aandachtspunten zijn naar voren gekomen, onder andere:

1. Aan de voorkant het gesprek voeren.
2. Het gesprek voeren op inhoud (maatschappelijke doelen voorop).
3. Aandacht voor wat op lange termijn van belang is voor een dorp.
4. Draagvlak voor een initiatief.
5. Mate van cofinanciering.

Hierover gaat de gemeenteraad in gesprek met de kernen: hoe ervaren zij het proces, wat gaat goed en wat kan beter? Doel is om gezamenlijk afspraken te maken voor de komende periode. Daarbij spelen ook de vragen: Welke gemeente willen we zijn? Welk gedachtegoed willen we uitstralen? Welke stappen moeten we zetten om daar te komen? Wie heeft waarin welke rol?

Conclusie

We zijn in een volgende fase van het proces Mijn Dorp 2030 en het [5.1.2e](#) gekomen. De afgelopen jaren zijn stappen gezet in het meer samenlevingsgericht werken. Dit heeft ook ervoor gezorgd dat de opzet van

het huidige programma 'hoe werken we samen' niet meer volledig en actueel is. Bij de begroting 2022 zal dit worden geactualiseerd. De uitkomsten van de heisessie en de kerngesprekken zullen hierin worden meegenomen.

Financiële kaders

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Kernagenda's
Inleiding op de kernagenda

Het 5.1.2e bestaat uit kernagenda's en kern overstijgende agenda's. Elke kern heeft een kernagenda opgesteld. Deze is tot stand gekomen door de kernavonden en de ontwikkelingen in Mijn Dorp 2030. In de kernagenda's zijn per kern de ambities en vraagstukken terug te vinden waar we als gemeente en inwoners gezamenlijk aan werken. De inhoud van deze kernagenda's is terug te vinden in de begrotingsapp: link opnemen.

De financiële bijdrage van de gemeente aan plannen en projecten, is eveneens terug te vinden in deze begrotingsapp onder kernagenda's als onderdeel van het 5.1.2e. In de begroting wordt volstaan met het noemen van aanvullende besluitvorming betreffende de kernagenda's. Hierbij is aangegeven wat wij als gemeente in 2021 willen en kunnen bijdragen. Eventuele voorstellen die gaandeweg het jaar vanuit de kernagenda's ontstaan worden via een apart raadsbesluit aan de gemeenteraad voorgelegd.

Kernagenda's - financieel

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Kern overstijgende agenda
Inleiding op kern overstijgende agenda

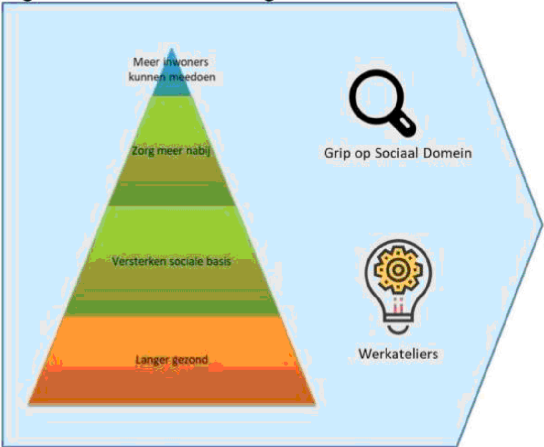
In de volgende hoofdstukken ziet u de kern overstijgende agenda's. Elke kern overstijgende agenda kent kern overstijgende thema's. De kern overstijgende thema's zijn in 2019 ontstaan door de input uit de thematour, de bestaande overleggen met maatschappelijke organisaties en thema's die zijn besproken tijdens de kernavonden. In de kern overstijgende thema's wordt voor overstijgende beleidsthema's aangegeven wat er in 2021 op de agenda staat en welke bijdrage de gemeente in 2021 doet.

Samen redzaam, gezond meedoen
Inleiding Samen redzaam, gezond meedoen

De komende periode 2019-2022 staat in het teken van de transformatie om de toenemende druk op het sociaal domein te verlichten. We willen onze samenleving, onze kernen en onze inwoners in hun kracht te zetten met als doel een positievere gezondheid. Tegelijkertijd willen we de ondersteuning en zorg kwalitatief goed, betaalbaar en bereikbaar houden. Om dit te realiseren werken we de komende periode aan de volgende zaken.

Wat gaan we hiervoor als gemeente doen?

Wat willen we bereiken?

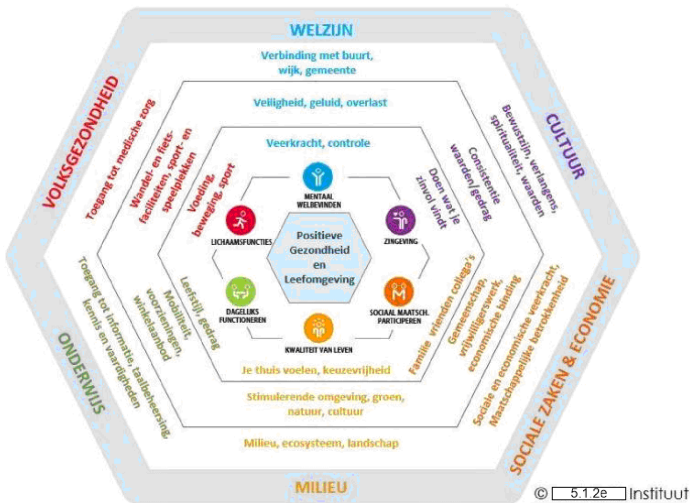
Wat willen we bereiken?

Onze insteek is de gedachte dat inwoners een goed gevoel van welbevinden hebben. Los van de maatschappelijke waarde die dat heeft, is het zo dat inwoners die zich goed voelen, minder snel een hulpvraag hebben en ondersteuning nodig hebben. Daarom is de onderliggende gedachte dat we als gemeente inzetten op positieve gezondheid.

Positieve Gezondheid[1] is de uitwerking in 6 dimensies van de bredere kijk op gezondheid. Met die bredere benadering draag je bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Én om zo veel mogelijk eigen regie te voeren. Dit is te vertalen naar de leefomgeving van inwoners en het faciliteren van positieve gezondheid. Dit doen we door passende algemene voorzieningen en ondersteuning te bieden, een goede leefomgeving in te richten en het leggen van verbindingen in de samenleving. Als gemeente zien wij ook vooral hier onze rol. Onderstaande figuur laat dat mooi zien.

Integraal model voor
Positieve Gezondheid en Leefomgeving (voorbeeldinvulling)

De insteek van positieve gezondheid[2] sluit naadloos aan bij de zaken die we als gemeente nastreven namelijk:

- Mensen veel meer in contact te brengen met hun kracht in plaats van ze aan te spreken op hun zwakte.
- Persoonsgerichte zorg te bieden en echt aan te sluiten op persoonlijke behoeften.
- De regie bij de mensen zelf te laten en ze te helpen hun eigen beslissingen te nemen.

Daarnaast is het van belang de ondersteuning en zorg bereikbaar en betaalbaar te houden. We willen kwalitatieve goede ondersteuning en zorg bieden, vanuit de gedachte een gezin, een plan, een regisseur voor die inwoners die het nodig hebben.

Wat gaan we hiervoor als gemeente doen?

In het plaatje hieronder is te zien hoe de ondersteuning en zorg rondom een inwoner, is opgebouwd uit een aantal lagen. Per laag wordt er gewerkt aan versterken van de positieve gezondheid van onze inwoners en het bereikbaar en betaalbaar houden van de ondersteuning en zorg.

Om de gestelde ambitie te bereiken is het ook essentieel om meer inzicht en overzicht te krijgen in de interventies en de resultaten en effecten hiervan. Op dit moment zijn een behoorlijk aantal interventies gestart. We kunnen aangeven wat we doen, echter de effecten van de interventies zijn nog niet altijd inzichtelijk. Besturing van het sociaal domein vraagt hier wel om. Het vraagt continu om te analyseren of we de juiste dingen doen. Leveren de interventies de gewenste resultaten op, vragen veranderingen in het sociaal domein om het bijsturen, versnellen of stoppen van bepaalde interventies? Hiervoor starten we het project *Grip op sociaal domein*.

Een ander belangrijk onderdeel is het actief sturen op houding en gedrag. De veranderopgave bestaat voornamelijk uit een veranderende houding en gedrag bij de professional (inclusief gemeente), de inwoner, de mantelzorger en de vrijwilliger. Dit vereist vanuit de onze kant uitleg en coaching op houding en gedrag en heldere communicatie met alle partijen over wat we van elkaar kunnen verwachten. Daarom starten we met *werkateliers* waarin professionals, inwoners en ambtenaren gezamenlijk na denken over de uitdagingen die er liggen. In de ateliers worden manieren bedacht om deze uitdagingen het hoofd te bieden. Daarbij wordt ook kritisch gekeken naar hoe zaken nu gaan, hoe we bij kunnen sturen en hoe eenieder daaraan kan bijdragen.

Meetbaarheid

De gekozen aanpak binnen het uitvoeringsplan sociaal domein, waarbij concrete oplossingen moeten leiden tot een vermindering van de kosten is verbonden aan een aantal uitgangspunten zoals genoemd in de begroting 2019. Deze uitgangspunten zijn een gelijkblijvend cliëntenbestand, gelijkblijvende problematiek, gelijkblijvend beleid en de "kostprijs" 2019. Veranderingen hierbinnen hebben invloed op het te bereiken resultaat. Voor meerdere thema's binnen de interventieaanpak is samenwerking en draagvlak nodig met en van externe partijen. Zonder medewerking hebben niet alle interventies evenveel kans van slagen.

[1]Machteld Huber, Institute for positive health, <https://iph.nl/positieve-gezondheid/>
[2] <https://iph.nl/positieve-gezondheid/wat-brengt-het/>

Langer gezond

Wat willen we bereiken?

- Meer of gelijk aantal inwoners ervaren een goede gezondheid
- Meer of gelijk aantal inwoners bewegen voldoende
- Meer kinderen van ouders met een lage opleiding zijn lid van een sportvereniging
- Meer kinderen zijn meestal weerbaar
- Minder jongeren onder 18 hebben alcohol gedronken de laatste 4 weken

(NB. De staat van de bevolking van de gemeente Tubbergen is nu al nagenoeg optimaal wanneer dat wordt vergeleken met andere Twentse gemeenten. Het gaat nu vooral om het behouden van de goede staat.)

Wat hebben we er voor gedaan?

- Cultuurvisie

Omschrijving/op te leveren resultaat

Wij dragen bij aan een actuele visie op cultuur.

Wat gaan we ervoor doen?

1. Wij stellen een cultuurvisie of -akkoord op waarbij het Maatschappelijk Kader verder wordt uitgerold over alle cultuurverenigingen.
2. De resultaten uit de visie op het akkoord kunnen effect hebben op de nieuw te sluiten prestatieafspraken met cultuurorganisaties opnieuw bekeken.
3. De resultaten van de visie of het akkoord zijn ook van invloed op het behoud van cultureel materieel en immaterieel erfgoed.

Op te leveren/ volgende stap:

- Plan van aanpak formaliseren.
- Kick-off bijeenkomst cultuurvisie/-akkoord.

Status: Plan van aanpak is in concept gereed, maar verdient nadere uitwerking en concretisering. Vanwege prioriteitstelling op andere terreinen is het vervolg nog niet ingezet. Perspectief op uitvoering in 2021.

- Geschikt instrument kansrijke start

Omschrijving/op te leveren resultaat

Een gezonde en kansrijke start in de eerste 1.000 dagen van het kind.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan als niet-GIDS-gemeente aan de slag met 'Kansrijke start'.

Op te leveren/volgende stap:

We gaan een lokale coalitie Kansrijke start vormen met ketenpartners.

Behaalde mijlpalen

- 2021
- Het projectplan Kansrijke Start is goedgekeurd en het vormen van een lokale coalitie Kansrijke Start is gestart. De eerste stap is een verkenning bij de partners naar hun bevindingen, wat gaat goed en wat kan beter. Deze opbrengst bepaalt de vervolgstappen in het project.
- 2020
- Tubbergen is aangemeld als gemeente voor Kansrijke Start. Dit is noodzakelijk om überhaupt een verkenning te kunnen starten.
 - De verkenning, en bij positief resultaat het vormen van een lokale coalitie, is door corona uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2021.

- Inclusie en diversiteit (inclusief fysieke toegankelijkheid en bruikbaarheid van het maatschappelijk vastgoed)

Wat gaan we ervoor doen?

In samenwerking met het Gehandicaptenplatform en de Seniorenraad onderzoek doen naar de fysieke toegankelijkheid en de bruikbaarheid van het maatschappelijk vastgoed.

Op te leveren/volgende stap:

- De gehandicaptenraad schouwt de gebouwen en brengt hierover advies uit. Tevens heeft de gemeente het VN Manifest Inclusieve gemeente ondertekend om te komen tot een inclusieve agenda. Hiervoor wordt in eerste instantie intern gestart met gesprekken op gang te brengen en bewustzijn te creëren.

Behaalde mijlpalen

- 2021
- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.
- 2020
- Plan van aanpak is opgeleverd.
 - 5.1.2e een bijeenkomst georganiseerd waarin het plan van aanpak is toegelicht.
 - Tijdens de bijeenkomst is het Manifest 'Iedereen doet mee' ondertekend.
 - De opdrachtschrijving/plan van aanpak inclusieagenda is goedgekeurd. Inventarisatie naar de (on)mogelijkheden van de toegankelijkheid en bruikbaarheid van het maatschappelijk vastgoed maakt onderdeel uit van het opstellen van een inclusieagenda.
 - Het Gehandicaptenplatform geeft aan dat in verband met de coronacrisis het project een vertraging oploopt. Het schouwen van gebouwen door het Gehandicaptenplatform is uitgesteld vanwege corona. Zij verwachten in het najaar van start te gaan.
 - In het najaar is een stagiaire ergotherapie gestart met het schouwen van openbaar toegankelijke gebouwen in samenspraak met het Gehandicapten platform.
 - Dit project is ondergebracht bij het project Inclusie en Diversiteit.
- 2019
- Het Gehandicaptenplatform heeft voorbereidende gesprekken gevoerd.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Januari 2020: ondertekening manifest iedereen doet mee
-------------	--

- Positioneren en concretiseren positieve gezondheid

Omschrijving/op te leveren resultaat

Positioneren en concretiseren positieve gezondheid.

Wat gaan we ervoor doen?

Positieve gezondheid is de rode draad in het uitvoeringsplan sociaal domein. Wij willen het uitvoeringsplan door ontwikkelen door het concretiseren van het begrip positieve gezondheid. Zowel intern als extern moet duidelijk worden wat positieve gezondheid is en welke bijdrage men daaraan kan leveren.

Op te leveren/volgende stap:

- Opstellen van een visie op positieve gezondheid.

Behaalde mijlpalen

2021

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

- Preventie voor alcohol en drugs

Omschrijving/op te leveren resultaat

Komen tot- en opstellen van een 10-jaren beleidsvisie ten aanzien van preventie en handhaving op de thema's alcohol en drugs.

Op te leveren:

1. We onderzoeken of het IJslands preventiemodel voor onze gemeenten en werkbaar model is.
2. We stellen een integrale aanpak vast in afstemming met het handhavingsbeleid voor de aanpak van de kampeerfeesten.

Behaalde mijlpalen

2021

- Uitvoeringsfase 1 project alcohol & drugs is gestart. Deze fase levert een rapport op waarin o.a. een evaluatie plaatsvindt op de kampeerfeesten, het huidige beleidsplan, en voor en nadelen van het IJslandsmodel in beeld worden gebracht. Op basis hiervan vindt een raadsbijeenkomst plaats waarin de raad kaders kan stellen.

2020

- Het IJslands Preventiemodel is onderzocht: veel elementen zijn ook al in uitvoering in Tubbergen. Besloten is dit niet specifiek onder de noemer IJslands Preventiemodel voort te zetten. Elementen van het IJslandsmodel krijgen een plek in het nieuw op te zetten alcohol en drugsbeleid.
- De aanpak Kampeerfeesten heeft geresulteerd in aanzienlijk minder excessen en klachten. Betrokkenheid van ouders, jongeren en grondeigenaren zijn hierin goed geborgd.
- Opdrachtomschrijving/plan van aanpak preventie alcohol en drugs is goedgekeurd.
- Werving voor de projectleider is uitgezet en succesvol afgerond. De start van het project vindt plaats in het eerste kwartaal van 2021.

- Preventieakkoord

Omschrijving/ op te leveren resultaat

Het creëren van een door de samenleving gedragen lokaal preventieakkoord waarbij de focus komt te liggen op het voorkomen dan wel verminderen van:

- 1. Overgewicht
- 2. (Problematisch) alcohol- en of drugsgebruik
- 3. Roken

Behaalde mijlpalen

2021

- De ondersteuningssubsidie vanuit de VNG is toegekend.
- Er is een preventieformateur geworven.
- Er is een plan van aanpak opgesteld om te komen tot een concept en een definitief akkoord.

- Samenwerking met het onderwijs verstevigen

Omschrijving/ op te leveren resultaat

- 1. Betere samenwerking met het onderwijs en verbeteren doorgaande ontwikkellijn.
- 2. We evalueren het effect van de subsidies voor preventie in het onderwijs.

Op te leveren/volgende stap:

- Samen met het onderwijs in gesprek blijven over gedeelde uitdagingen aan de hand van de visie op positieve gezondheid en het maatschappelijk kader (deze actie is afhankelijk van corona, de focus ligt in eerste instantie op het geven regulier onderwijs).

Behaalde mijlpalen

2021

- Door de voortdurende coronacrisis en bijbehorende onderwijsmaatregelen ligt preventie en de doorontwikkeling van de samenwerking nog steeds stil.
- De Rijksoverheid heeft inmiddels het Nationaal Programma Onderwijs aangekondigd en gaat hier financiële middelen voor beschikbaar stellen. Doel is om ontstane onderwijsvertraging weg te werken. Scholen moeten een plan van aanpak ontwikkelen en dit bespreken met gemeenten. Onderwijs en gemeenten moeten samenwerken om, ieder vanuit eigen rol en verantwoordelijkheden, de ontstane vertragingen weg te werken. De rol van de gemeente hierin is: vanuit jeugdhulpexpertise ondersteuning bieden, kennisdeling, bijdragen aan extra begeleiding, samenwerking tussen verschillende partijen coördineren, waaronder scholen, kinderopvang, sociaal werk, JGZ, sport en cultuur en betrokkenheid ouders bevorderen. De verdere uitwerking van de ambitie samenwerking met het onderwijs zal zich richten op de verdere invulling van het Nationaal Programma Onderwijs.

2020

- Het 5.1.2e (lokaal educatieve agenda) is gestart, waardoor de samenwerking met het onderwijs bevorderd kan worden.
- Door de coronacrisis en de sluiting van de scholen en kinderopvang heeft de voortgang wat betreft preventie en doorontwikkeling van de samenwerking stilgelegen. De aandacht gaat uit naar de voortgang van het reguliere onderwijs. Daarnaast worden de preventieprogramma's in het onderwijs veelal uitgevoerd door externe partijen. In verband met de coronamaatregelen worden

deze niet toegelaten binnen het onderwijs. De coronacrisis heeft wel laten zien dat de samenwerking tussen de gemeente en het onderwijs goed verliep en mogelijk een positief effect heeft op de toekomstige samenwerking.

- Sport als middel

Omschrijving/op te leveren resultaat

- 1. Sport moet als middel dienen om maatschappelijke doelen te bereiken - vitale sportverenigingen.
- 2. Verbinding leggen tussen sport en andere doelgroepen en onderwijs.
- 3. Samenwerking tussen verenigingen onderling, meer omniverenigingen.

Wat gaan we ervoor doen?

- 1. Maatschappelijk Kader wordt verder uitgerold over alle sportverenigingen bij het opstellen van het sportakkoord (met voetbalverenigingen is een begin gemaakt).
- 2. Onder andere buurtsportcoaches en Wij in de Buurt worden ingezet om verbinden te leggen tussen sport en andere doelgroepen en geven ondersteuning aan sportverenigingen.
- 3. Blijvend in gesprek met de Sportraad.

Op te leveren/volgende stap:

- Het lokaal sportakkoord is opgeleverd en in 2021 gaan we verder met de uitvoering hiervan waarbij sport als middel een onderdeel is. De gevolgen corona zorgen ervoor dat de focus eerst ligt op sport als doel (de basis op orde) en vervolgens op sport als middel.

Behaalde mijlpalen

2021

- Wij hebben het uitvoeringsbudget 2021 voor de uitvoering van het sportakkoord ontvangen.
- Het elftal heeft het uitvoeringsplan vastgesteld. Dit uitvoeringsplan is naar alle partijen uit het akkoord verzonden met daarbij de uitnodiging om zich in te zetten voor de werkgroepen voortvloeiende uit de verschillende ambities/acties. In deze uitnodiging is tevens het elftal aan eenieder voorgesteld.

2020

- Wij zijn gestart met het verkennen en opstellen van het sportakkoord Tubbergen en hebben een sportformateur aangesteld. Het sportakkoord wordt opgesteld in samenwerking met verenigingen en instanties op het gebied sport, welzijn, gezondheid, onderwijs, etc.
- Wij hebben het Beweeg- en Sportakkoord ingediend bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Wij wachten op het besluit van het ministerie of het sportakkoord wordt goedgekeurd en het uitvoeringsbudget wordt toegekend.
- Het Beweeg- & Sportakkoord is goedgekeurd en we hebben het uitvoeringsbudget ontvangen.
- 5.1.2e een 'elftal' geformeerd vanuit het Beweeg- & Sportakkoord waarbij een heel aantal mensen uit de verschillende disciplines vertegenwoordigd zijn (sport, zorg, welzijn, onderwijs, etc.). Met hen wordt het uitvoeringsplan opgesteld.
- Het uitvoeringsplan met de voetbalverenigingen is in het Beweeg- & Sportakkoord opgenomen/geïntegreerd en wordt door het akkoord verder vormgegeven.
- Wij in de Buurt en de buurtsportcoaches maken onder andere onderdeel uit van het elftal en de uitvoering van het akkoord.

- Vanuit het Beweeg- & Sportakkoord is er een voucher 'doorontwikkeling sportraad 2.0' aangevraagd en wordt ingezet. Een eerste intake met de sportraad heeft aan het eind van het jaar plaatsgevonden.
- 2019**
- Er zijn voorbereidingen getroffen voor het opstellen van het Lokaal Sportakkoord. De buurtsportcoaches en Wij in de Buurt zijn hierbij betrokken.
 - Er is een convenant met voetbalverenigingen gesloten. Het daarbij behorende uitvoeringsplan sportverenigingen is opgeleverd.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Maart 2021: Enthousiast ‘elftal’ aan de slag met het Beweeg- & Sportakkoord
	Maart 2020: een update van onze sportformateur
	Februari 2020: inspiratieavonden voor het lokaal sportbeweegakkoord
	Februari 2020: een update van onze sportformateur
	Januari 2020: Sportformateur vraagt de samenleving: wat moet er in het lokaal sportbeweegakkoord
	Maart 2019: voetbalverenigingen Tubbergen ondertekenen convenant maatschappelijk kader
	April 2020: Geef je mening voor het Lokaal Sport/beweegakkoord
	Juni 2020: Beweeg- & Sportakkoord Tubbergen klaar voor ondertekening
Raadsbrieven	November 2020: Raadsbrief 58 Special Olympics Twente 2022

Trends en ontwikkelingen

Corona heeft impact op de samenleving, maar hoe groot en welke impact het heeft voor onze inwoners op de (middel)lange termijn, is op dit moment nog niet duidelijk en bovendien ook niet te overzien. Uit de eerste cijfers, o.a. de gezondheidsmonitor Jeugd, blijkt dat de geestelijke gezondheid stijgt, zoals eenzaamheid en depressies. Ook het alcoholgebruik onder jongeren is gestegen. Dit vraagt om preventie, sterke basisvoorzieningen met ontmoetingsplekken en vroeg signalering, zodat wanneer het leven weer enigszins teruggaat naar het ‘oude’, inwoners laagdrempelig ondersteuning vinden waar nodig zodat zij weer kunnen participeren.

Binnen actielijn 'Langer gezond' wordt, binnen de mogelijkheden die corona toelaat, volop ingezet op preventie. In 2021 is juist extra ingezet op preventie door o.a. het preventieakkoord. Ook is gestart met het project alcohol en drugs.

Corona zorgt wel voor vertraging, een andere manier van werken of nog niet kunnen starten van projecten. Bij actielijn 'Langer Gezond' stagneert de doorontwikkeling samenwerking met het onderwijs. Dit omdat het onderwijs zich richt op de hoofdtaken van het onderwijs.

Dit zijn wel inspanningen waarmee we een financieel effect beogen op de Jeugd en Wmo-maatwerkvoorzieningen. Door vertraging van deze inspanningen zal dit effect mogelijk later behaald worden.

Tot slot worden we geconfronteerd met een krapte op de arbeidsmarkt waardoor een tekort aan kwalitatieve projectleiders kan ontstaat. Dit maakt mogelijke her-prioritering van projecten (op alle actielijnen) noodzakelijk.

Conclusie

Deze trends en ontwikkelingen vragen op dit moment niet om bijsturing van de actielijn 'Langer Gezond'.

Versterken sociale basis

Wat willen we bereiken?

We hebben het aantal inwoners met een hulp- of ondersteuningsvraag in beeld welke worden verwezen naar een niet professionele algemene voorziening in plaats van en professionele algemene voorziening, dan wel maatwerkvoorzieningen.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Dagbesteding per kern

Omschrijving/op te leveren resultaat

Iedere kern heeft ontmoetingsmogelijkheden voor een passende dag invulling waar een inwoner gebruik van kan maken zonder indicatie. Per kern krijgt iedere inwoners dit als eerste aangeboden. Hierdoor wordt minder snel een beroep gedaan op maatwerkvoorziening dagbesteding.

Wat gaan we ervoor doen?

Het project algemene voorzieningen brengt de behoefte aan voorzieningen in beeld. Op basis daarvan gaan we kijken of en welke dagbesteding per kern nodig is.

Op te leveren/volgende stap:

- De eerst stap is afhankelijk van het onderzoek naar de behoefte voor het ontwikkelen en inzetten van algemene voorzieningen.

Status: Dit project is nog niet gestart. Dit project start na het project algemene voorzieningen. Het project algemene voorzieningen loopt vertraging op als gevolg van corona. Deze vertraging heeft mogelijk gevolgen voor de inzet reguliere dagbesteding.

- Ondersteuning van vrijwilligers en verenigingen

Omschrijving/op te leveren resultaat

Een vrijwilligers en verenigingsondersteuning die aansluit bij de behoefte van de verenigingen en inwonersinitiatieven.

Wat gaan we ervoor doen?

- 1. Ophalen van de behoefte via Mijn Dorp 2030, het sport en cultuurakkoord.
- 2. Een gedragen plan van aanpak uitwerken en implementeren.

Op te leveren/volgende stap:

- De pilot verenigingsondersteuner sport uitvoeren en evalueren.
- Daarnaast de behoefte bij algemene voorzieningen en cultuur in beeld brengen en op basis daarvan een voorstel voor verenigingsondersteuning cultuur en algemene voorzieningen vormgeven.

Behaalde mijlpalen

2021

- De opdracht is op basis van de verkregen inzichten herschreven. Fase 2, onderdeel cultuur en algemene voorzieningen is gestart.

2020

- De behoefte aan ondersteuning op het gebied van sport is tijdens de bijeenkomsten voor het sportakkoord opgehaald en in beeld gebracht.
- Opdrachtomschrijving/plan van aanpak is vastgesteld. Fase 1 onderdeel sport is gestart. In deze fase wordt op basis van de behoefte in kaart gebracht welke ondersteuning wenselijk is en hoe dit te organiseren is.
- De ondersteuningsbehoefte en mogelijkheden zijn geanalyseerd. Dit heeft geresulteerd in een functie sportconsulent.
- De werving van de sportconsulent is gestart en succesvol afgerond. De sportconsulent is gestart.

Status: Bij de projecten algemene voorzieningen, Mijn Dorp 2030 en opstellen van het cultuurakkoord wordt de behoefte van de inwoners in beeld gebracht. Het inrichten van de ondersteuning start met het onderdeel sport. Daarna krijgen ook de onderdelen cultuur en algemene voorzieningen een vervolg, vergelijkbaar aan sport.

- Onderzoek Algemene Voorzieningen

Omschrijving/op te leveren resultaat

De mogelijkheden onderzoeken naar meer algemene voorzieningen die maken dat inwoners minder gebruik hoeven te maken van maatwerkvoorzieningen.

Wat gaan we ervoor doen?

Onderzoeken wat de behoefte is van het ontwikkelen en inzetten van algemene voorzieningen.

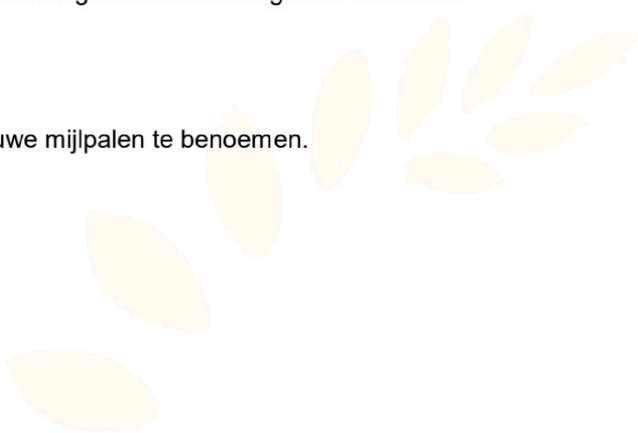
Op te leveren/volgende stap:

- Samen met een aantal pilot kernen de behoefte aan voorzieningen in beeld brengen en eventuele aanvullende voorzieningen opzetten.

Behaalde mijlpalen

2021

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

2020

- Fase 3 van het onderzoek is gestart. Deze fase betreft een diepteonderzoek naar twee kernen. In dit diepteonderzoek wordt gesproken met Wmo-consulenten, uitvoerders van algemene voorzieningen in die kernen (structureel gesubsidieerd of incidenteel gesubsidieerd) en andere relevante partijen op het gebied van inwonersinitiatieven en maatschappelijke zorg. Aan de hand van deze gesprekken wordt een advies geschreven. In dit advies staat benoemd waar kansen voor (door)ontwikkeling liggen met als doel bereikbare en betaalbare zorg te realiseren (fase 4 van het project).
- Fase 3 van het project is afgerond in november 2020. In verband met het coronavirus konden gesprekken in de kernen beperkt plaatsvinden. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met initiatieven die reeds bekend zijn bij gemeente Tubbergen. Ook is gesproken met Wmo-consulenten en beleidsadviseurs om te kijken op welke thema's al ontwikkelingen gaande zijn en wat nog aandacht verdient. Uit deze gesprekken is gebleken dat vooral het uitbreiden en versterken van ontmoetingsplekken voor senioren kansrijk is. Het doel is senioren zo lang mogelijk, zo dicht bij huis als mogelijk, structuur te bieden en het algemene welzijn te vergroten door het organiseren van een plek voor ontmoeting en laagdrempelige activiteiten. Geconcludeerd is dat deze initiatieven verder opgepakt kunnen worden als onderdeel van fase 4.
- Fase 4 is december 2020 gestart. Een aantal kernen hebben reeds seniorenactiviteiten en zijn op zoek naar een doorontwikkeling naar bijvoorbeeld voorliggende dagbesteding. Middels een praktijkgericht onderzoek wordt samen met de kernen gekeken naar welke ondersteuning een bepaalde doelgroep nodig heeft (met of zonder zorgbehoefte), hoe dit georganiseerd kan worden (inzet vrijwilligers/professionals) en wat dit betekent voor de faciliteiten en financiën. De uitkomsten hiervan kan ook worden ingezet als gespreksmiddel voor andere ontmoetingsplekken wanneer ontmoetingsplekken voor senioren worden gestart en/of doorontwikkeld.

2019

- De behoeften en indicaties op het kernniveau op het gebied van Wmo-voorzieningen zijn in beeld gebracht. Hiermee zijn fase 1 & 2 gereed.

- Sociale hypotheek

Omschrijving/op te leveren resultaat

Doorontwikkeling sociale hypotheek - Op basis van diverse opgedane ervaringen inzake het verstrekken van gelden aan derden komen tot één helder en duurzaam financieringsmodel en voorwaarden.

Behaalde mijlpalen

2021

- Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de voor en nadelen van de drie van elkaar verschillende sociale hypotheekvormen in Rossum, Enschede en de Provincie Overijssel (Sociale kwaliteit). De doorontwikkeling van de sociale hypotheek doen we volgens het principe learning by doing. Aan de ene kant vindt ontwerp plaats vanaf de tekentafel en anderzijds door tegelijkertijd te doen in de praktijk.
- De verkenning over de mogelijkheden voor één fonds waarin het stimuleringsfonds, het leefbaarheidsfonds en de sociale hypotheek ondergebracht worden is afgerond en wordt verder uitgewerkt.

- Verbreden stimuleringsfonds naar leefbaarheidsfonds
Omschrijving/op te leveren resultaat
Verbreden stimuleringsfonds naar leefbaarheidsfonds.

Wat gaan we ervoor doen?

We starten met het analyseren wat de behoefte van de inwonersinitiatieven is en welke financieringsvormen passend zijn. Op basis daarvan wordt bekeken of en op welke manier het leefbaarheidsfonds ingericht kan worden.

Op te leveren/volgende stap:

- Op basis van de evaluatie een voorstel maken of en hoe het leefbaarheidsfonds (of een andere financieringsvorm) ingericht kan worden.

Behaalde mijlpalen

2021

- De evaluatie is afgerond en in het college besproken. In het eerste kwartaal is begonnen met een opzet voor een nieuwe versie van het stimuleringsfonds.

2020

- De evaluatie is gestart. Het doel van de evaluatie is te achterhalen wat de ervaringen zijn met het stimuleringsfonds, een duidelijk beeld geven van de resultaten van de initiatieven die gegund zijn door het fonds en ophalen wat initiatieven nodig hebben om voort te zetten indien ze kansrijk zijn.

Trends en ontwikkelingen

Corona heeft impact op de samenleving, maar hoe groot en welke impact het heeft voor onze inwoners op de (middel)lange termijn, is op dit moment nog niet duidelijk en bovendien ook niet te overzien. Uit de eerste cijfers, o.a. de gezondheidsmonitor Jeugd, blijkt dat de geestelijke gezondheid stijgt, zoals eenzaamheid en depressies. Dit vraagt om preventie, sterke basisvoorzieningen met ontmoetingsplekken en vroegsignalering, zodat wanneer het leven weer enigszins teruggaat naar het 'oude', inwoners laagdrempelig ondersteuning vinden waar nodig zodat zij weer kunnen participeren.

Binnen actielijn 'Versterken sociale basis' wordt, binnen de mogelijkheden die corona toelaat, ingezet op het versterken van de sociale basis (algemene voorzieningen). Corona zorgt wel voor vertraging of een andere manier van werken die minder effectief is. Dit geldt o.a. voor het project algemene voorzieningen en dagbesteding per kern.

Dit zijn inspanningen waarmee we een financieel effect beogen op de Jeugd en Wmo-maatwerkvoorzieningen. Door vertraging van deze inspanningen zal dit effect mogelijk later behaald worden.

Tot slot worden we geconfronteerd met een krapte op de arbeidsmarkt waardoor een tekort aan kwalitatieve projectleiders kan ontstaat. Dit maakt mogelijke her prioritering van projecten (op alle actielijnen) noodzakelijk.

Conclusie

Deze trends en ontwikkelingen vragen op dit moment niet om bijsturing van de actielijn 'Versterken sociale basis'.

Zorg meer nabij

Wat willen we bereiken?

- De cliënttevredenheid Jeugd is toegenomen (CEO)
- De cliënttevredenheid Wmo is toegenomen (CEO)
- De bekendheid van cliëntondersteuning is toegenomen (CEO)
- % aantal afgegeven maatwerkvoorzieningen t.o.v. aantal inwoners verminderd (wordt reeds gemonitord)
- Het % indicaties afgegeven door een huisarts i.r.t. het totaalaantal jeugdindicaties is lager dan 2019
- Het aantal verwijzingen door huisartsen naar JGGZ is afgenomen ten opzichte van 2019

Wat hebben we er voor gedaan?

- Aanpak tegen huiselijk geweld en kindermishandeling

Omschrijving/op te leveren resultaat

We stimuleren en professionaliseren de vroegtijdige aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de samenwerking met ketenpartners (=meldcode).

Wat gaan we ervoor doen?

1. Vastgesteld actieplan lokale aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.
2. Uitgevoerd actieplan.
3. Monitoringsrapportage Veilig Thuis Twente (VTT).

Op te leveren/volgende stap:

- Monitoring van de uitvoering.

Behaalde mijlpalen

2021

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

2020

- De opdrachtomschrijving is goedgekeurd.
- Binnen Noaberkracht zijn er collega's opgeleid tot aandacht functionaris huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor de Wmo-consulent is er speciale aandacht voor het thema aanpak ouderenmishandeling.
- Burgemeester Haverkamp is namens de Twentse gemeenten ambassadrice voor het actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis'.
- De opdrachtomschrijving voor het project is aangescherpt en akkoord bevonden door de portefeuillehouder. De uitkomsten uit de monitoringsrapportages zijn hierin verwerkt.
- Het regionale actieplan is vastgesteld en vertaald naar lokaal plan van aanpak/opdrachtomschrijving.

- Zowel het regionale als het lokale project is gestart. Door het coronavirus heeft het project vertraging opgelopen omdat de prioritering bij ketenpartners zoals het onderwijs niet bij de aanpak tegen huiselijk geweld en kindermishandeling ligt.
- 2019**
- We zijn aangesloten bij het landelijke actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis'. Daarnaast nemen we deel aan regionale activiteiten, voortvloeiend uit dit actieprogramma. Hierbij kan gedacht worden aan netwerkbijeenkomsten en symposia.
 - In januari hebben we een bijeenkomst georganiseerd met het thema 'Geweld hoort nergens thuis'. Hier was speciale aandacht voor de verbeterde meldcode en de verwachting van de gemeente dat professionals deze implementeren in hun eigen organisatie. Met een opkomst van ruim 50 professionals variërend van leraar, jeugdconsulent, huisarts tot wijkagent was deze bijeenkomst zeer geslaagd en mogelijk voor herhaling vatbaar.
 - Binnen Noaberkracht werken wij volgens de richtlijnen van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast werken we nauw samen met Veilig Thuis Twente.

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	Januari 2020-02 Wachtlijst Veilig Thuis Twente
Raadsbrief	Juli 2020-41 Duurzame oplossing voor Veilig Thuis Twente om te komen tot een toekomstbestendige organisatie

- Algemene wasvoorziening

Omschrijving/op te leveren resultaat

Wasvoorziening in de vorm van een algemene voorziening.

Wat gaan we ervoor doen?

Monitoren van de ontwikkelingen bij WaST en onderzoeken op welke wijze WaST als algemene voorziening de komende periode een meerwaarde kan hebben.

Op te leveren/volgende stap:

- Opleveren van de monitoring.

Behaalde mijlpalen

- 2021**
- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.
- 2020**
- Monitoring is een continu proces en onderdeel van het bestuurlijk overleg met WaST. Het bestuurlijk overleg heeft plaats gevonden in het eerste kwartaal van 2020. Op basis van de monitoring zien we een lichte toename van het aantal gebruikers. In de komende periode wordt onderzocht of de werkervaringsplekken bij WaST uitgebreid kunnen worden en of de kosten daarvan ondergebracht kunnen worden onder de Participatiewet.
 - Door het coronavirus gaat de komende tijd de aandacht uit naar de basis op orde krijgen in plaats van dat ingezet wordt op de doorontwikkeling richting de Participatiewet.

- Armoedepreventie
Omschrijving/op te leveren resultaat
We investeren in armoedepreventie. De inzet kan heel divers zijn. We kijken daarbij ook naar armoede onder zelfstandige ondernemers en naar de inzet van ervencoach voor agrariërs.

- Wat gaan we ervoor doen?**
1. Onderzoeksrapport.
 2. Vastgesteld integrale aanpak.
- Op te leveren/volgende stap:*
- De uitkomsten van het onderzoeksrapport armoedepreventieonderzoek (KWIZZ) analyseren en advies uitbrengen.

- Behaalde mijlpalen**
- 2021**
- De kinderraad en de gemeente zijn in gesprek geweest met elkaar over het thema armoede.
 - Met de werkgroep bestuurlijke vernieuwing is gekeken naar hoe het thema armoede samenlevingsgericht opgepakt kan worden, dit ter voorbereiding op de thema-avond in juni met de raad.
 - Het onderzoek naar armoede door

5.1.2e

 vanuit het Saxion in samenwerking met SWTD is opgeleverd. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in fase 1 van het project armoede.
- 2020**
- Opdrachtoomschrijving/plan van aanpak is vastgesteld. Project is gestart. De eerste bevindingen in combinatie met uitkomsten uit het KWIZZ-onderzoek worden in het tweede kwartaal van 2021 besproken met de raad.
- 2019**
- Het KWIZZ-onderzoek is afgerond.

Persberichten en raadsbrieven	
Raadsbrief	Mei 2019 - Raadsbrief 18 Evaluatie coördinator armoedepreventie
Persbericht	Mei 2020: Onderzoek bureau KWIZ armoedebeleid
	April 2019: Twente schulden eerder samen aanpakken
	September 2019: gemeente Tubbergen vergroot inzet op preventie en het vroeg signaleren van schulden problemen
	December 2020: recht-op-goede-zorg-ook-met-een-lager-inkomen

- Eén toegang sociaal domein
Omschrijving/op te leveren resultaat
De samenhang en samenwerking tussen professionele algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen wordt geïntensiveerd door de realisatie van één gemeentelijke toegang. (Schakel)

- Wat gaan we ervoor doen?**
- Doorontwikkeling van één toegang waaronder:
 - Monitoring inzet van sociaal werk (waaronder sociaal werk mantelzorg), de producten en pilots in één toegang in relatie tot de behoefte van de inwoner.
 - Tevredenheid van de inwoners over één toegang.
 - Bevorderen van de samenwerking enerzijds tussen frontoffice en backoffice één toegang en anderzijds tussen één toegang en aanpalende partners zoals de bibliotheek, politie, JGZ etc.
- Op te leveren/volgende stap:*
- Monitoring van de inzet van de sociaal werk, de producten en de pilots.
 - Tevredenheidsonderzoek onder de inwoners.

- Behaalde mijlpalen**
- 2021**
- Schakel is geopend per 1 april 2021. Hiermee is Schakel dé plek (fysiek, digitaal en telefonisch) voor inwoners met vragen, zorgen en ideeën over alledaagse zaken.
 - Het uitvoeringsplan communicatie (waaronder de website) is gereed en wordt in uitvoering gebracht.
 - De functies en rollen van medewerkers binnen Schakel zijn vastgelegd, waaronder de dagelijkse aansturing van medewerkers binnen Schakel.
 - 5.1.2e begonnen met de monitoring van sociaal werk. De eerste kwartaalgesprekken vinden in april plaats.
 - 5.1.2e een format ontwikkeld voor de monitoring van de frontoffice van Schakel.
- 2020**
- De sollicitatieprocedure kwartiermaker is afgerond. Deze kwartiermaker is gestart met ingang van 1 mei 2020. De opdracht van deze kwartiermaker is het samenvoegen van team ondersteuning en zorg (TOZ) en Wij in de buurt tot één gezamenlijke toegang.
 - De backoffice (de samenwerking achter de schermen) is gestart.
 - De verdeeltafel is van start gegaan. Casuïstiek die meervoudige problematiek betreft, wordt hier (anoniem) gedeeld en verdeeld aan een sociaal werker of consulent.
 - De gezamenlijke scholingstraject is gestart (19 oktober).
 - De naam en huisstijl van één toegang is vastgesteld, te weten "Schakel", Welzijn. Inkomen. Jeugd. Zorg
 - Het communicatieplan is vastgesteld. De sollicitatieprocedure voor een communicatiemedewerker is afgerond.
 - De verbouwing van de bibliotheek voor de tijdelijke huisvesting van de fysieke toegang van Schakel, heeft plaatsgevonden.
 - Afspraken over verdeling van de kosten voor Schakel v.w.b. huisvesting, communicatie en ICT tussen gemeente en SWTD zijn gemaakt.

- Nadere regels subsidies zijn opgesteld en de subsidies zijn verleend voor het realiseren en werken van en in Schakel. Monitoringsafspraken zijn gemaakt. Door deze wijze is er meer inzicht en sturing op de in te zetten uren per leefgebied en kan jaarlijks worden bepaald welke producten al dan niet wenselijk zijn om af te nemen om de doelen van Schakel te bereiken.
- Corona heeft gedeeltelijk gevolgen gehad voor de inspanning Eén toegang sociaal domein, namelijk:
- Het gezamenlijke scholingstraject door Saxion is uitgesteld naar het najaar van 2020.
 - Er hebben geen gezamenlijke bijeenkomsten kunnen plaatsvinden, waardoor meerdere individuele of gesprekken in kleinere vorm hebben moeten plaatsvinden.
 - Door de coronacrisis is er een verschuiving van prioritering geweest, waardoor ketenpartners niet de volledige prioriteit aan 1 toegang konden geven.
 - De opening van Schakel is in verband met de lockdown uitgesteld tot 1 april 2021.
 - Bijeenkomsten en scholingen hebben digitaal moeten plaatsvinden.

2019

- Het plan van aanpak één toegang is vastgesteld waar vrijwilligers- en verenigingsondersteuning en cliëntondersteuning onderdeel van zijn.
- Nadere regels subsidies zijn opgesteld en de beschikkingen zijn verleend voor het realiseren van één toegang.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Mei 2020 - Zorg, hulp en ondersteuning op één plek
	Maart 2021: Schakel op 1 april van start, dé plek voor vragen over welzijn, inkomen, jeugd en zorg

- Integrale schuldenaanpak
- Omschrijving/op te leveren resultaat**
- Een integrale schuldenaanpak zodat schulden van inwoners worden opgelost of worden voorkomen (onderdeel vroeg eropaf van het Menzis project).
- Wat gaan we ervoor doen**
- Monitoring van de pilot vroeg eropaf rondom o.a. vroegsignalering, het oplossen/afbetalen van schulden.
- Op te leveren/volgende stap:*
- De maatschappelijke en financiële effecten in beeld brengen van de pilot. (De uitvoering van de pilot is regulier werk)

Behaalde mijlpalen

2021

- De gewijzigde wet gemeentelijke schuldhulpverlening is met ingang van 1 januari 2021 in werking getreden. Voor 1 januari 2021 werden alleen de meervoudige signalen (2 signalen of meer) in het kader van vroegsignalering opgepakt door de consulent Schulddienstverlening. Op basis van de wijziging in de WGS wordt nu bij enkelvoudige signalen een brief gestuurd naar de inwoner om hem/haar op te attenderen dat er sprake is van een achterstand in de betaling van de vaste lasten. Tevens wordt aan hen hulp geboden op het gebied van schulddienstverlening. De actie ligt dus bij degene waarvan wij één signaal ontvangen, de inwoner zelf. Dit in tegenstelling bij de inwoner

waarvan wij een meervoudig signaal ontvangen. Bij deze inwoner gaat de schulddienstverlener zelf naar de inwoner toe.

2020

- De woningstichting is vanaf 1-2-2020 ook aangesloten bij de pilot vroegsignalering.
- Er heeft een doorontwikkeling plaatsgevonden met betrekking tot vroegsignalering. Er zijn voorbereidingen getroffen voor het Landelijk Convenant vroegsignalering. Dit houdt in dat op grond van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening alle energiebedrijven, zorgverzekeraars, woningstichtingen, particuliere verhuurders en waterleidingbedrijven in Nederland vanaf 1 januari 2021 zich aan moeten sluiten bij de vroegsignalering.
- Er is ook weer een veeggroep Regeling uitstroom Bijstandsgerechtigden (RUB) uitgevoerd. Dat zijn uitkeringsgerechtigden die deel kunnen nemen aan de wanbetalersregeling van de zorgverzekeraar Menzis. Voor Tubbergen neemt 1 persoon deel aan deze regeling.

2019

- De medewerkers schulddienstverlening zijn aangenomen en gestart.
- Samenwerkingsafspraken met betrokken instanties zijn gemaakt om betalingsachterstanden vroegtijdig te kunnen melden (met betrekking tot vroegsignalering).

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief

mei 2020: Ontwikkeling afdeling bewindvoering Stadsbank Oost Nederland

januari 2020: curator, bewindvoerder of mentorschap bij Stadsbank Oost Nederland

mei 2020: Ontwikkelingen-afdeling-bewindvoering-Stadsbank-Oost-Nederland

februari 2021: Hersteloperatie-kindertoeslagenaffaire

maart 2021: Beleidsregels-Tijdelijke-Ondersteuning-Noodzakelijke-Kosten-TONK.pdf

Persbericht	april 2019: Twente schulden eerder samen aanpakken oktober 2020: toeslagenaffaire-kinderopvang februari 2021: hulp-voor-geduceerde-inwoners-van-gemeente-tubbergen-door-de-toeslagenaffaire maart 2021: Tonk-regeling-van-start
-------------	--

- Integratieproces statushouders Veranderopgave Inburgering naar aanleiding van de nieuwe wet die ingaat per 01-01-2022 (inclusief noaberoffensief)

Omschrijving/op te leveren resultaat

Implementatie integratieproces voor statushouders in de vorm van het Noaberoffensief.

Wat gaan we ervoor doen?

Het Noaberoffensief is in afwachting van de nieuwe Wet Inburgering aangehouden. Gevolg van de nieuwe wet is dat meer taken onder regie van de gemeente komen te vallen. Dit geeft de mogelijkheid om een meer integrale aanpak te ontwikkelen. Het Noaberoffensief kan daarop aansluiten. De ingangsdatum van de nieuwe wet is verschoven naar 1-1-2022.

Behaalde mijlpalen

2021

- Regionale aanbesteding van de Onderwijsroute en de B1-route zijn lopende.

2020

- Regionale samenwerking op dit thema is geïntensiveerd. De nieuwe Wet inburgering (opgeschoven naar 1 januari 2022) legt een grotere regietaak bij gemeenten o.a. het organiseren en inkopen van taaltrajecten. Dit wordt in regionaal verband voorbereid met marktconsultaties en een aanbestedingstraject/subsidietraject.
- De opdrachtoomschrijving/het plan van aanpak is goedgekeurd. Het project is gestart.
- Regionaal is een marktconsultatie voorbereid.
- De voorbereidingen voor een regionale aanbesteding voor de B1-route zijn verder uitgewerkt;

- Pedagogische Gezinsbegeleiding JGZ

Omschrijving/op te leveren resultaat

In plaats van de OJA-aanpak starten wij het product Pedagogische Gezinsbegeleiding als pilot (PGJ). PGJ is een vorm van pedagogische opvoedondersteuning. Op basis van evaluaties worden de effecten gemonitord

Op te leveren/volgende stap:

- De JGZ voert PGJ uit waarbij zij samen met ouders in korte tijd:
- Een oplossing vinden voor opvoedingsmoeilijkheden.
- Inzicht krijgen in de aard van de (opvoeding)problematiek binnen het gezin en op basis daarvan (zo nodig) toeleiding realiseren naar hulp die daarbij past.

Behaalde mijlpalen

2021

- Uit de evaluatie kwam naar voren dat OJA niet het geschikte instrument was. Twee andere producten zijn passende. Dit betreft de Begeleid Omgangsregeling (BOR) en de Pedagogische Gezinsbegeleiding (PGJ). De BOR is ingekocht en geïmplementeerd. De voorbereidende gesprekken met de GGD over inzet PGJ zijn gaande.

- Pilot 'praktijkondersteuner Jeugd in de huisartsenpraktijk'.

Omschrijving/op te leveren resultaat

We starten een pilot 'praktijkondersteuner Jeugd in de huisartsenpraktijk'.

Wat gaan we ervoor doen?

Een pilotplan met in elk geval:

- Overeenkomst tussen huisartsen, GGD en gemeente.
- Werkafspraken inzet POH Jeugd.
- Vastgelegde wijze van monitoring en evaluatie.

Op te leveren/volgende stap:

- Monitoring van de uitvoering.

Behaalde mijlpalen

2021

- De pilot is per 1 februari 2021 positief afgesloten.
- De gemeente heeft de voorkeur, in lijn met de opbrengsten van de pilot en de bewezen meerwaarde, dat de POH Jeugd structureel blijft werken vanuit de huisartsenpraktijken. De POH is werkzaam in elke Tubbergse huisartsenpraktijk.
- Gemeente, Mediant en huisartsen hebben de overeenkomst samenwerking ondertekend.
- Mediant voert het werkgeverschap van de POH Jeugd uit.

2020

- In maart heeft er een evaluatiemoment plaatsgevonden. De huisartsen, GGD en POH zijn tevreden over de inzet van de POH. De POH wordt gezien als een aanvulling op de huisartsenzorg, vooral op het gebied van opvoeding, opgroeien en ontwikkelen. Tevens zien we een afname aan doorverwijzingen naar geïndiceerde GGZ-trajecten, dan wel een afname in zwaarte van de zorg.
- Uit evaluaties met de huisartsen en GGD Twente en door gesprekken met de portefeuillehouders blijkt dat er draagvlak bestaat voor structurele inzet van de POH Jeugd. Het beoogde maatschappelijke en financiële effect wordt gehaald.
- Het tevredenheidsonderzoek onder de Tubbergse patiënten die zijn gezien door de POH Jeugd laat zien dat zij deze hulp zeer goed waarderen met een gemiddeld cijfer van 7.7.
- Als gevolg van het coronavirus verloopt de pilot op dit moment niet volgens de geplande afspraken. Afspraken tussen patiënten en POH Jeugd worden afgezegd, verzet of vinden op digitale wijze plaats. Sommige trajecten worden hierdoor later afgerond. Dit geeft een vertekend beeld in de cijfers van de resultaten van de pilot. Ondanks deze ontwikkeling wordt een positief maatschappelijk en financieel effect bereikt.
- Met het vaststellen van de begroting 2021 is door de gemeente voor de jaren 2021 en 2022 € 75.000 per jaar beschikbaar gesteld voor de invulling van de POH Jeugd. Tevens is de opdracht gegeven structurele dekking te vinden middels de ombuigingsoperatie.

2019

- In november is er een evaluatiemoment geweest van de pilot praktijkondersteuner jeugd huisartsen (POH). De huisartsen, GGD en gemeente zijn tevreden over de inzet van de POH. De huisartsen zien de POH als een aanvulling van specifieke expertise op het gebied van opvoeding, opgroeien en ontwikkelen.
- De overeenkomst ten aanzien van praktijkondersteuner huisartsen jeugd GGZ tussen huisartsen en de gemeente is gesloten.
- Praktijkondersteuners huisartsen zijn aangenomen en in dienst gekomen van de GGD en gestart bij de huisartsen.
- Ongeveer 90 kinderen, ouders en jeugdigen zijn in 2019 geholpen door de praktijkondersteuner. Het merendeel van de jongeren is tussen de 16 en 20 jaar. Indien de praktijkondersteuner er niet zou zijn, zou ongeveer 75% direct zijn doorverwezen naar de basis- of specialistische Jeugd GGZ.
- De vacature voor praktijkondersteuner is ingevuld.
- De praktijkondersteuners huisartsen zijn in dienst bij de GGD en gestart bij de huisartsen.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Januari 2019: praktijkondersteuner jeugd helpt Tubbergse jongeren met psychische problemen
	Juni 2020: Praktijkondersteuner is er voor de jeugd, juist in coronatijd
Raadsbrief	Januari 2019: Raadsbrief 1 Pilot Praktijkondersteuner huisartsen Jeugd GGZ-Tubbergen
	Januari 2021: Structurele inzet van de praktijkondersteuner jeugd Tubbergen

- Vroegsignalering van personen met verward gedrag.

Omschrijving/op te leveren resultaat

Vroegsignalering van personen met verward gedrag.

Wat gaan we ervoor doen?

- De pilot Wijk GGD wordt voortgezet tot einde 2021. Op basis van de evaluatie komt een voorstel voor eventuele structurele borging van de Wijk GGD.
- 5.1.2e een pilot Casustafels waar de problematiek personen verward gedrag door ketenpartners in een vroeg stadium wordt gesignaleerd.

Op te leveren/volgende stap:

- Voortzetting van de Wijk GGD in het preventieve netwerk ter voorkoming van escalatie bij personen met verward gedrag.
- Uitrol Casustafel met ketenpartners.

Behaalde mijlpalen

2021

- De pilot Wijk GGD loopt dit jaar ten einde. Er wordt gemonitord en medio 2021 volgt de eindevaluatie.

2020

- In de plaats van een lokaal plan van aanpak is de aanpak personen verward gedrag regionaal opgepakt. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke aanpak van de nieuwe Wet Verplichte GGZ en er zijn twee pilots: Streettriage en Triagetafels die regionaal georganiseerd zijn met de veertien Twentse gemeenten.
- Lokaal is de pilot Wijk GGD van start gegaan. De samenwerkende partners zijn positief over de pilot Wijk GGD.
- In verband met het corona was de pilot niet uit te voeren volgens de gemaakte afspraken. Huisbezoeken konden niet of beperkt plaatsvinden. Dit zorgde voor een vertraging waardoor de pilot verlengd is om de effecten van de pilot goed in beeld te kunnen krijgen.
- Het evaluatieverslag voor de vaststelling van de subsidie is door ZonMw goedgekeurd.

2019

- 5.1.2e een vastgesteld plan van aanpak voor personen met verward gedrag.
- De subsidie voor de pilot implementatie Wijk GGD is aangevraagd, goedgekeurd en pilot is gestart.

Status: De pilot is omwille van de vertraging verlengd met een jaar tot eind 2021.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	December 2019: wijk GGDer van start
-------------	-------------------------------------

- Zelfvoorzienend systeem vervoer MaaS

Omschrijving/op te leveren resultaat

We werken aan een zelfvoorzienend systeem voor het plannen, boeken, betalen en het reizen voor onze cliënten en uiteindelijk voor al onze inwoners. Met ‘MaaS’ verdwijnen de grenzen tussen het doelgroepenvervoer en het regulier vervoer (MaaS-project).

Wat gaan we ervoor doen?

Het totale vervoersaanbod, wordt ontsloten via één loket, telefonisch of digitaal met een app.

Op te leveren/volgende stap:

- Gunnen aanbesteding en ontwikkelen platform

Behaalde mijlpalen

2021

- De eerste digitale nieuwsbrief is verzonden: Nieuwsbrief MaaS

2020

- De beoordeling van de inschrijvingen van de MaaS pilot hebben plaats gevonden. De MaaS pilot is gegund aan Qarin. Zij lanceren de MaaS app in juli 2020 en ontwikkelt deze gedurende de pilotperiode verder.
- Helaas heeft corona effect op het verloop van de pilot. Qarin kan hierdoor naar verwachting pas medio september van start met uitrol van de pilot. Het is nu nog niet bekend of pilot door corona langer doorloopt en meer geld kost of dat pilot korter loopt en er daarmee minder uitstroom van Wmo cliënten realiseren.
- Op 22 september is de Tryout van de GOAN-app van start gegaan, dit wil zeggen dat met een kleine groep Wmo cliënten de app toch wordt getest en de reizen uitgevoerd.
- De try-out is geëvalueerd in november 2020 en de eerste resultaten lijken positief.
- Door aanhoudende corona gaat de pilot MaaS ook in november 2020 niet van start maar pas in het voorjaar van 2021.
- Als gevolg van de tweede corona golf is duidelijk geworden dat de MaaS-pilot wordt verlengd tot juli 2022.
- De eerste digitale nieuwsbrief is verzonden: MaaS Twente

2019

- Het college heeft akkoord gegeven voor de pilot voor het vervoersaanbod (MaaS project). Inmiddels is de pilot gestart.

- De marktconsultatie uitgevoerd en er is een eerste beoordeling geweest van verschillende samenwerkingsverbanden (consortia).

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Mei 2019: MaaS pilot Twente
Persbericht	April 2020: MaaS Twente officieel van start
Kick off bijeenkomst	Filmpje 1 Kick-off Filmpje 2 Kick-off
Persbericht	September 2020: Twentse reis-app GOAN! van start

Trends en ontwikkelingen

Corona heeft impact op de samenleving, maar hoe groot en welke impact het heeft voor onze inwoners op de (middel)lange termijn, is op dit moment nog niet duidelijk en bovendien ook niet te overzien. Thema's als eenzaamheid, financiële problemen (van o.a. ondernemers) en overbelasting van gezinssituaties zorgen naar verwachting voor een toename van hulpvragen. Wat betreft huiselijk geweld en kindermishandeling zien we tot nu toe nog niet direct een stijging. Wel blijkt uit het GGD-onderzoek naar de effecten van corona op de jeugd dat jongeren niet meer ingrijpende zaken meemaken, maar er wel meer last van hebben.

Binnen actielijn 'Zorg meer nabij' zijn meerdere projecten zoals één toegang, armoedepreventie, integrale schuldenaanpak, kindermishandeling en huiselijk geweld, vroeg signalering personen verward gedrag, gericht op het voorkomen en vroeg signaleren van mentale en financiële gezondheidsklachten. Corona zorgt wel voor vertraging of een andere manier van werken die minder effectief is. Dit geldt o.a. voor het project pedagogische gezinsbegeleiding JGZ en één toegang.

Dit zijn inspanningen waarmee we een financieel effect beogen op de Jeugd en Wmo-maatwerkvoorzieningen. Door vertraging van deze inspanningen zal dit effect mogelijk later behaald worden.

Tot slot worden we geconfronteerd met een krapte op de arbeidsmarkt waardoor een tekort aan kwalitatieve projectleiders kan ontstaan. Dit maakt mogelijke her prioritering van projecten (op alle actielijnen) noodzakelijk.

Conclusie

Deze trends en ontwikkelingen vragen op dit moment niet om bijsturing van de actielijn 'Zorg meer nabij'.

Meer inwoners kunnen meedoen

Wat willen we bereiken?

- Er is voor elke inwoner een passende voorziening en/of regeling beschikbaar, waardoor zij zo optimaal mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving.
- Het % Tubbergse inwoners (18+) welke een (zeer) goede gezondheid ervaren blijft gelijk of neemt toe. In 2020 wordt een nieuwe Volwassenen- en ouderenmonitor uitgevoerd.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Aanpak voortijdig schoolverlatende jongeren (Twentse belofte)

Omschrijving/op te leveren resultaat

Voor de periode 2021-2025 is het nieuwe regionale plan vastgesteld. Er zijn drie ambities voor 2024:

- Aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters terugbrengen.
- Percentage voortijdig schoolverlaters verhogen (dat na een jaar weer terug op school of aan het werk is).
- Beter ondersteunen van jongeren voor wie de overstap naar vervolgonderwijs en/of arbeidsmarkt extra lastig is door hun achtergrond en dus meer risico lopen.

Op basis van de doelstellingen en ambities uit dit nieuwe regionale plan, wordt een lokaal plan opgesteld.

Op te leveren/volgende stap:

- Na goedkeuring van het regionale plan bij het ministerie en helderheid over de extra gevraagde middelen, gaan we het regionale plan uitvoeren en vertalen naar een lokaal plan.

Behaalde mijlpalen

2021

- De subsidie 'Twentse belofte; Versterking aanpak tweede fase Belofte 5' verstrekt door centrumgemeente Enschede is akkoord en vastgesteld.

2020

- 'Onzichtbare' voortijdig schoolverlaters uit belofte 5 zijn in beeld en wordt gevraagd een vorm van ondersteuning te accepteren om zich te ontwikkelen. Er is sprake van maatwerk en een integrale aanpak met aandacht voor de verbinding onderwijs, arbeid en zorg.
- In Twente hebben de bestuurders commitment gegeven op 'plan van aanpak nieuwe Twentse Belofte' voor een vervolg op het project in 2021-2025 conform de landelijke richtlijnen. Voor een vervolg op deze aanpak stellen we het lokale projectplan Twentse Belofte 2020-2024 op.
- Voor de gemeente Tubbergen is er vanuit de Twentse Belofte een subsidie toegekend van €11.835 ter versterking van belofte 5.
- Twee job consultants zijn opgeleid in het werken met een 'Toekomstplan' en 5.1.2e (jouw ingebrachte mentor), om optimaal aan te sluiten bij de cliënten uit belofte 4 en 5. We werken hierin samen met de gemeente Hengelo.
- 5.1.2e een leerbijeenkomst geannuleerd en er heeft er een op digitale wijze voortgang gevonden. Verder zijn sommige cliënten digitaal benaderd in plaats van face to face. Er zijn geen financiële of andere consequenties.

2019

- Als gemeente hebben we er bewust voor gekozen om deze groep (belofte 5) actief te benaderen, omdat de jongeren tot 23 jaar al in beeld zijn bij het RMC en dit de meest kwetsbare doelgroep (geen werk, geen diploma, geen inkomen) zou kunnen zijn. Hier zijn lokale afspraken over gemaakt.
- Onzichtbare vroegtijdig schoolverlaters uit belofte 5 zijn in beeld. Zij worden gevraagd en gemotiveerd om een vorm van ondersteuning te accepteren om zich te ontwikkelen. Hierbij valt te denken aan ondersteuning op het gebied van onderwijs, werk en zorg.
- Ketensamenwerking wordt versterkt. Daarnaast wordt er maatwerk geleverd door breed naar de unieke situatie en behoefte per persoon te kijken.
- Verschillende ervaringen in het omgaan met deze groep, leren ons dat de volgende elementen helpend zijn:
 1. Vertrouwen opbouwen.
 2. Een maatje of coach die langdurig beschikbaar is en blijft volgen.
 3. Een plan gericht op de toekomst met eigen geformuleerde doelen.
 4. Aandacht houden voor de Big Five (support, wonen, school & werk, inkomen, welzijn & gezondheid)

Persberichten en Raadsbrieven:

Raadsbrief	Augustus 2020-43 De Nieuwe Twentse Belofte
------------	--

- Bewaken en signaleren van ontwikkelingen binnen de integrale Samenwerkingsagenda (regionaal, voorheen de Menzis agenda) (waaronder de pilot integrale cliëntondersteuning)

Omschrijving/op te leveren resultaat

De regionale agenda en de integrale samenwerkingsagenda met zorgverzekeraar aan de interventies in het uitvoeringsplan linken.

Op te leveren/volgende stap:

Verbinden met het uitvoeringsplan.

Behaalde mijlpalen

2021

- Elke gemeente had de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor versterken van de integrale clientondersteuning. De gemeente Dinkelland heeft deze subsidie aangevraagd en toegekend gekregen. Deze middelen worden toegevoegd aan het Uitvoeringsplan Sociaal Domein ten gunste van Schakel. Hier vindt de doorontwikkeling van clientondersteuning plaats.

2020

- De regionale agenda en de integrale samenwerkingsagenda met de zorgverzekeraar is vergeleken met de lokale interventies in het uitvoeringsplan. De regionale projecten sluiten goed aan op de lokale projecten waardoor een win- win situatie ontstaat.
- Onderzoek naar integrale cliëntondersteuning is regionaal uitgevoerd.
- Er is een regionaal aanbod scholing cliëntondersteuning en een maatwerkbudget beschikbaar voor lokale scholing

- De opvolging van cliëntondersteuning is gekoppeld aan de lokale invulling van 'De Schakel' o.a. voor scholing van de medewerkers.

- Coördinator externe verwijzingen

Omschrijving/op te leveren resultaat

Door het aanstellen van een coördinator externe en interne verwijzingen beter passende maatwerkvoorzieningen voor onze inwoners.

Wat gaan we ervoor doen?

- Afstemming over de best passende maatwerkvoorziening geïndiceerd via externe verwijzers.
- Toetsing van indicaties voor complexere en/of duurdere maatwerkvoorziening.

Op te leveren/volgende stap:

- Werving van de coördinator.
- Analyse van de verbeterpunten betreffende de externe verwijzingen.
- Plan van aanpak voor het implementeren van de verbeterpunten
- Monitoring van de effecten van de inzet van de coördinator

Behaalde mijlpalen

2021

- Uit de eerste monitoring en effectmeting blijkt dat de inzet van de coördinator externe verwijzer zich zowel inhoudelijk als financieel loont. We zien dat er meer contact is tussen de externe verwijzers en de gemeente, de samenwerking verbetert en er komt meer grip op de in te zetten jeugdhulp. Financieel vertaalt zich dit door in een besparing van €25.000 (zie ook 'Samen redzaam gezond meedoen financieel'). Deze besparing komt vooral door signalering van foutief gebruik van de Jeugdwet, andere wetten zijn voorliggend en door te sturen op juiste inzet van de ondersteuningsbehoefte.

2020

- Plan van aanpak is vastgesteld. Werving van de coördinator is gestart. De coördinator externe verwijzingen houdt zich bezig met de verwijzingen van externe verwijzers en tevens met een toetsing van indicaties voor complexere en of duurdere maatwerkvoorzieningen afgegeven door Team Ondersteuning en Zorg (interne verwijzingen).
- De coördinator externe verwijzingen is aangenomen.
- De coördinator externe verwijzer geeft uitvoering aan de Motie 'Voorzieningen in het Sociaal Domein'. De coördinator heeft onder andere als doel meer zicht en grip te krijgen op verwijzingen naar de jeugdzorg. Het maatschappelijk en financieel effect hiervan wordt weergegeven in de programmajournaals.

Status: De externe verwijzer is geborgd binnen het reguliere werk. Monitoring en effectmeting vindt plaats binnen de ambitie.

- Decentralisatie beschermd wonen per 2022

Omschrijving/op te leveren resultaat

In aanloop naar 2022 onderzoeken wij of en welke vormen van beschermd wonen we kunnen realiseren, zodat inwoners zo dichtbij mogelijk passende ondersteuning kunnen ontvangen.

Wat gaan we ervoor doen?

Aanpak implementatie decentralisatie beschermd wonen.

Op te leveren/volgende stap:

- Uitwerken van de aanpak in regionaal verband en vertaling naar de lokale situatie.

Behaalde mijlpalen

2021

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

2020

- In de periode december 2019 tot en met begin februari 2020 heeft er ambtelijk (met de zes betrokken gemeenten) een eerste verkenning plaatsgevonden aangaande kaders en randvoorwaarden die van toepassing (kunnen) zijn op de vormgeving van de bovenlokale samenwerking per 2022.
- In het tweede kwartaal van 2020 zijn de kaders en randvoorwaarden die van toepassing zijn op de vormgeving van de bovenlokale samenwerking per 2022 uitgewerkt.
- Het regioplan 2020 - 2023 is vastgesteld. De middelen worden door uitstel herijking gemeentefonds een jaar opgeschoven naar 2023, maar de decentralisatie start wel op 2022. Er wordt verwacht dat gemeenten vanaf 2022 al wel samen gaan werken met een gezamenlijke begroting en dat er door uitstel van verdeling van middelen de ingezette ontwikkelingen niet gestagneerd moeten worden. 2022 is daarmee het 0 jaar, maar waarbij in financiële zin de verantwoordelijkheid nog bij de centrumgemeente ligt.
- De Adviesraad Sociaal Domein Tubbergen is geïnformeerd en heeft advies uitgebracht.

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	September 2020: Vaststellen Regioplan Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang 2020-2023
------------	--

- Maatregelen (leerlingen)vervoer

Omschrijving/op te leveren resultaat

Verkenning van de maatregelen inzake vervoer met betrekking tot kwaliteit, kosten en verschuiving naar algemene voorzieningen.

Wat gaan we ervoor doen?

Inventarisatie op basis van feiten en cijfers inclusief een advies voor een vervolg.

Op te leveren/volgende stap:

- Formuleren van een opdracht naar aanleiding van de analyse.

Behaalde mijlpalen

2021

- De inventarisatie en analyse leerlingenvervoer is gestart.

2020

- 5.1.2e

 een vervoerswijzer opgesteld voor inwoners van Tubbergen, deze is zowel fysiek als digitaal verkrijgbaar Vervoerswijzer. De vervoerswijzer is in alle kernen van Tubbergen op te halen (fysiek afhaalpunt). De Wmo consulenten hebben er digitaal een ontvangen en er is een link opgenomen in het

5.1.2e

- Pilot wijkverpleging verbinding sociaal domein. (Integrale aanpak ouderenzorg tussen wet- en regelgeving)

Omschrijving/op te leveren resultaat

Wij werken aan een integrale ouderenzorg. Dit betekent dat het voor zowel de cliënten als betrokken partijen (zoals gemeenten en zorgaanbieder) duidelijk is voor welke onderwerpen ze waar terecht kunnen. De doorstroom van zorg en ondersteuning tussen de verschillende wet- en regelgeving verloopt hiermee soepel.

Wat gaan we ervoor doen?

Een geïmplementeerd plan van aanpak integrale ouderenzorg rondom o.a. crisisopvang, integrale ketensamenwerking (waaronder wijkverpleging en Team Ondersteuning en Zorg (TOZ)), doorstroom Wmo-Zvw-Wlz en domein overstijgende cliëntondersteuning.

Op te leveren/volgende stap:

- Uitwerken van de aanpak in regionaal verband en vertaling naar de lokale situatie.
- Met het project 'wijkverpleging' gaan we scherp krijgen wat nodig is om een goede ketensamenwerking in de wijk (wijkverpleging, gemeente en huisarts) te realiseren.
- Een geïmplementeerd plan van aanpak integrale ouderenzorg rondom o.a. crisisopvang, integrale ketensamenwerking (waaronder wijkverpleging en TOZ), doorstroom Wmo-Zvw-Wlz en domein overstijgende cliëntondersteuning.

Behaalde mijlpalen

2021

- Het traject 'Design-thinking' is afgerond. Dit heeft een lokaal plan van aanpak opgeleverd. Samen met de huisarts, wijkverpleging en de gemeente wordt dit plan verder uitgewerkt.

2020

- In verband met corona is de kick-off van de pilot uitgesteld naar 2021. Samen met lokale partners is wel een eerste schets gemaakt voor de pilot. Hierbij is gekeken naar het optimaliseren van de samenwerking tussen wijkverpleging en Huishoudelijke Ondersteuning. Het uitgangspunt is hierbij van "samen signaleren naar samen indiceren."

- Project interne verwijzingen

Omschrijving/op te leveren resultaat

- Analyse van de verbeterpunten wat betreft de interne verwijzingen
- Implementeren van de verbeterpunten en daar waar nodig het proces interne verwijzingen aanpassen naar aanleiding van de analyse.

**Behaalde mijlpalen
2021**

- De analyse van de verbeterpunten betreffende de interne verwijzingen vindt plaats in het tweede kwartaal van 2021. Vooruitlopend hierop is alvast ingezet op rolverduidelijking bij de jeugdconsulenten. Hierdoor is een duidelijker beeld ontstaan wat de verantwoordelijkheden zijn van de gemeente en waar de verantwoordelijkheden van andere partners ligt. Dit zorgt voor een betere samenwerking en inzet van zorg door de juiste instanties

- Transformatie uitvoering Participatiewet
Omschrijving/op te leveren resultaat
Transformatie arbeidsmarktparticipatie.

Wat gaan we ervoor doen?

Het opleveren van een advies voor de doorontwikkeling binnen de Participatiewet met daarin:

- Heldere visie op wat we willen bereiken op het gebied van participatie.
- Vanuit de visie diverse scenario's met voor- en nadelen.
- Een advies over de positie en taken van Soweco.
- Een advies over de dienstverlening en eventuele voortzetting van het contract met Almelo voor de uitvoering van de bovengenoemde taken.

Een doorkijk naar het vervolg per scenario met oog voor de consequenties van het gekozen scenario en welke stappen op hoofdlijnen gezet moeten worden.

Op te leveren/volgende stap:

- Bespreken en besluit op scenario's.

**Behaalde mijlpalen
2021**

- In januari en februari 2021 is onderzoek gedaan naar de wijze waarop de samenwerking in het kader van de Participatiewet met Oldenzaal vorm en inhoud moet krijgen. Het college heeft besloten om voor het jaar 2022 voor de uitvoering van de backofficetaken in het kader van de Participatiewet een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten met de gemeente Oldenzaal en daarnaast om gezamenlijk met Tubbergen en Oldenzaal te onderzoeken op welke wijze vanaf 2023 tot een gelijkwaardige samenwerking gekomen kan worden.
- In februari 2021 heeft het college het liquidatieplan Soweco Groep in concept vastgesteld en deze voor een zienswijze aangeboden aan de raad. In april 2021 neemt de raad een besluit of zij een zienswijze wil indienen bij het liquidatieplan.
- Op 9 maart 2021 heeft het college ingestemd met het definitieve onderhandelaarsakkoord inzake het sociaal plan Soweco voor het niet-regelingsgebonden personeel en het overgangsprotocol voor de SW-medewerkers.

2020

- De rechtszaak die de Ondernemingsraad (OR) van Soweco heeft aangespannen tegen het Dagelijks Bestuur (DB) Soweco omtrent haar inspraakrecht heeft zij verloren, waardoor de ingezette ontwikkelingen door konden gaan.
- Het DB Soweco heeft de Contourennotitie "De nieuwe samenwerking van de zes gemeenten binnen de lokale uitvoering van de Wsw" vastgesteld. Hierdoor zijn de contouren waarbinnen we

verder kunnen ontwikkelen duidelijk geworden. Vier gemeenten gaan verder met een gezamenlijke beschutte organisatie waarin ook een terugval faciliteit wordt geboden. Deze organisatie zal een stichtingsvorm krijgen. Ook de formele werkgeverstaken (Salarisadministratie e.d.) zal voor de 6 gemeenten daarin worden ondergebracht. Uitgangspunt is de GR op te heffen per 1 januari 2021.

- Er is een Plan lokale uitvoering Wsw voor de gemeente Tubbergen opgesteld
- Er is een voorstel aan de raad Tubbergen gedaan om de gemeenschappelijke regeling Soweco op te heffen. Hier is mee ingestemd.
- Er is een voorstel aan de raden van Dinkelland en Tubbergen gedaan om in 2021 de samenwerking met de gemeente Almelo bij de uitvoering van de Participatiewet voort te zetten en om die reden de gemeente Almelo aan te wijzen als uitvoerder van de Participatiewet in 2021 voor beide gemeenten.
- Er is een bestuursopdracht opgesteld voor een “Onderzoek toekomstig samenwerken Participatiewet Dinkelland, Oldenzaal en Tubbergen”. Gelijktijdig doet het collegeonderzoek naar samenwerking met de gemeente Almelo voor de uitvoering van de Participatiewet.
- Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar samenwerking Oldenzaal - Almelo. Dit gebeurt in 4 fasen, te weten: 1. onderzoeken wat de missie, visie, waarden van de 4 gemeenten zijn en de uitvoering van de P-wet en wellicht breder. Deze fase is afgerond en akkoord. 2. Onderzoeken in hoeverre het beleid van de 4 gemeenten op het gebied van inkomen, re-integratie, participatie, armoede, jeugd en zorg, overeenkomt met elkaar. Deze fase is afgerond en akkoord. 3. Beschrijven we op basis van de uitkomsten van de eerste twee fasen hoe de toekomstige, gezamenlijke uitvoering van het backoffice P-wet van de gemeenten eruit kan zien. 4. Beschrijven we welke kwaliteit de in fase 3 beschreven uitvoering levert en wat de kosten van deze uitvoering zijn. / Fasen 3 en 4 zijn nagenoeg gereed en de verwachting is dat er overgegaan kan worden op besluitvorming over het vervolg (voor 1 januari 2021 zal dit afgerond zijn)
- In november 2020 is het onderzoek met Almelo en Oldenzaal naar samenwerking in het kader van de Participatiewet afgerond. Op 1 december 2020 heeft het college besloten, op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, vanaf 1 januari 2022 samen te gaan werken met de gemeente Oldenzaal. In december 2020 is de gemeente Almelo in een bestuurlijke bijeenkomst medegedeeld dat de samenwerking per 1 januari 2022 beëindigd wordt.
- In december 2020 heeft het college het voorgenomen besluit genomen om voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) in Tubbergen deel te gaan nemen in de stichting waaraan ook de gemeente Dinkelland de uitvoering van de Wsw heeft opgedragen. Hierbij heeft het college de raad voorgesteld om haar wensen en bedenkingen te geven ten aanzien van dit voornemen. De raad heeft besloten geen wensen en bedenkingen te geven ten aanzien van dit voornemen.
- In december 2020 heeft het college besloten om Soweco NV aan te wijzen als uitvoerder van de Wsw tot, vooralsnog, 1 mei 2021. Dit heeft het college gedaan omdat de Nieuwe UitvoeringsOrganisatie (NUO) naar verwachting niet eerder dan 1 mei 2021 operationeel kan zijn.
- Op 1 januari 2021 is, voortvloeiend uit het besluit tot opheffing van de GR Soweco per 1 januari 2021, het formele werkgeverschap van de Tubbergse Wsw'ers overgegaan van GR Soweco naar de gemeente Tubbergen.

2019

- Het project transformatie uitvoering Participatiewet is gestart. Met dit project ontstaat de mogelijkheid om (samen met onder andere Soweco en gemeente Almelo) de uitvoering van de

participatie tegen het licht te houden en te komen tot mogelijke scenario's waarbij op een afgewogen manier de juiste keuzes gemaakt kunnen worden voor kwetsbare doelgroepen.

- [5.1.2e](#) een lokaal plan 'Perspectief op uitvoering Wet sociale werkvoorziening en Participatiewet - voorlopige richting' opgesteld.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	Oktober 2019: gemeenten zetten volgende stap naar een inclusieve samenleving
	Maart 2020: gemeenten en Soweco NV bereiken akkoord over toekomstig uitvoeringsmodel
	Mei 2020: Medewerkers Soweco en gemeenten samen aan de slag met uitwerking gemaakte afspraken
	Juli 2020: Gemeenteraden stemmen in met toekomstbestendige uitvoering Wet sociale werkvoorziening
	December 2020: voorgenomen-samenwerking-oldenzaal-tubbergen-en-dinkelland-op-het-gebied-van-de-participatiewet
	Februari 2021: Colleges zetten laatste stap naar gemeentelijke uitvoering Wet Sociale Werkvoorziening
	Maart 2021: Wethouder Hilde Berning maakt nader kennis met nieuwe collega's
Raadsbrief	Mei 2020-27 Uitvoeringsplan Wsw samengevoegd
	Maart 2020-15 Nieuwe samenwerking binnen de lokale uitvoering van de Wsw samengevoegd
	Februari 2020-10 Uitspraak inzake verzoekschrift OR SOWECO
	November 2020-61: Voortgang-afbouw-van-Soweco-GR-en-en-opbouw-NUO.pdf
	December 2020-66: Samenwerking-uitvoering-Participatiewet.pdf
	December 2020-66: Samenwerking-uitvoering-Participatiewet.pdf

- Zorglandschap 2.0 (inclusief monitoring zorgtoeleiding Twents ondersteuningsmodel)

Omschrijving/op te leveren resultaat

Wij hanteren het Twents model. Dit betekent dat voor een inwoner met een ondersteuningsbehoefte, eerst wordt gekeken wat diegene zelf, of met behulp van de omgeving kan. Daarna wordt gekeken welke voorzieningen kunnen worden ingezet. Eén gezin, één plan' is daarbij het leidende principe bij het keukentafelgesprek. Dit geldt binnen de Wmo 2015, Jeugdwet en Participatiewet.

Wat gaan we ervoor doen?

Monitoring van de uitvoering van het Twents Inkoopmodel:

- Integraal zorgplan gebaseerd op de ondersteuningsbehoefte op inwonersniveau.
- Uitkomsten cliëntervaringsonderzoek.
- Effectiviteit JGZ-maatwerk.

Verloop van 18-/18+ overgang.

Op te leveren/volgende stap:

Uitkomsten monitoring analyseren en voorzien van aanbevelingen.

Behaalde mijlpalen

2021

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

2020

- Op regionaal niveau is gestart met een verkenning zorglandschap 2022 en verder. In deze verkenning wordt ook onderzoek gedaan naar het model dat Almelo en Hof van Twente hanteren. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de Motie 'Inkoopmodel zorgaanbieders'. Oplevering van de resultaten van het onderzoek vindt plaats in 2021.

Raadsbrieven en persberichten

Raadsbrief	Februari 2021: inkoopmodel zorgaanbieders
------------	---

Trends en ontwikkelingen

Steeds meer inwoners maken gebruik van een maatwerkvoorziening of regeling. Hierdoor lopen zorgkosten verder op, terwijl er niet meer middelen beschikbaar zijn. We willen dat de juiste zorg, op de juiste plek komt. Het is belangrijk dat we hier aandacht voor houden en kritisch naar kijken.

De impact van corona op de inzet van maatwerkvoorzieningen is erg moeilijk in te schatten. Landelijk wordt een toename van vraag naar maatwerkvoorzieningen verwacht en daarmee samenhangend verder oplopende wachtlijsten.

De mogelijkheid voor maatwerk zal altijd bestaan, de uitdaging ligt echter hoe het preventieve aanbod kan worden versterkt de stijgende vraag naar maatwerkvoorzieningen te voorkomen.

Waarbij inwoners het (tijdelijk) niet kunnen, zal altijd de mogelijkheid bestaan van maatwerk.

Tot slot worden we geconfronteerd met een krapte op de arbeidsmarkt waardoor een tekort aan kwalitatieve projectleiders kan ontstaan. Dit maakt mogelijke her prioritering van projecten (op alle actielijnen) noodzakelijk.

Conclusie

We moeten kritisch blijven op de inzet van maatwerkvoorzieningen. In sommige situaties betekent dit dat we moeten normaliseren in plaats medicaliseren. Vanuit de gedachte van positieve gezondheid gaan we dan ook vooral uit dat gezondheid meer is dan 'niet ziek zijn'. Hierbij gaan we juist uit van wat er wel kan en mogelijk is. In plaats van wat er niet kan. Dit betekent een andere manier van aanspreken en afspreken voor bijvoorbeeld onze consultants en de wijze van contact met inwoners. Dit vraagt scholing en ondersteuning.

Dit betekent ook dat er bij de inkoop van maatwerkvoorzieningen kritisch gekeken moet worden en waar mogelijk de opdracht gegeven moet worden om hieraan bij te dragen. Dit geldt voor alle organisaties bij wie wij inkopen. Zowel binnen als buiten het sociaal domein.
Deze trends en ontwikkelingen vragen op dit moment niet om bijsturing van de actielijn 'Meer inwoners kunnen meedoen'.

Samen redzaam, gezond meedoen - financieel

Stand van zaken budget uitvoeringsplan sociaal domein

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

(Financiële) Stand van zaken uitvoeringsplan sociaal domein

Het uitvoeringsplan sociaal domein bevat de aanpak om te interveniëren op het gebied van het sociaal domein. Daarmee wordt een nieuwe fase in de transitie en transformatie van het sociaal domein gemarkeerd. Dit is nodig om ook op korte en (middel)lange termijn een betaalbaar en bereikbaar stelsel van zorg, hulp en ondersteuning te kunnen waarborgen voor de inwoners van de gemeente Tubbergen. In de begroting 2019 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld om uitvoering te kunnen geven aan dit plan, daarnaast zijn meerjarige besparingsopgave ingeboekt die dit uitvoeringsplan in totaliteit moet opleveren. Inmiddels zijn verschillende inspanningen uit het uitvoeringsplan opgestart en zijn ook de eerste (maatschappelijke en financiële) effecten bekend. Waar middels deze inspanningen een besparing is gerealiseerd binnen het sociaal domein, zijn deze bespaarde bedragen in mindering gebracht op de taakstelling. Dit geeft voor de gemeente Tubbergen tot op heden het volgende beeld:

(bedragen x €1.000)	2019	5.1.2e		
Beoogde besparing begroting 2019	94	375	520	545
Behaalde besparing 2019 (PJ2)	-94	-94	-94	-94
Resterende beoogde besparing	5.1.2e			451

Behaalde besparing 2020 (PJ1)	0	-235	-90	-90
Resterende beoogde besparing	5.1.2e			360
Jaarstukken 2020	0	-46	0	0
Resterende beoogde besparing 2021	0	0	336	360
Behaalde besparing 2021 (PJ1)	0	0	-200	-175
Resterende beoogde besparing 2021	0	0	136	185

De behaalde structurele besparing van €175.000 is het effect van de inzet van de POH-jeugd ggz. In 2019 zijn we in Tubbergen gestart met de pilot praktijkondersteuner huisartsen in de huisartsenpraktijk, een inspanning uit het uitvoeringsplan sociaal domein. De praktijkondersteuners verbreden de expertise van de huisartsenpraktijk, waardoor meer passende doorverwijzingen mogelijk zijn. Daarnaast kunnen de praktijkondersteuners de jongeren helpen zonder doorverwijzing. De resultaten van de pilot laten zien dat er in 2019 en 2020 minder doorverwijzingen zijn geweest door de inzet van de praktijkondersteuner en dus dat meer patiënten wel zouden worden doorverwezen als er geen praktijkondersteuner zou zijn geweest. Dat houdt in dat deze jeugdigen geen maatwerkvoorziening jeugdhulp nodig hebben gehad. Tevens zien we ook in de jaarcijfers dat het aantal doorverwijzingen door huisartsen daalt, dat de waarde (en daarmee de zwaarte van de afgegeven zorg) daalt en dat de verzilveringsgraad stijgt. Dit laatste betekent waarschijnlijk dat er een betere match is tussen vraag en aanbod van de zorg.

In 2020 heeft dat ca. €175.000 aan besparing opgeleverd m.b.t. jeugdhulp (o.b.v. geschatte gemiddelde kosten per traject). Tevens is het besluit genomen tot structurele inzet van de praktijkondersteuners. Deze wordt conform het besluit bij de vaststelling van de begroting 2021 in eerste instantie incidenteel gedekt voor 2021 en 2022. Voortkomende uit de opdracht om te komen tot een ombuiging voor o.a. het realiseren van nieuw beleid, wordt de praktijkondersteuner voorzien van structurele dekking. De uitgavenraming jeugdhulp wordt daarom met €175.000 structureel naar beneden bijgesteld. Deze besparing wordt toegerekend aan het uitvoeringsplan sociaal domein.

De behaalde incidentele besparing van €25.000 is het effect van de inzet van de coördinator externe verwijzingen. De coördinator externe verwijzingen levert een essentiële bijdrage aan de relatie tussen de gemeente en externe verwijzers zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen. De doelstelling is om meer grip te krijgen op de meldingen en wijze van indiceren en te komen tot passende ondersteuning en zorg. Uit de eerste monitoring en effectmeting blijkt dat de inzet van de coördinator externe verwijzer zich zowel inhoudelijk als financieel loont. We zien dat er meer contact is tussen de externe verwijzers en de gemeente, de samenwerking verbetert en er komt meer grip op de in te zetten jeugdhulp. Financieel vertaalt zich dit door tot een incidentele besparing van €25.000. Deze besparing komt vooral door signalering van foutief gebruik van de jeugdwet en door te sturen op juiste inzet van de ondersteuningsbehoefte.

Op dit moment wordt de coördinator externe verwijzer incidenteel gefinancierd. Dat maakt dat de besparing van €25.000 incidenteel wordt toegerekend aan het uitvoeringsplan sociaal domein. Indien na de evaluatie van de pilot wordt besloten tot structurele inzet van de coördinator externe verwijzer, is een structureel budget nodig voor de inzet van deze coördinator en kan ook de besparing structureel worden gerealiseerd.

Werk aan de winkel
Inleiding Werk aan de winkel

Ondernemen en bedrijvigheid is in Tubbergen een belangrijk thema. Wij willen een aantrekkelijke gemeente zijn waarin het goed wonen, werken, leven en recreëren is. Het is van groot belang dat het Tubbergse bedrijfsleven (Agro en food, MKB, detailhandel en vrijetijdseconomie) sterk blijft. Ondernemers zorgen voor banen en investeringen, maar vervullen ook op maatschappelijk vlak een zeer belangrijke rol in onze samenleving. Denk daarbij aan verschillende sponsorrelaties met ons rijke verenigingsleven en bij evenementen. Ondernemers zijn de motor van onze samenleving. Een goed ondernemersklimaat, waarbij de dienstverlening aan en bereikbaarheid van ondernemers goed is, helpt het bedrijfsleven om ook in de toekomst goed te kunnen functioneren. Ondernemers zijn dus van wezenlijk belang voor onze samenleving. Wij zetten ons er dan ook voor in dat het Tubbergse bedrijfsleven sterk blijft en versterkt wordt.

Een partnerschap tussen ondernemers en gemeente zorgt voor een betere dienstverlening. Je bent dan immers tijdig van elkaars plannen, ideeën en suggesties op de hoogte, zodat hier zo goed mogelijk rekening kan worden gehouden. Als gemeente staan wij open voor andere vormen van samenwerking met onze ondernemers en hebben oog voor hun behoeften. Ook de regionale en (inter)nationale samenwerking hoort daarbij. Kortom, het creëren van sterke lokale, landelijke en internationale verbindingen.

Binnen deze ambitie zien wij de volgende thema's:

- Leren
- Ondernemen
- Vrijetijdseconomie

Leren

Wat willen we bereiken?

- Vergroting van de bewustwording bij jongeren waar hun talenten liggen, ze behouden voor de regio, arbeidsparticipatie te bevorderen. Tegelijkertijd het faciliteren van het bedrijfsleven om met kennis van jong talent vanuit zowel middelbaar onderwijs als hoger onderwijs (van mbo tot universitair) te groeien en te innoveren.
- Verbinden van ondernemers, onderwijs en overheid.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Faciliteren van techniekdagen.

Omschrijving/op te leveren resultaat

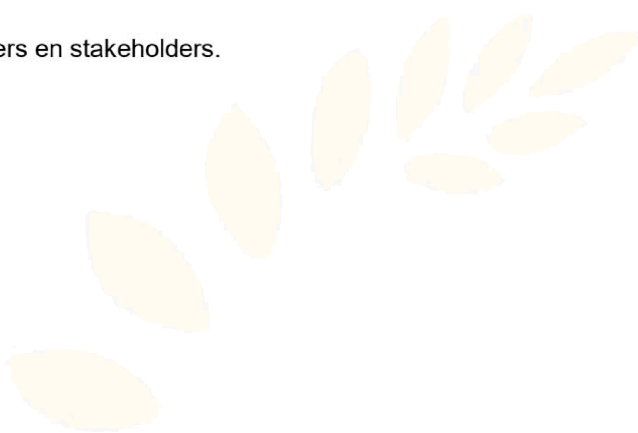
Op te leveren/volgende stap:

- Organiseren van techniekdagen samen met onze partners en stakeholders.

Wie is aan zet?

Onderwijs, Ondernemers, Gemeente

Rol gemeente: Faciliteren en stimuleren

**Behaalde mijlpalen
2021**

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen. Door de impact van corona is deze activiteit tijdelijk op hold gezet.

Status: Uitvoering vindt plaats binnen het reguliere werk.

- Verbinden van Ondernemers, Onderwijs, Onderzoek en Overheid

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Samen met agrarische ondernemers, LTO en onderwijsinstellingen innovatie aanjagen in deze sector.
- Het vergroten van de kennis van bestaande, en succesvolle, initiatieven om een sneeuwbal effect te creëren.
- Het meer inzetten van studenten binnen gemeentelijke projecten of het laten uitvoeren van onderzoek over vraagstukken binnen de gemeente.

Wie is aan zet?

Ondernemers en Gemeente

Rol gemeente: Faciliteren en stimuleren

**Behaalde mijlpalen
2021**

- We werken continu aan het versterken van de relatie tussen het onderwijs, de ondernemers en de overheid. Vanuit onder meer de Digitale Werkplaats Twente is ondernemers de gelegenheid geboden om met behulp van studenten na te denken over de slimme inzet van social media binnen de onderneming. Verder is er een MKB-webinar van 5.1.2e over financiële regelingen in kader van corona georganiseerd.
- Het innovatie-initiatief van Heracles Almelo waarbij wij als gemeente zijn aangesloten, heeft een bijeenkomst georganiseerd over circulaire innovatie waar circa 50 bedrijven uit de gemeente Tubbergen zich konden laten bijpraten over de mogelijkheden en verdienmodellen rondom circulariteit.
- Begin dit jaar is gemeente in gesprek gegaan met het ROC van Twente en de provincie Overijssel over de doorontwikkeling van de Innovatie 5.1.2e naar een hub ook voor mbo-studenten. Daarvoor is een subsidie aangevraagd.
- Voor diverse agrarische ondernemers zijn, met inzet van de Agro 5.1.2e onderzoeken gestart met vraagstukken die een bandbreedte hebben van nevenactiviteiten tot de vermindering van de veestapel. Deze ondernemers worden in hun vraagstukken ondersteund door studenten en docenten vanuit diverse agrarische onderwijsinstellingen. In het tweede kwartaal worden de eerste resultaten verwacht.
- Voor Agro 5.1.2e zijn diverse gesprekken gevoerd met andere stakeholder zoals de Gebiedsgerichte Aanpak Noordoost-Twente en met de ervencoaches. We streven zo naar een optimale verbinding tussen de vraagstukken die spelen en mogelijke oplossingsrichtingen.

2020

- In 2020 zijn een tiental ondernemers verbonden aan kansen (studenten en projecten) binnen het onderwijs, zowel mbo als hbo. Van business development tot social media. Ook zijn er meerdere

bijeenkomsten georganiseerd binnen de 3O's en is met nieuwsbrieven en social media, meermaals gecommuniceerd over de verschillende mogelijkheden en projecten. Een mooi voorbeeld is ook de samenwerking die we hierin aangegaan zijn met Heracles Almelo en hun innovatie-initiatief. Of de gesprekken die zijn gevoerd voor een uitbreiding van de Innovatie [5.1.2e](#) met mbo-studenten.

- Ook onze eigen organisatie is actief in de 3O-samenwerking. Zo is de traditionele bootcamp met studenten dit jaar, geheel corona-proof, samen met de andere NOT-gemeenten georganiseerd. Thema was dit jaar het “Twentse Blokje om”.
- Specifiek voor ondernemers in het buitengebied is de Agro [5.1.2e](#) gelanceerd en worden agrarische ondernemers verbonden aan specifieke onderwijsinstellingen binnen hun vakgebied. Inmiddels zijn de eerste aanmeldingen hiervoor in 2020 binnengekomen.

2019

- De Agro [5.1.2e](#) is gerealiseerd en deze is inmiddels operationeel. Ook is de Agro [5.1.2e](#) doorontwikkeld en gaan we in 2020 werken aan realisatie van een digitaal platform en inrichting van de organisatie in nauwe samenwerking met onderwijspartners.
- Afgerond onderzoek naar beheer openbare ruimte en sturen op beleving door Saxion. Dit onderzoek is gebruikt als input voor Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (KOR).
- Afgerond onderzoek digitale participatie Omgevingswet door Saxion. Zij is tevens betrokken bij aanpak van participatie in kader van de Omgevingswet.
- Mbo studenten (ROC van Twente) hebben onderzoek uitgevoerd naar regio-trouwheid van studenten. Dit krijgt een vervolg door te kijken hoe dit meer onder de aandacht van lokale bedrijven kan komen.
- Ook zijn door studenten van Saxion enkele projecten uitgevoerd, onder meer verduurzaming van ons mobiliteitsbeleid en inrichting van de openbare ruimte.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2019: Agrohubs, samenwerken met studenten op boerderijschaal oktober 2020: agrohubs helpt ondernemers met vooruitkijken en slimme keuzes maken website Agrohubs Twente oktober 2020: artikel Vee en gewas over Agrohubs
-------------	---

- Versterken van de relatie en samenwerking met het middelbaar en hoger onderwijs.

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Uitbouwen van de samenwerking met onderwijs, ook buiten regio (denk aan Windesheim). Verder faciliteren van samenwerking tussen onderwijs, overheid en ondernemers middels de kennis- en innovatiemakelaar.

Wie is aan zet?

De gemeente faciliteert al in financiële zin en in de vorm van (denk)capaciteit. Andere initiatieven worden (mede) gefaciliteerd door de gemeente.

Rol gemeente: Faciliteren en stimuleren

Behaalde mijlpalen

- 2021
- Zie voor statusupdate het onderdeel Verbinden Onderwijs, Overheid en Ondernemers.
- 2020
- Zie voor statusupdate het onderdeel Verbinden Onderwijs, Overheid en Ondernemers.
 - In het eerste kwartaal zijn opnieuw een aantal ondernemers gekoppeld aan diverse kennisinstellingen.
- 2019
- Het college heeft samen met Dinkelland een werkbezoek gebracht aan het ROC van Twente met als doel om de samenwerking te intensiveren.
 - Afgelopen jaar zijn direct en indirect veel ondernemers verbonden met diverse kennisinstellingen, zoals ROC van Twente, Saxion en de Universiteit Twente. Ook is onderzoek uitgevoerd naar de regiotrouwheid en als vervolg daarop hoe studenten te binden en boeien zijn in deze regio. Dit krijgt een vervolg in samenwerking met Saxion. Hierbij wordt een combinatie gezocht tussen onderzoek en concrete acties voor en door ondernemers. De bijzondere positie van Tubbergen als landelijk gelegen gemeente wordt hierin meegenomen.

Trends en ontwikkelingen

We zien dat op Twents niveau de samenwerking tussen de 3O's (Overheid, Onderwijs en Ondernemers) steeds verder vorm krijgt. Dat betekent voor de toekomst dat samenwerking binnen de 3O's en daarmee Twenteboard mogelijk wordt geïntensiveerd.

Conclusie

De inspanningen binnen het programma Leren zullen zich meer gaan richten op strategische vraagstukken op regionaal niveau.

Ondernemen

Wat willen we bereiken?

- Tubbergen heeft een goed ondernemersklimaat waarbij ondernemers en gemeente als partners opereren.
- Compacte toekomstbestendige winkelleefgebieden (centra) in de drie verzorgingskernen (Albergen, Geesteren en Tubbergen) waar de eerste levensbehoeften verkrijgbaar zijn.
- Een goed vestigingsklimaat voor start ups/nieuwe bedrijven en bestaande bedrijven.
- Gemeente als regievoerder op ontwikkeling van bedrijventerreinen (grondbeleid) in alle kernen op basis van concrete behoefte.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Ondernemers en gemeente zetten zich gezamenlijk in voor een goed ondernemersklimaat door verbinding en contacten met ondernemers

Omschrijving/op te leveren resultaat

Ondernemers en gemeenten stellen samen een Visie op Ondernemen op waarin in ieder geval de volgende onderdelen een plek krijgen:

- Dienstverlening en samenwerking, met o.a.
 - Operationele en strategische gesprekspartner;
 - Beleid onder de loep nemen (schrapsessies).
- Focus op eigen kracht en identiteit (mogelijke verkenning hoe maakindustrie te promoten om hiermee nieuwe bedrijvigheid te trekken). Gestart wordt met een verkenning (eerste resultaat) om een gedragen opdracht te formuleren met kaders, randvoorwaarden en uitgangspunten.

Op te leveren/volgende stap:

- Afspraak: twee keer per jaar gezamenlijk om tafel om te bespreken waarop ingezet wordt. Inzetten op blijvend communiceren werkwijze gemeente (bestaan bedrijfsconsulent en OST).

Wie is aan zet?

Ondernemers, Gemeente

Rol gemeente: Bijeenkomst faciliteren

Behaalde mijlpalen

2021

- Gemeente is operationele en strategische gesprekspartner van ondernemers en dit is een continu proces.
- Periodiek vindt overleg met de besturen van alle ondernemersverenigingen plaats waarbij de focus nu ligt op samenwerking in coronatijd.

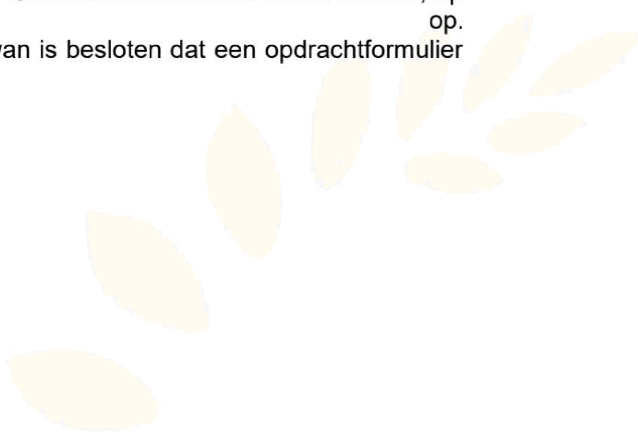
2020

- Nog geen nieuwe mijlpalen te benoemen voor het eerste kwartaal 2020. Gemeente is operationele en strategische gesprekspartner van ondernemers en dat is een continu proces. Gemeente faciliteert bijeenkomsten en communiceert actief over werkwijze gemeente.

2019

- De bijeenkomst met alle besturen van alle ondernemersverenigingen heeft plaatsgevonden. Uitkomsten hiervan zijn:
 - Ondernemers hebben aangegeven dat zij op dit moment geen behoefte hebben aan het ontwikkelen van een Visie op ondernemen.
 - Beleid gaan we samen onder de loep nemen.
 - Twee keer per jaar gezamenlijk om tafel.
- Vervolgstep ten aanzien van een speerpuntenkalender is besproken met ondernemers. Zij hebben met elkaar bepaald dat er geen behoefte is aan een speerpuntenkalender. De onderlinge verbindingen zijn gelegd en men weet elkaar te vinden. Ondernemers zoeken elkaar ad hoc, op projectbasis, op. Verder is de verkenning is uitgevoerd en op basis hiervan is besloten dat een opdrachtformulier niet nodig is.

Status: De inspanning is afgerond.

- Verbeteren vestigingsklimaat bedrijven en centrumontwikkelingen

Omschrijving/op te leveren resultaat

- Scheppen van aantrekkelijke randvoorwaarden (spelregels en bouwstenen) voor aantrekken nieuwe (centrum)ondernemers door het toestaan van experimenteerruimte en een aantal pilotprojecten.
- Mogelijkheden onderzoeken om, ten behoeve van het creëren van compacte (koop)centra, als gemeente actief te opereren in de vastgoedmarkt. Gemeentelijke herverkaveling.
- De rol van de gemeente bij het grondbeleid bedrijventerreinen, samen met de partners, opnieuw onder de loep nemen en indien gewenst de huidige aanpak wijzigen. (Als gemeente regie nemen en een actieve rol innemen ten aanzien van grondbeleid om bedrijven te kunnen behouden in de kernen van de gemeente. Grondrisico, eventueel gedeeld met ondernemers, mag.) Concrete behoefte regelmatig in kaart brengen. (Bijv. behoefteonderzoek onder start ups, uitbreiders en ZZP'ers).
- Onderzoeken op welke wijze de gemeente en ondernemers het vestigingsklimaat voor startups en bestaande bedrijven kunnen verbeteren. De gemeente zet in op een maximale benutting van de beleidsruimte en wet- regelgeving.

Op te leveren/volgende stap:

- Uitvoering geven aan stimuleringsregeling detailhandel vouchers.
- Indien er concrete behoefte is aan uitbreiding bedrijventerrein actie nemen.
- Eventueel vervolg geven aan idee 'startershuis' op bedrijventerrein.

Wie is aan zet? Gemeente

Behaalde mijlpalen

2021

- Bij de Provincie Overijssel is begin januari de subsidie Crisisarrangement 2 binnengehaald voor extra inzet van de centrummanager en voor acties die bijdragen aan de vitaliteit van onze centrumgebieden nu deze door de coronamaatregelen onder druk staan.
- Er wordt intensief samengewerkt en meegedacht met ondernemers om hen door de crisis te helpen. De wethouder en bedrijfsconsulent hebben regelmatig contact met de lokale ondernemers, met name met de ondernemers die het meest getroffen worden door corona. Sinds maart worden er ook weer fysieke bedrijfsbezoeken afgelegd.
- Periodiek vindt overleg met de besturen van alle ondernemersverenigingen plaats waarbij de focus ligt op samenwerking in coronatijd.
- Op Valentijnsdag is er vanuit de gemeente een 'hart onder de riem' actie geweest. Hart onder de riem
- Op initiatief van Tubbergen en Oldenzaal is begin maart door tien Twentse gemeenten een brief naar de verantwoordelijke ministers in Den Haag gestuurd waarin wordt opgeroepen tot maatwerk voor ondernemers die tussen wal en schip raken ten aanzien van de steunmaatregelen van het Rijk. Ondernemers tussen wal en schip
- Er wordt gewerkt aan het opzetten van lokale steunmaatregelen om ondernemers die tussen wal en schip zijn geraakt door de coronacrisis te kunnen helpen.
- Medio maart is het behoeftenonderzoek bedrijventerreinen gestart waarbij in nauwe samenwerking met de ondernemersverenigingen de behoefte van bedrijven in kaart wordt

- gebracht om inzicht te krijgen in welke kernen ruimte nodig is en welke type kavels er dan nodig zijn.
- 2020**
- Voor een startershuis op bedrijventerrein bleek geen belangstelling. Deze constatering is gedaan na overleg met de ondernemersverenigingen, waarop in gezamenlijkheid besloten is hier geen verdere actie op te zetten.
 - Alle stimuleringsvouchers (5) van de stimuleringsregeling detailhandel zijn toegekend. Dit heeft in de kern Tubbergen vier nieuwe ondernemers opgeleverd en in Albergen is een ondernemer naast online ook fysiek gaan ondernemen. De ondernemers waren erg blij met deze regeling waardoor ze de stap om voor zichzelf te beginnen makkelijker hebben kunnen zetten.
 - De activiteiten van de centrummanager Tubbergen hebben zich in verband met de coronacrisis uitgebreid naar de hele gemeente Tubbergen. Samen met ondernemers in de detailhandel en de gemeente zijn er acties uitgezet om elkaar door de crisis te helpen. De samenwerking tussen ondernemers in de detailhandel is hierdoor versterkt.
 - Het centrum van Tubbergen is verder aangekleed door het plaatsen van hangbloembakken waardoor er meer sfeer en uitstraling in het centrum is ontstaan.
 - In Albergen is een start gemaakt met het in beeld brengen van wensen (uitbreidingswensen) en toekomstbeeld van ondernemers, echter door corona heeft dit vertraging opgeleverd en worden in 2021 verdere stappen gezet.
 - Met behulp van de binnengehaalde provinciale subsidie Crisisarrangement I is de website KoopinTubbergen gelanceerd waardoor ook winkels die geen webshop hadden online hun producten konden aanbieden. Ook is met deze subsidie een film gemaakt om bezoekers naar de lokale horeca te trekken na de eerste lockdown.

- 2019**
- Stimuleringsregeling detailhandel vouchers is vastgesteld en in werking getreden.
 - Er zijn nu drie stimuleringsvouchers detailhandel toegekend, waarmee drie nieuwe ondernemers zich gevestigd hebben in Albergen (1) en Tubbergen (2).
 - In de kernen Albergen, Geesteren en Tubbergen is een centrummanager/gebiedsmakelaar actief (geweest).

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	juni 2019: kans om te ondernemen dankzij stimuleringsvoucher detailhandel april 2020: Koop in Tubbergen april 2020: Nu ook digitaal shoppen in Tubbergen
-------------	--

- Verdere doorontwikkeling van het bedrijvenconsulentschap en dienstverlening

Omschrijving/op te leveren resultaat

- Verder door ontwikkelen van de ingezette lijn t.a.v. bedrijvenconsulentschap en dienstverlening door de ingezette ‘frisse houding’ nog meer in het hele ambtelijke apparaat door te zetten.
- Positieve grondhouding bij vragen en verzoeken van starters voor vestiging en/of bestaande ondernemers voor uitbreiding.

- Bevorderen bewustzijn inwoners kernen onder het motto: 'koop in je eigen kern als je dit ook in de toekomst wilt blijven kunnen doen': Wellicht vervolg geven aan uitkomsten inzet gebiedsregisseur en aanbevelingen die hieruit komen.
- Samenwerking tussen ondernemersverenigingen, de ondernemers en de gemeente verbeteren waarbij de gemeente de rol van aanjager op zich neemt om deze behoefte verder te verkennen en vorm te geven.

Op te leveren/volgende stap:

- Continue aandacht voor frisse houding binnen ambtelijk apparaat; ook vanuit bestuurders.

Wie is aan zet? Gemeente

Behaalde mijlpalen

2021

- Op dit moment ligt de focus op het actief samenwerken en meedenken met ondernemers om hen door de coronacrisis te helpen. Er is veelvuldig en intensief contact met ondernemers, met name met de ondernemers die het meest getroffen worden door corona. Sinds maart worden er ook weer fysieke bedrijfsbezoeken afgelegd.

2020

- In stand houden huidige invulling bedrijfsconsulentschap en continue aandacht en uitvoering voor/van positieve grondhouding organisatie breed.
- Tijdens ontbijtbijeenkomst met besturen ondernemersverenigingen in januari 2020 is waardering uitgesproken voor de organisatie Ondernemersprijs november 2020.

2019

- Het bedrijfsconsulentschap is voldoende doorontwikkeld en moet in stand gehouden worden. Het project is daarmee afgerond. Hier moet wel aandacht voor blijven.
- Organisatie van Dag van de ondernemer.
- In een bijeenkomst met alle ondernemersverenigingen is de afspraak gemaakt om twee keer per jaar gezamenlijk om tafel te gaan. Dit is voldoende qua onderlinge samenwerking.
- In november 2019 is de Ondernemersprijs Tubbergen georganiseerd en dit heeft een impuls gegeven aan de samenwerking tussen ondernemersverenigingen, ondernemers en de gemeente.

Status: De inspanning wordt overgedragen naar de basisbegroting, onder het programma Economie.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht:	juni 2019: dienstverlening aan ondernemers oktober 2019:genomineerden starter van het jaar en ondernemer van het jaar bekend november 2019: trotse winnaars tijdens eerste ondernemersprijs Tubbergen
--------------	---

Trends en ontwikkelingen

De situatie rondom corona en de gevolgen hiervan voor onze ondernemers op de (middel)lange termijn zijn op dit moment nog niet duidelijk en bovendien ook niet te overzien. We verwachten dat er een economisch herstelplan nodig zal zijn om het ondernemersklimaat in onze gemeente op peil te houden. Verder zijn er geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van de actielijn "Sterker Ondernemersklimaat" op lokaal niveau noodzakelijk maken.

Conclusie

We gaan in 2021 aan de slag met het opstellen van een economisch herstelplan waarbij we wellicht samen optrekken in NOT verband.
De basisinspanningen die we verrichten zijn op hoofdlijnen actueel en dragen bij aan de doelen. We volgen in 2022 op hoofdlijnen de geprogrammeerde koers.

Vrijtijdseconomie

Wat willen we bereiken?

- Een vitale en toekomstbestendige vrijetijdssector.
- Kwalitatief goed toeristisch voorzieningenniveau.
- Strategische samenwerking op regionaal niveau (Twente).
- Het bevorderen van cultuurparticipatie onder jongeren.
- Het versterken van de culturele netwerkvorming.
- Het stimuleren van culturele deskundigheidsbevordering

Wat hebben we er voor gedaan?

- Bijdrage leveren aan kwalitatieve verbetering en versterking toeristische voorzieningen

Omschrijving/op te leveren resultaat

- Een gemeente brede toekomstbestendige vrijetijd economische strategie, gebaseerd op: trends/ontwikkelingen, vraag/aanbod en de gewenste profilering- en marketingactiviteiten voor gemeente Tubbergen.
- Een kwalitatieve verbetering aanbrengen binnen de toeristische voorzieningen waaronder het aanbrengen van fysieke informatielocaties (1) en het thematisch ontwikkelen van de bestaande routenetwerken (2) (fietsen, wandelen, paardrijden en mountainbiken).

Op te leveren/volgende stap:

- De NOT-gemeenten willen de samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie de komende jaren versterken. In 2021 gaan de gemeenten met elkaar werken aan een visie waarin deze samenwerking op hoofdlijnen in kaart wordt gebracht. Het toeristisch voorzieningsniveau en de beleving van het landschap krijgen een plek in de visie.

Wie is aan zet? Gemeente met ondersteuning van stakeholders

Rol gemeente: Initiatienemer schrijft strategie

Behaalde mijlpalen

2021

- In het eerste kwartaal zijn gesprekken gevoerd met de NOT-gemeenten over de samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie.
- De Noordoost Twente gemeenten, de VVV's/TTI's Noordoost Twente en TwenteMarketing blijven samenwerken aan het 'Twents blokje om' ten behoeve van marketing, borging en doorontwikkeling van de routes. Dit is een continu proces.

- De strategische visie voor de vrijetijdseconomie heeft een plek gekregen in de omgevingsvisie. We zetten met name in op het versterken van kwalitatief toerisme.
- 2020**
- De input uit de samenleving (zoals opgehaald in 2019) wordt meegenomen in de advisering over de omgevingsvisie. De toeristisch consulent vervult een adviserende en schrijvende rol in de vorming van de omgevingsvisie. Input voor de concept omgevingsvisie is aangeleverd.
 - Gestart met de realisatie van een uitvoeringsagenda voor projecten in samenwerking met Stichting Toeristisch Glinsterend Tubbergen ten behoeve van het kwaliteitsverbeteringsplan toeristische voorzieningen.
 - Door de coronacrisis bevindt het kwaliteitsverbeteringsplan en de uitvoeringsagenda in samenwerking met Stichting Toeristisch Glinsterend Tubbergen zich nog in de initiatieffase. De prioriteit is gegeven aan het toeristisch consulentschap voor bedrijven en de deelname aan de 'corona-organisatie' waarin plannen van ondernemers m.b.t. de 1.5m samenleving met spoed behandeld werden.
 - Samen met de beleidsadviseurs vrijetijdseconomie in Noordoost Twente gestart met een verkenning naar de implementatie van de applicatie 'ongehinderd' voor vrijetijd economische bedrijven en locaties. Ongehinderd is een gerenommeerd landelijk platform voor mensen met een fysieke beperking. Per app en via de website van Ongehinderd worden mensen met een beperking geïnformeerd over locaties die voor hen goed toegankelijk zijn. Bedrijven en locaties kunnen tevens advies inwinnen bij Ongehinderd om beter toegankelijk te worden.
 - In het eerste programmajournaal van 2020 is de gemeenteraad van Tubbergen ingelicht over 'ongehinderd'. Het onderzoek bleek financieel niet haalbaar. De NOT-gemeenten blijven wel met elkaar in contact over het toeristische voorzieningsniveau in Noordoost Twente voor mensen met een beperking.
- 2019**
- In 2019 is gestart met een verkenning naar de inhoud van de strategie. Hiervoor zijn diverse gesprekken gevoerd met ondernemers(verenigingen), evenementen, Terrein Beheer Organisaties (TBO), Heemkundes en werkgroepen recreatie en toerisme Mijn Dorp 2030. De contouren zijn op basis van de uitkomsten bepaald.
 - In 2019 gestart met het intensiveren van het toeristisch consulentschap (vergelijkbaar met de bedrijfsconsulenten) als vraagbaak en sparringpartner van bestaande en nieuwe bedrijven/organisaties in de R&T-sector.
 - Er is gestart met bedrijfsbezoeken in de R&T-sector.
 - In 2019 is het 'Twents blokje om' opgeleverd als 300 km lange wandelroute door Noordoost Twente
 - Samen met de gemeente Noordoost Twente, de VVV's/TTI's* Noordoost Twente en TwenteMarketing** is gestart met fase 2 'Twents blokje om' ten behoeve van marketing, borging en doorontwikkeling van de routes
 - Er is gestart met een verkenning naar de realisatie van een kinderroute in het Springendal.
 - Wij sluiten aan bij de denktank van Gastvrij Overijssel met betrekking tot de 'Greenline NOT'. In de denktank zitten tevens TBO's, ondernemers uit de sector recreatie en toerisme, agrariërs en marketingpartijen (naast overheid).
- * (Twentse Toeristische Informatievoorziening = toeristische stichting per gemeente)

** TwenteMarketing = De regionale marketingpartij voor Twente. TwenteMarketing is onderdeel van MarketingOost (Overijssel).

- Consulentenschap vrijetijdssector
Omschrijving/op te leveren resultaat

Het vrijetijd economisch product van Tubbergen maakt onderdeel uit van Twente. Gemeente Tubbergen zet de samenwerking met de andere 13 Twentse gemeenten op structurele basis voort.

Op te leveren/volgende stap:

- Medewerking verlenen aan het vrijetijd economische uitvoeringsbeleid Twente (continu proces).

Wie is aan zet? Gemeente

Rol gemeente: Faciliteren en adviseren

Behaalde mijlpalen

2021

- De afgelopen maanden zijn er extra bedrijven uit de horeca bezocht. De bestuurder en toeristisch consultant hebben tevens vele telefonisch contactmomenten gehad met bedrijven in de verblijfssector en horeca.
- Er zijn zeven initiatieven behandeld of in behandeling voor nieuwe verblijfsrecreatie, uitbreiding of enkel voor informatie-inwinning.
- Op basis van de resultaten uit het onderzoek naar de vitaliteit van de verblijfssector willen de gemeenten in Overijssel extra aandacht vragen voor de vitaliteit van vakantieparken. Momenteel worden de mogelijkheden voor een expertisecentrum in Overijssel onderzocht. Tubbergen schuift samen met gemeente Enschede zowel ambtelijk als bestuurlijk aan bij dit proces namens Twente.
- De toeristisch consultant ondersteunt ambtelijk namens Noordoost Twente het portefeuillehouders overleg Noordoost Twente. Dit is een continu proces.

2020

- De resultaten uit het onderzoek naar de vitaliteit van verblijfssector in Overijssel (en Twente) zijn opgeleverd door onderzoeksbureau Ruimte en Vrijetijd. Samen met het onderzoeksbureau en brancheorganisaties is een strategie opgesteld voor de vrijetijdssector. De strategie is het vierde kwartaal van 2020 gepubliceerd.
- Het onderzoek naar de vitaliteit van de dag recreatieve sector is i.v.m. de tweede lockdown uitgesteld naar 2021.
- De meeste bedrijven in de vrijetijdssector zijn bezocht om inzicht te krijgen in de bedrijfsontwikkeling in relatie tot de coronacrisis.
- Er zijn 23 initiatieven behandeld of in behandeling voor nieuwe verblijfsrecreatie, uitbreiding of enkel voor informatie-inwinning (december).
- Door de coronacrisis is de taak van de toeristisch consultant geïntensiveerd ten behoeve van ondernemersondersteuning. De ondernemers hebben behoefte om te sparren over maatregelen, financiële bedrijfssteuning etc.
- Tijdens de coronacrisis heeft de toeristisch consultant ambtelijk deelgenomen aan de Twentse kopgroep-corona voor de vrijetijdssector als adviesorgaan en klankbordgroep.
- Tijdens de coronacrisis heeft de toeristisch consultant samen met de wethouder vrijetijdseconomie meerdere contactmomenten ingelast met bedrijven in de verblijfssector en horeca.

2019

- De Noordoost Twente gemeenten zijn gestart met een gezamenlijke verkenning naar het verbeteren van de samenwerking. Zowel bestuurlijk, in beleid als operationeel tussen de vier gemeenten en de vier VVV's/TTI's en Twentemarketing. Aanvullend vervullen wij ten behoeve van de regionale beleidsvorming een ambtelijke kopgroep positie in Twente namens Noordoost Twente.
 - Tubbergen is bestuurlijk en ambtelijk kartrekker vitaliteit namens de Regio Twente in Overijssel. Wij vervullen een rol in de inhoud en uiteenzetting van zowel het provinciale onderzoek naar de vitaliteit van de verblijfssector als de dag recreatieve sector. Het onderzoek naar de vitaliteit van de verblijfsrecreatie is inmiddels gestart in samenwerking met Regio Twente en de Provincie.
- Het opnemen van een projectbudget ten behoeve van seizoen verlengende projecten en activiteiten
- Omschrijving/Op te leveren resultaat:*
- Bijdragen aan seizoen verlengende activiteiten in 2021
- Volgende stap:*
- Subsidie verlenen aan de Stichting Toeristisch Glinsterend Tubbergen
- Rol gemeente:* Faciliteren

Behaalde mijlpalen
2021

- In samenwerking met Stichting Toeristisch Glinsterend Tubbergen zijn gesprekken gevoerd over de besteding van deze middelen.
- Uitvoering 'Cultuurprofiel 2017-2020'.
- Omschrijving/op te leveren resultaat**
- Uitvoering 'Cultuurprofiel 2017-2020'. Gemeente Tubbergen ontvangt over de periode 2017 t/m 2020 subsidie van Provincie Overijssel. Aan de subsidie zijn voorwaarden verbonden. De voorwaarden zijn vastgelegd in het meerjarenbeleidsplan 2017 t/m 2020 cultuurprofiel Tubbergen 'de weg naar één glashelder cultureel netwerk'. In het meerjarenbeleidsplan staan activiteiten benoemd die bijdragen aan de genoemde doelen (wat willen we bereiken). Tubbergen zet de samenwerking met de andere dertien Twentse gemeenten op structurele basis voort.
- Als gevolg van de coronacrisis heeft de Provincie Overijssel uitstel verleend aan de gemeente tot en met het tweede kwartaal van 2021. Er is nu meer tijd om de doelen te behalen.
- Op te leveren/volgende stap:*
- Gemeente en culturele organisaties die momenteel verenigd zijn binnen het 'cultuurplatform in wording'.
- Wie is aan zet?* Ondersteuning van de cultuurcoach bij inzet van middelen/subsidie.
- Rol gemeente:* Faciliteren en (deels) uitvoerend

Behaalde mijlpalen
2021

- Stichting Glasrijk wil werken aan een ambitieplan voor de komende jaren. Als gemeente zijn wij in gesprek met de stichting en adviseren en ondersteunen wij de stichting waar mogelijk.

- De uitbreiding van de Glaskunstroute is voortgezet. Op basis van cultuurparticipatie hebben inwoners en de dorpsraden mee kunnen denken met de glaskunstenaars over de vormgeving en inhoud van de kunstwerken. De route wordt in 2021 opgeleverd.

2020

Het proces staat voornamelijk in het teken van ‘Glaskunst’ en ‘Cultuurparticipatie in relatie tot Glaskust’.

- In samenwerking met Stichting Glasrijk heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de verschillende scenario's en een toekomststrategie voor het evenement Glasrijk Tubbergen. Stichting Glasrijk Tubbergen heeft zich op basis van de uitkomsten beraden over de toekomst van het evenement.
- In 2021 bestaat Glasrijk Tubbergen 25 jaar. In het kader daarvan hebben wij samen met Stichting Glasrijk en Stichting Toeristisch Glinsterend Tubbergen een verkenning gestart naar de uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande Glaskunstroute door de gemeente Tubbergen. De uitbreiding gaat gepaard met activiteiten voor inwoners. I.v.m. de coronacrisis zijn deze activiteiten uitgesteld tot nader bericht.
- Als gevolg van de coronacrisis heeft de Provincie Overijssel uitstel verleend aan de gemeente tot en met het tweede kwartaal van 2021. Er is nu meer tijd om de doelen te behalen.

2019

- Het proces 'Uitvoering ‘Cultuurprofiel 2017-2020’ kent meerdere projecten met wisselende mijlpalen.
- De cultuurmakelaar is benoemd per 1 augustus voor de duur van twee jaar voor acht uur in de week (d.m.v. subsidie Provincie).

Trends en ontwikkelingen

De vier NOT-gemeenten willen de samenwerking op het gebied van toerisme en recreatie de komende jaren intensiveren en versterken. Dit kan op termijn leiden tot bijstelling van de doelen. Verder zijn er geen trends en ontwikkelingen die bijsturing van de actielijn " Vitalere vrijetijdseconomie' op lokaal niveau noodzakelijk maken.

Conclusie

In 2021 gaan we aan de slag met een gezamenlijk visiedocument voor Noordoost-Twente. In 2022 zal dit document vertaald worden naar een uitvoeringsprogramma met concrete acties. De basisinspanningen die we verrichten zijn op hoofdlijnen actueel en dragen bij aan de doelen. We volgen in 2022 op hoofdlijnen de geprogrammeerde koers.

Werk aan de winkel - financieel

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Bereikbaar en aantrekkelijk
Inleiding Bereikbaar en aantrekkelijk

Binnen deze ambitie zien wij de volgende thema's

- Mobiliteit
- Landelijk gebied

Mobiliteit

Wat willen we bereiken?

- Verbeteren veiligheid en bereikbaarheid voor fietsers.
- Verbeteren mogelijkheden om te reizen met het openbaar vervoer.
- Uitbreiden communicatie over verkeersgedrag.
- Betere ontsluiting van Tubbergen via de route via Zenderen en Borne.

Wat hebben we er voor gedaan?

- De bestaande openbaar vervoer voorziening verbeteren of uitbreiden met nieuwe verbindingen of mogelijkheden.

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Kwaliteitsbewaking van het openbaar vervoer (ov) in het algemeen is een continu proces en daarmee wordt doorgegaan.

Wie is aan zet? Gemeente en Provincie Overijssel

Rol gemeente: Gesprekspartner voor provincie

Behaalde mijlpalen

2021

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

2020

- In 2019 is lijn 264 gestart (Tubbergen-Hardenberg) om een deel van de drukte op lijn 64 tijdens twee ritten in de ochtend op te vangen. De vervoerder (Keolis) houdt de ontwikkelingen op lijn 64 en 264 in de gaten en wil later in het jaar evalueren.
- Sinds medio maart 2020 is de dienstregeling van het openbaar vervoer ontregelt vanwege de coronacrisis. Het streekbusvervoer heeft met een gewijzigde dienstregeling gereden en de buurtbussen zijn uit de dienstregeling gehaald.
- Tussen juli en september 2020 heeft het streekvervoer weer zodanig gereden dat er meer reizigers vervoerd werden, met inachtneming van corona-maatregelen. Buurtbussen reden nog steeds niet omdat 1,5-meter maatregelen daarin niet in acht te nemen waren.
- Vanwege Corona is het niet mogelijk om de nieuwe verbinding tussen Tubbergen en Hardenberg te evalueren. Ook de wijzigingen die in het streekbusvervoer zijn doorgevoerd in lijn 64, inclusief de toevoeging van lijn 264, zijn vanwege "Corona" niet te evalueren.

- Provincie Overijssel en vervoerder Keolis hebben -ondanks de situatie rondom Corona- bekend gemaakt dat in 2021 dezelfde dienstregeling wordt gereden dan in 2020.
- 2019**
- Na overleg en afstemming met Provincie, buurtbus, Keolis en buurgemeenten is de nieuwe openbaar vervoerverbinding tussen Tubbergen en Hardenberg is op 16 december 2019 van start gegaan. Per 15 december 2019 is ook lijn 264 gestart, waarmee lijn 64 gedurende twee zitten in de ochtendspots wordt ontlast.
 - We hebben actief bemiddeld in het dienstenrooster van Keolis in verband met volle busverbinding Tubbergen-Almelo (motie).
- Status:** Overgedragen naar de basisbegroting Programma Openbare ruimte Mobiliteit.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	oktober 2019: rechtstreekse busverbinding Tubbergen-Hardenberg vanaf 16 december een feit november 2019: veertig minuten met de bus van Tubbergen naar Hardenberg december 2019: eerste rit van Tubbergen naar Hardenberg met de buurtbus
Raadsbrief	Raadsbrief 38 Openbaar vervoerverbinding Tubbergen Hardenberg

- Volgen van de ontwikkelingen rondom de verkeersproblematiek in Borne en Zenderen

Omschrijving/op te leveren resultaat

Deelnemen aan een projectgroep van provincie Overijssel en/of rijksoverheid en/of gemeenten over de verkeersproblematiek in Zenderen en Borne.

Op te leveren/volgende stap:

Deelnemen aan een projectgroep en de belangen van de gemeente Tubbergen hierin vertegenwoordigen.

Wie is aan zet? Provincie Overijssel en/of Gemeente Borne

Rol gemeente: Overlegpartner in projectgroep

Behaalde mijlpalen

- 2021**
- De PlanMER (milieueffectrapportage) voor de Vloedbeltverbinding, waarover in 2020 is gerapporteerd, is afgerond. De gemeente Borne en de provincie Overijssel hebben een besluit genomen over het voorkeursalternatief. Gemeente Almelo moet dat besluit nog nemen. Het voorkeursalternatief is een Vloedbeltverbinding die zoveel mogelijk gebundeld wordt met de autosnelwegen A1 en A35, en waarbij een aansluiting wordt gemaakt tussen de N743 (Zenderen-Almelo) en de N744 (Zenderen-Albergen).
 - De onderzoeksrapporten zijn openbaar gemaakt via de website Vloedbeltverbinding.
- 2020**
- De gemeente Tubbergen neemt deel aan een projectgroep over de verkeersproblematiek in Zenderen en Borne. De provincie is (in samenwerking met gemeente Borne) gestart met onderzoek naar een nieuwe verbinding tussen Borne en Zenderen, met (eventueel) een lus rond Zenderen die aansluit op de N744 (de weg van Zenderen naar Albergen).

- Gemeente Borne en provincie Overijssel zijn het onderzoek naar de nieuwe verbinding (met de naam Vloedbeltverbinding) gestart met de publicatie van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), waarin het uit te voeren onderzoek is beschreven. In de NRD is te lezen welke aspecten onderzocht worden en op welke wijze. Gemeente Tubbergen heeft in juli 2020 een zienswijze ingediend bij de gemeente Borne en de gemeenteraad is hierover geïnformeerd middels een raadsbrief.
- Sinds het najaar van 2020 werken de provincie Overijssel, de gemeente Borne en de gemeente Almelo aan een milieueffectrapportage voor de Vloedbeltverbinding (PlanMER), waarmee het meest milieuvriendelijke alternatief kan worden bepaald. Besluitvorming over de PlanMER, en het al dan niet toepassen van het meest milieuvriendelijke alternatief, voor het vervolgproces vindt plaats in 2021.

2019

- De gemeente Tubbergen neemt deel aan een projectgroep over de verkeersproblematiek in Zenderen en Borne. **Persberichten en raadsbrieven**

Raadsbrief	2020-40: Vloedbeltverbinding
Persbericht	Tubantia augustus 2020: Gemeente Tubbergen meer onderzoek naar nieuwe weg tussen Borne en Albergen

Trends en ontwikkelingen

Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen. Wel is het Rijk in 2019 gestart met het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 - kortweg SPV. Dat beschrijft een gezamenlijke koers om het aantal verkeersslachtoffers drastisch te verminderen. De provincie Overijssel is hier ook bij betrokken en continueert haar inspanningen door méér in te zetten op preventieve maatregelen (in plaats van curatief, dus achteraf op onveilige wegen/kruisingen). De gemeente Tubbergen volgt deze ontwikkelingen en doet mee in het proces.

Conclusie

De inspanningen die we verrichten zijn op hoofdlijnen actueel en dragen bij aan de doelen. We volgen de geprogrammeerde koers.

Landelijk gebied

Wat willen we bereiken?

- Een innovatievere Agro en Food sector.
- Een bijdrage leveren aan de kringlooplandbouw door invulling ambitie Mineral Valley Twente (MVT).
- Toekomstgerichte erven (buitengebied).
- Samenwerken aan biodiversiteit.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Actief participeren in de netwerkorganisatie Mineral Valley Twente (MVT)
- Omschrijving/op te leveren resultaat**
- Op te leveren/volgende stap:*
- Deelname aan proeftuinen/ agrarische ondernemers verbinden aan MVT
 - Professionaliseren van de Mineral Valley Twente

Wie is aan zet? Partners MVT

Rol gemeente: Initiator en participeren

Behaalde mijlpalen

2021

- 11 februari heeft het bestuur van Mineral Valley Twente de jaarstukken van 2020 goedgekeurd en ingestemd met de begroting en jaarplanning voor 2021.
- Er zijn een drietal Webinars georganiseerd om nadere informatie te geven over MVT en de proeftuinen die op dit moment lopen. Onderwerpen die aan bod zijn gekomen:
 - Vanggewas
 - Bermgras lab
 - Nieuwe missie en visie MVT

2020

5.1.2e

 heeft een werkbezoek aan Twente gebracht in het kader van de regiodeal. Dit is een financiële steun om vernieuwingen te stimuleren.
- Het aantal proeftuinen is toegenomen van 20 in 2019 tot 24 in 2020. MVT heeft 1 proeftuin afgerond.
- De ministeries zijn bij verschillende proeftuinen betrokken om aan de hand van praktijkvoorbeelden te kijken of er meer experimenteerruimte binnen regelgeving mogelijk is.
- Samen met de Dorpsraad Vasse en de werkgroep Vasse Klimaatproof is er een werkbijeenkomst geweest over stikstofreductie op het agrarisch bedrijf, innovatie staat hierin centraal.
- De uitvoeringsorganisatie van de Stichting MVT is conform planning verder geprofessionaliseerd. Er is een nieuwe directeur en een coördinator Proeftuinen aangesteld die verdere invulling gaan geven aan MVT. Zij zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een extra impuls van de uitvoering van de proeftuinen door samenwerking met de ketenpartners.
- Op verzoek van de werkgroep Vasse Klimaatproof is het project opgeschort tot 1 juli 2021 omdat door corona fysieke bijeenkomsten niet mogelijk zijn.

2019

- Er is overeenstemming over de deel te nemen partijen aan de Mineral Valley en de bij te dragen middelen en menskracht. Dit heeft geleid tot een ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst en de oprichtingsakte tussen deelnemende partijen van Mineral Valley.
- Tussen LTO en wethouders NOT zijn goede afspraken gemaakt over voortgang in NOT verband.
- We zijn gestart met het uitbreiden van het aantal proeftuinen van Mineral Valley (van 20 naar 40).

Voor meer informatie over Mineral Valley zie de Website van Mineral Valley

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	mei 2019: Samenwerking bekrachtigd samen aan de slag met verwaarding mest en gezondere bodem december 2019: proeftuinen presenteren zich tijdens bijeenkomst Mineral Valley Twente december 2020: Kleissen: Mineral Valley maakt Twente toonaangevend in Europa
-------------	---

- Consulentenschap agro- en foodsector

Omschrijving/op te leveren resultaat

Ondersteuning van het ondernemerschap door:

- Inzet agrarisch consultant als sparringpartner voor ondernemers.
- Onderzoek mogelijkheden innovatie /rol gemeente.

Op te leveren/volgende stap:

- Onderzoek en inzichten verkrijgen voor kansen/knelpunten buitengebied (inzicht toekomstbestendigheid).
- Eind 2021 wordt door de Provincie Overijssel bepaald of de werkzaamheden van de ervencoaches worden gecontinueerd voor 2022

Wie is aan zet? Gemeente i.s.m. ondernemers en Ito.

Rol gemeente: Initiator en trekker

Behaalde mijlpalen

2021

- Door de corona maatregelen zijn er geen agrarische ondernemers bezocht.
- 5.1.2e een verkenning uitgevoerd om de behoefte te inventariseren voor het organiseren van een kennissessie landelijk gebied in het derde kwartaal. Er is besloten om samen met Dinkelland, Losser en Oldenzaal een symposium te organiseren voor een brede doelgroep van bewoners en gebruikers van het landelijk gebied.
- De LTO Noord (afdeling Noordoost Twente) heeft met het oog op de totstandkoming van de omgevingsvisie een landbouwvisie ontwikkeld. In een reactie aan de Ito hebben wij laten weten dat er veel gezamenlijke belangen zijn en dat we op het aanbod ingaan om daar waar mogelijk samen op te trekken.

2020

- Nieuwe ontwikkelingen vragen extra aandacht. We zijn extra actief aangesloten bij de ontwikkelingen aanpak stikstof. Deels relatie met stikstof problematiek kan vergisting een belangrijke rol spelen in de RES bij verduurzaming van gasnet.
- Plan van aanpak 2020 toekomstgerichte erven is vastgesteld. In essentie bevat de kern van de aanpak de volgende punten:
 - Bewoners en (agrarische) ondernemers in het buitengebied helpen bij het vinden van antwoorden op hun (complexe) sociale problematiek.
 - Zorgen dat de ontwikkelingen in het landelijk gebied doorgang blijven vinden en opgaven (integraal) uitgevoerd kunnen worden.
 -

- Koppelen van wensen vanuit de erfeigenaren aan mogelijke opgaven in het buitengebied.
- Er zijn een vijftal agrarische ondernemers bezocht uit Tubbergen om het gesprek aan te gaan over de corona ontwikkelingen binnen de sector en om te pijlen hoe agrarische ondernemers kijken naar de toekomst van het landelijk gebied en alle opgaves die daarbij komen kijken. Door de coronacrisis is het bij een vijftal bedrijven gebleven. Er is wel een lijst met Agrarische ondernemers samengesteld, die bezocht kunnen worden, zodra de corona maatregelen dat toe laten.
 - We zijn actief aangesloten bij de gebiedsgerichte aanpak NOT (GGA-NOT). We nemen zowel ambtelijk als bestuurlijk deel aan de gebiedstafels GGA-NOT. Daarnaast zijn we vertegenwoordigd in het projectteam GGA-NOT.
 - Een (interne) position paper geeft nader inzicht in de wijze waarop wij op strategisch niveau kijken naar de opgaven (transitie) in het landelijke gebied de komende jaren. In essentie komt deze paper op strategisch niveau overeen met de thans beschikbare contouren uit de omgevingsvisie. Onze gemeentelijke doelen landelijk gebied:
 - Bijdrage leveren aan de verduurzaming landbouw (ontwikkeling kringlooplandbouw inclusief de ontwikkeling van robuuste verdienvermogens met behulp van nieuwe verdienmodellen).
 - Bijdrage leveren aan klimaat robuuste waterhuishouding (bodem- en watersystemen op orde, droogteproblematiek).
 - Behoud en versterking van de verscheidenheid aan waardevolle landschappen.
 - Faciliteren toekomstbestendige toeristische sector gericht op verbeteren van de kwaliteit.
 - Behoud en versterking van de natuur (biodiversiteit).

2019

- We maken geen aparte visie over landelijk gebied, omdat deze ingesloten zit in de Omgevingsvisie. Met de Provincie en het Waterschap Vechtstromen is een eerste verkenning gedaan om samen op te trekken voor de opgaven binnen het landelijk gebied.
- Er zijn vier ervencoaches aangesteld. Zij werken in NOT verband. Met de Provincie is overeengekomen dat alle ervencoaches in 2020 worden ondergebracht bij provinciaal programma 'Toekomstgerichte erven specifiek Stoppersregeling en Warme sanering Varkenshouderij'.
- De ervencoaches hebben de boerinnenavond georganiseerd.
- De bijeenkomst over biomassa heeft plaatsgevonden.

Zie voor meer informatie: Infographic ervencoaches Tubbergen

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	maart 2019: ervencoaches als wegwijzers bij het maken van keuzes juni 2019: ervencoach helpt agrariërs bij moeilijke vraagstukken
-------------	--

- Deelname LEADER-NOT 2021-2027

Omschrijving/op te leveren resultaat:

Het stimuleren van maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid van het landelijk gebied.

Op te leveren/volgende stap:

- N.v.t. omdat de Lokale Actiegroep (LAG) een autonoom orgaan is en wij niet aan zet zijn

Wie is aan zet?
De Lokale Actiegroep Noordoost Twente is aan zet
Rol gemeente: Faciliterende rol

Behaalde mijlpalen
2021

- In het eerste kwartaal heeft de Leader-groep, die zelfstandig functioneert en volledig bestaat uit vertegenwoordigers uit de samenleving van Noordoost-Twente, weer een aantal sessies gehad en diverse projecten besproken. Onder meer over een belevingspad en een verhalende fietsroute door Noordoost-Twente.

- Natuur (inclusief landschap) en samenleving

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Uitvoering project natuureducatie op locatie (NEOL).
- Uitvoering geven versterking coulisselandschap/ landschapsdeal (aandacht voor uitvoering door Tubbergse partijen).
- Opstellen agenda voor biodiversiteit.

Wie is aan zet? Gemeente i.s.m. groene organisaties.
Rol gemeente: Initiator en faciliteren

Behaalde mijlpalen
2021

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

2020

- In 2020 hebben er mede door corona geen activiteiten plaats gevonden in het kader van Natuureducatie op locatie (NEOL). Komend najaar wordt er door Wonderrijck verder gewerkt aan het toetsen van de financiële haalbaarheid en zal dit alsnog verwerkt worden in een concreet projectplan met activiteiten voor de scholen. NEOL wordt vervolgens een activiteit onder verantwoordelijkheid van Wonderrijck.
- De Agenda voor Biodiversiteit wordt opgenomen in het "Uitvoeringsplan onderhoud en vervangingen groen - speeltoestellen". Dit uitvoeringsplan wordt in het najaar 2020 vastgesteld door de raad. Met het vaststellen van het plan is uitvoering gegeven aan deze ambitie en vindt de uitvoering regulier plaats in de lijn.
- De bestuurlijke ondertekening van de landschapsdeal heeft plaatsgevonden in september 2020. Verder is de website www.landschapsdeal.nl als informatieportaal over landschap klaar. Er is een webinar gehouden over het ontstaan van het landschap en de waarden daarvan. Er wordt volop gewerkt aan scholing en cursussen. In verband met Corona is er nog geen fysieke scholing gegeven, online is dit wel opgestart.
- Door de coronacrisis hebben we in 2020 geen natuurdagen kunnen organiseren. Dit wordt in het voorjaar van 2021 weer opgepakt.
- In 2020 hebben er i.v.m. de coronacrisis geen activiteiten plaats gevonden in het kader van Natuureducatie op locatie. Komend najaar wordt er door Wonderrijck verder gewerkt aan het

toetsen van de financiële haalbaarheid en zal dit alsnog verwerkt worden in een concreet projectplan.

2019

- Biodiversiteit: Het proces tot opstellen van het uitvoeringsplan biodiversiteit is in voorbereiding.
- Landschapsdeal: In 2019 is de Landschapsdeal NOT gerealiseerd. De Landschapsdeal is een alliantie/ projectgroep tussen de LTO, de Stichting behoud Twents Landschap, het Waterschap Vechtstromen het Landschap Overijssel en de gemeenten Oldenzaal, Losser, Dinkelland en Tubbergen. De partners hebben de komende tijd € 110.000 beschikbaar voor gezamenlijke activiteiten die de kwaliteit van het waardevolle cultuurlandschap en daarmee ook de biodiversiteit, moeten borgen. In 2020 wordt gestart met een communicatietraject gericht op voorlichting, educatie, kennisoverdracht, trainingen en cursussen. Het vervolgtraject zal bestaan uit het realiseren van landschapsherstel projecten die vanuit de diverse gebieden moeten ontstaan, waar mogelijk zullen deze ondersteunt worden vanuit de projectgroep.
- Platform Natuurlijk Tubbergen: In 2019 is onder leiding van de gemeente inzet gepleegd door een groep van ca. tien Tubbergse “natuurclubs” om een overall Platform Natuur Tubbergen op te richten. Doel was om alle partijen in één nieuw platform te vertegenwoordigen om de samenwerking en afstemming, en daarmee de effectiviteit, te verbeteren. Door de deze samenwerking zou er meer synergie ontstaan en meer financiële armslag worden verkregen om projecten in het kader van het versterken van de biodiversiteit van de grond te krijgen. Gebleken is dat in 2019 geen basis is om te komen tot het oprichten van het Platform Natuurlijk Tubbergen. In plaats van het Platform worden gezamenlijk natuurdagen georganiseerd.
- Natuur Educatie Op Locatie (NEOL): 2019 heeft vooral in het teken gestaan van het uitvoeren van pilots met basisscholen door Wonderrijck op erven, weilanden, agrarische bedrijven, inzaailocaties etc. met als doel het idee van Natuur Educatie op Locatie nader te verkennen en geschikt te maken om uit te rollen in het lesprogramma van de basisscholen. Tevens was van belang om de check te doen of de scholen ook daadwerkelijk gemotiveerd zijn om mee te doen. In november is door de scholen aangegeven dat zij meerwaarde zien in het project en dit een vervolg willen geven. In een nadere uitwerking van het idee, in een concreet projectplan, moet de financiële haalbaarheid worden getoetst door Wonderrijck.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	april 2020: Samen voor versterking biodiversiteit in juni 2020: Maak jezelf blij, met vogels en vlinders dichtbij! september 2020: Partners Noordoost Twente ondertekenen Landschapsdeal
-------------	--

- Participeren in de Gebiedsgerichte Aanpak Noordoost-Twente (GGA-NOT)

Omschrijving/op te leveren resultaat

Overijsselse Aanpak Stikstof is opgezet om te komen tot een structurele, juridisch houdbare oplossing voor de stikstofproblematiek. Deze aanpak bestaat uit vijf schakels, waarbij het uiteindelijk aankomt op maatwerk bij het vormgeven van concrete maatregelen. Een van de schakels is dan ook de Gebiedsgerichte Aanpak (GGA), waarbij we samen met alle gebiedspartners – overheden, maatschappelijke organisaties, inwoners en bedrijven – op zoek gaan naar oplossingen die passen bij de

kenmerken
van de gebieden.

GGA draagt bij aan drie doelstellingen:

- Een robuustere natuur, waarvoor een significante daling van de stikstofdepositie en (extra) natuurherstel nodig is. Hiermee verhogen we de biodiversiteit en verminderen we de kwetsbaarheid van de natuur.
- Perspectief voor maatschappelijke en economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken.
- Een toekomstbestendig Overijssel door waar mogelijk en nodig slimme combinaties met andere opgaven te maken.

Op te leveren/volgende stap:

- Voor de zomer zal er een gebiedsanalyse klaarliggen. Aan de hand van deze gebiedsanalyse zal er een gebiedsagenda worden opgesteld.

Wie is aan zet? Provincie, Gemeente i.s.m. ondernemers en LTO.

Rol gemeente: deelnemer gebiedsteam en gebiedstafels

Behaalde mijlpalen

2021

- Er heeft een ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafel plaats gevonden als eerste aftrap van de GGA-NOT.
- In opdracht van de provincie Overijssel is ten behoeve van de GGA-NOT een gebiedsanalyse in concept opgeleverd.
- Er zijn diverse afstemmingsmomenten geweest met de stakeholders over de opzet en aanpak voor de Gebiedsgerichte Aanpak Noordoost-Twente. Om diverse redenen heeft het bestuur van de LTO Noordoost-Twente eind maart om een reset van het proces gevraagd. Dit verzoek is gehonoreerd. Er worden in het tweede kwartaal gesprekken gevoerd tussen de stakeholders (waaronder de LTO) om na te gaan hoe het proces verder vorm kan worden gegeven. Voor meer informatie zie ook Gebiedsgerichte aanpak stikstof.

Trends en ontwikkelingen

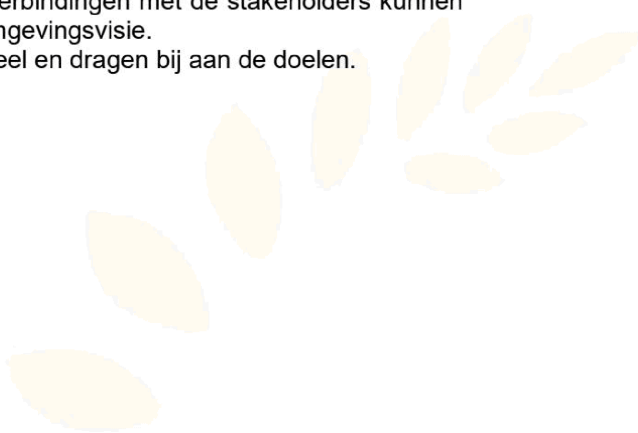
Verskillende opgaven (w.o. stikstof, biodiversiteit, energie en klimaat) leggen veel druk op het landelijk gebied en de daarmee ook op de agrarische sector. Deze uitdagingen vragen om een samenhangende benadering van economische, ecologische en leefbaarheid aspecten. De impact hiervan is nog onduidelijk. De actuele opgaven sluiten aan bij de ambities van het van het thema 'landelijk gebied'.

Conclusie

We gaan nader onderzoeken hoe we de samenwerkingen en verbindingen met de stakeholders kunnen verbeteren en daarmee ook uitvoering kunnen geven aan de Omgevingsvisie.
De basisinspanningen die we verrichten zijn op hoofdlijnen actueel en dragen bij aan de doelen.

Bereikbaar en aantrekkelijk - financieel

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Duurzaam leven

Inleiding Duurzaam leven

Wij zetten ons in om alle kernen aantrekkelijk te houden op het gebied van wonen en leven en willen de gevolgen van klimaatverandering beperken.

Binnen deze ambitie zien wij de volgende drie thema's:

- Duurzaamheid
- Wonen en Ruimte
- Maatschappelijk vastgoed

Duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

Het thema duurzaamheid is een dynamisch beleidsterrein dat volop in ontwikkeling is en aan verandering onderhevig. We constateren dat er de afgelopen jaren de nodige inspanningen zijn geleverd. Zo is een aantal inspanningen uit de ambitiebegroting reeds uitgevoerd die inmiddels geborgd zijn in de lijn (actielijn afval). We zien tegelijkertijd ook dat er voor de komende jaren extra taken en uitdagingen op ons afgekomen zijn. Denk onder meer aan de Regionale Energie Strategie, de warmtevisie en het opstellen van wijkuitvoeringsplannen. We concluderen daarmee dat de actielijnen zoals oorspronkelijk ingezet in de begroting 2019 niet meer volledig en actueel zijn waardoor bijstelling van de actielijnen wordt voorgesteld. Daarbij is rekening gehouden met de huidige trends en ontwikkelingen.

Communicatie en bewustwording

Uit cijfers blijkt dat het thema duurzaamheid nog niet sterk leeft onder de bevolking. Zij hechten eerder prioriteit aan thema's die concreet spelen in de directe woon- en leefomgeving. Het thema duurzaamheid staat waarschijnlijk nog te ver van onze inwoners af, terwijl het uiteindelijk onze inwoners in de toekomst zeker zal raken. Wij zien het dan ook als onze taak om de komende jaren nog sterker in te zetten op bewustwording en communicatie. Hierbij richten we ons op de noodzaak en effecten van de grootschalige energietransitie, maar vooral ook op het stimuleren van kleinere initiatieven van onderop, met aandacht voor de mogelijkheden voor energieopwekking én energiebesparing.

Programma Duurzaamheid in relatie tot corona

Voor de lange termijn zijn vooralsnog geen directe inhoudelijke consequenties te benoemen vanwege corona. Wel bestaat het risico dat duurzaamheidsinitiatieven en – projecten in prioriteit achteropraken omdat andere prioriteiten worden gesteld, meer gericht op de kortere termijn (lokaal, regionaal, maar ook vanuit de kernen zelf). Ook in dit perspectief is inzet op communicatie en bewustwording van belang.

Uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord: wat moeten we nog meer verwachten?

Met de instemming van het Klimaatakkoord hebben gemeenten een duidelijk signaal afgegeven dat uitwerking van drie randvoorwaarden noodzakelijk is: haalbaar-/betaalbaarheid voor de samenleving, de juiste bevoegdheden en een tegemoetkoming in de uitvoeringslasten. Om invulling te geven aan deze laatste voorwaarde, is afgesproken dat er een onderzoek komt naar de uitvoeringslasten van het Klimaatakkoord. Het onderzoek loopt en heeft voorlopig geleid tot een overzicht van taken en bijbehorende

uitvoeringslasten voor gemeenten, provincies en waterschappen. Eind 2020 wordt een advies opgeleverd over de hoogte van de uitvoeringslasten en de wijze waarop deze zouden kunnen worden bekostigd. In 2021 volgt een gesprek tussen rijk en decentrale overheden over de resultaten en duiding van dit advies. De uitkomsten zullen worden meegenomen en waar nodig leiden tot bijsturing van het programma.

Actielijnen 2021-2022

Voor de komende periode 2021-2022 richten we ons voor de ambitie Duurzaamheid op de volgende actielijnen:

ACTIELIJN 1: ENERGIE: WIND EN ZON

Deze actielijn richt zich op de doelstelling dat **in 2050 100% van de energie duurzaam is opgewekt**. Zoals vastgelegd in de concept RES wil de gemeente in NOT-verband in 2030 335 GWh elektriciteit duurzaam opwekken (14% van huidig totaal energieverbruik, incl. gas). Hierbij bundelen we de krachten in Noordoost Twente en Twente. Belangrijkste opgaven in deze actielijn vormen het invulling en uitwerking geven aan de Regionale Energie Strategie en het versterken van de communicatie en participatie bij de energietransitie waarbij als uitgangspunt geldt: lusten en lasten lokaal.

ACTIELIJN 2: ENERGIE: WARMTE

Deze actielijn is gericht op de doelstelling dat **in 2050 alle huishoudens en bedrijven in de gemeente Tubbergen van het aardgas af zijn**. Hiervoor is een warmtevisie opgesteld en een routekaart uitgezet. Samen met inwoners willen we werken aan haalbare en betaalbare oplossingen. Ook willen we ons inzetten voor het stimuleren en faciliteren van biogas.

ACTIELIJN 3: DUURZAAM VAN ONDEROP

Deze actielijn is gericht op **het aanjagen en stimuleren van initiatieven van onderop**. De duurzaamheidsambities vullen we namelijk samen met onze inwoners, ondernemers en organisaties in. Zij hebben een belangrijk aandeel in het realiseren van een uiteindelijk energieneutraal Tubbergen. Het thema duurzaamheid komt in de kernen steeds meer op de agenda. Om initiatieven en werkgroepen een stap verder te helpen nemen we een aanjagende en stimulerende rol in, zodat projecten ook daadwerkelijk van de grond komen.

ACTIELIJN 4: CIRCULAIRE INKOOP

Deze actielijn is erop gericht om **bij inkoop van de gemeente meer rekening te houden met de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen**. Er wordt beleid gemaakt hoe hier invulling aan te geven. Daarbij hebben gemeenten Tubbergen en Dinkelland op 3 februari 2020 het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend.

ACTIELIJN 5: ASBEST ERAF, ZON EROP

Vanuit de gemeente worden **activiteiten in het kader van de Versnellingsaanpak asbestdakensanering door Rijk en Provincie, proactief gevolgd**. De gemeente haakt aan bij activiteiten die passen bij onze doelstelling.

Wat hebben we er voor gedaan?

ENERGIE: WIND EN ZON

- Invulling en uitwerking geven aan de Regionale Energie Strategie (samen met de veertien Twentse gemeenten, waterschap en netbeheerders)

Omschrijving/op te leveren resultaat

Invulling en uitwerking geven aan de Regionale Energie Strategie (samen met de veertien Twentse gemeenten, waterschap en netbeheerders)

**Behaalde mijlpalen
2021**

- Het college heeft het voorontwerp van de Regionale Energiestrategie Twente 1.0 behandeld en daarmee haar commitment aangegeven voor de uitvoering daarvan als strategisch koersdocument. Dit voorontwerp is vervolgens naar de raad gezonden. De raad is voorgesteld eventuele reacties op het voorlopig ontwerp RES Twente 1.0 (via moties) kenbaar te maken aan het college van B&W. Onderdeel hiervan is het gewijzigde bod van de Noordoost Twentse gemeenten van 225 GWh.

- Meer inzet op bewustwording en communicatie rondom de energietransitie

Omschrijving/op te leveren resultaat

Meer inzet op bewustwording en communicatie rondom de energietransitie.

Op te leveren:

- Uitgave huis-aan-huiskrant over de energietransitie, windbeleid, zonneveldenbeleid, warmte en energiebesparing.
- Communicatie over de opgave, noodzaak, kansen en mogelijkheden rondom de energietransitie.

**Behaalde mijlpalen
2021**

- Communicatie over binnengekomen zienswijzen windbeleid Noordoost Twente (inclusief verlengen ter inzage periode).
- Communicatie over het aanpassen van het RES-bod vanuit Noordoost Twente.
- Er zijn diverse bijeenkomsten gehouden met gemeenteraad, kernraden en groepen inwoners over de energietransitie en het windbeleid.
- Besluit over de uitgifte van een "huis-aan huis"-energiekrant in Noordoost Twente is genomen en de voorbereidingen zijn gestart (uitgifte voor de zomer 2021).

- Meer inzet op participatie rondom de energietransitie en de ontwikkeling van instrumenten om de lusten en lasten lokaal te laten zijn.

Omschrijving/op te leveren resultaat

Meer inzet op participatie rondom de energietransitie en de ontwikkeling van instrumenten om de lusten en lasten lokaal te laten zijn.

**Behaalde mijlpalen
2021**

- Het concept windbeleid is via een webinar en via digitale bijeenkomsten met dorps- en kernraden en inwoners besproken. Daartoe zijn voorbeelden benoemd van projecten elders in het land waar initiatieven van onderop succesvol zijn uitgevoerd. Om lokale initiatieven daarmee te ondersteunen zijn er in Noordoost Twents verband drie gebiedsregisseurs aangesteld, die

inwoners kunnen informeren over kansen en mogelijkheden en die mogelijke initiatieven aan de hand mee kunnen nemen in het proces tot project realisatie.

- Opstellen stimuleringsregeling voor o.a. het stimuleren van zon op dak.

Omschrijving/op te leveren resultaat

Opstellen stimuleringsregeling voor o.a. het stimuleren van zon op dak.

Op te leveren:

- Voorstel voor invoering van een stimuleringsregeling inclusief financiële consequenties.

Behaalde mijlpalen

2021

- De mogelijkheden voor een lokale stimuleringsregeling worden onderzocht.

- Samen met Dinkelland, Losser en Oldenzaal invulling geven aan de grootschalige energietransities (wind en zon)

Omschrijving/op te leveren resultaat

Beleid behoevende thema's van de energietransitie zoveel mogelijk in NOT verband inrichten.

Op te leveren:

- Inrichten van de opgave met betrekking tot de grootschalige energietransitie (zonnevelden/wind/geothermie, waterstof etc.).

Behaalde mijlpalen

2021

- Er zijn zienswijzen op de evaluatie zonneveldenbeleid en het concept windbeleid ingediend. Deze zijn in behandeling genomen. Het vervolgproces is besproken met betrokken kernraden.
- De NOT-gemeenten hebben in het voorontwerp-RES 1.0 gezamenlijk het bod verlaagd naar 225 GWh (zie onder inspanning RES).
- De toegekende RRE-Rijkssubsidie vindt haar uitwerking via vouchers van €80 richting woningeigenaren.
- De toegekende RREW subsidies richting huurders wordt ingericht en zal in lijn met de RRE navolging krijgen.

2020

- In NOT-verband is een bijdrage (van 335 GWh) gedaan richting de RES-T 1.0.
- In de raadsvergadering van 20-10-2020 is de warmtevisie definitief vastgesteld.
- In de collegevergadering van 3-11-2020 is het concept windbeleid voor NOT vastgesteld, waarna het ter inzage is gelegd.
- In november is een webinar gehouden voor inwoners inzake het concept windbeleid.
- In de collegevergadering van 3-11-2020 is het concept evaluatie zonneveldenbeleid vastgesteld, waarna het ter inzage is gelegd.
- De groene leges zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

- Verkennen mogelijkheden van een ontwikkelende rol van de gemeente bij de energietransitie.
- Omschrijving/op te leveren resultaat**
Verkennen mogelijkheden van een ontwikkelende rol van de gemeente bij de energietransitie.

Behaalde mijlpalen
2021

- In Noordoost Twents verband wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een lokaal/regionaal energie-ontwikkelbedrijf. Een voorstel wordt voor de zomer verwacht.

Wat hebben we er voor gedaan?

ENERGIE: WARMTE

- Faciliteren van biogas(rotonde)

Omschrijving/op te leveren resultaat

Notitie met uitgangspunten voor realisatie van biogas

Op te leveren:

- Een gefaseerd bedrijfsplan voor het faciliteren van een biogasrotonde.

Behaalde mijlpalen
2021

- De kwartiermaker heeft gesprekken gevoerd met de betrokken stakeholders als input voor het rapport. Het conceptrapport is begin april opgeleverd.

2020

- In 2020 is een kwartiermaker namens de Noordoost Twentse gemeenten gevraagd om een nieuwe entiteit en groei-businessplan te ontwikkelen voor een biogasnetwerk in Noordoost Twente. Als vervolg hierop is gevraagd te onderzoeken hoe de nieuwe entiteit, middels een gefaseerd bedrijfsplan en aangesloten stakeholders, gefinancierd kan worden.

- Invulling en uitwerking geven aan de warmtevisie

Omschrijving/op te leveren resultaat

Invulling en uitwerking geven aan de warmtevisie. We doen dit gebiedsgericht door plannen op te stellen voor kernen, wijken en/of buurten met als doel het verminderen en/of het stoppen van het aardgasverbruik in deze gebieden. Dit worden wijkuitvoeringsplannen genoemd.

Op te leveren:

- Twee wijkuitvoeringsplannen voor de kernen Harbrinkhoek en Manderveen in 2021.

Behaalde mijlpalen
2021

- 5.1.2e een enquête gehouden over duurzaam/aardgasvrij wonen in Manderveen. Resultaten van de enquête in Manderveen zijn bekend, gepubliceerd op energievannoordooستwente.nl en besproken met de werkgroep in Manderveen.
- Er heeft een overleg plaatsgevonden de werkgroep Duurzaam Harbrinkhoek-Mariaparochie en de gemeente met ondersteuning vanuit het Programma Aardgasvrije Wijken vanuit de provincie

- Overijssel. Op basis hiervan heeft de werkgroep Duurzaam gezamenlijk een (nieuw) werkplan opgesteld.
- **5.1.2e** opdracht verleend om de mogelijkheden voor een warmtenet in Leuvinksveld, Mariaparochie, verder te onderzoeken.
 - Er zijn werksessies gehouden over kansen en risico's, strategische doelstellingen en communicatie bij het WUP in Harbrinkhoek-Mariaparochie en Manderveen.
- Opstellen en uitvoeren van wijkuitvoeringsplannen
- Omschrijving/op te leveren resultaat**
- In 2021 stellen we voor de kernen Harbrinkhoek-Mariaparochie en Manderveen een Wijkuitvoeringsplan (WUP) op. In dit plan staat aangegeven hoe deze kernen stapsgewijs de komende jaren aardgasvrij en/of verduurzaamd kunnen worden.
- Op te leveren:*
- Twee wijkuitvoeringsplannen voor de kernen Harbrinkhoek-Mariaparochie en Manderveen

Behaalde mijlpalen
2021

- Vanaf het eerste programmajournaal 2021 wordt dit project samengevoegd met het project Invulling en uitwerking geven aan de warmtevisie. De reden hiervoor is de grote overlap tussen de twee projecten.

Wat hebben we er voor gedaan?

DUURZAAM VAN ONDEROP

- Communicatie en bewustwording op mogelijkheden voor energieopwekking en –besparing

Omschrijving/op te leveren resultaat

Communicatie en bewustwording op mogelijkheden voor energieopwekking en –besparing.

Op te leveren vanuit samenwerkingsverband Energie van Noordoost Twente:

- Inwonerscampagne ter ondersteuning van het energieloket vanuit Energie van Noordoost Twente. Energieloket Duurzaam Bouwloket adviseert inwoners over energiebesparing en te nemen maatregelen in de eigen woning.
- Campagne ter ondersteuning RRE Subsidie (Campagne "Bon van Noordoost Twente" voor huiseigenaren loopt van mei 2021 t/m december 2021)

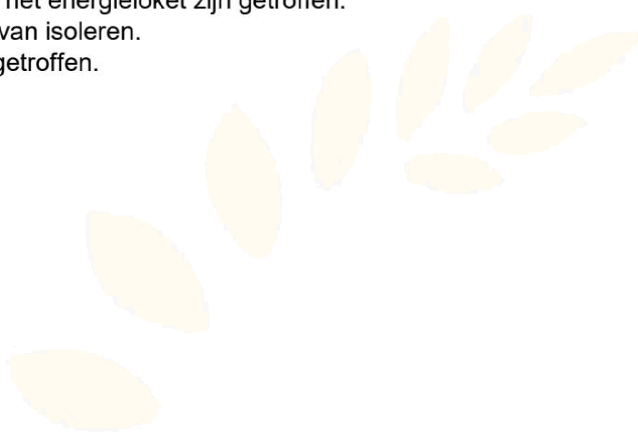
Behaalde mijlpalen
2021

- In januari 2021 is het energieloket Duurzaam Bouwloket Tubbergen gelanceerd.
- Voorbereidingen voor de campagne voor inwoners over het energieloket zijn getroffen.
- Binnen de WUP's is meer nadruk gelegd op het belang van isoleren.
- Voorbereidingen voor de campagne RRE-subsidie zijn getroffen.

- Invullen en uitvoering geven aan het Energieloket 3.0

Omschrijving/op te leveren resultaat

Inrichten en invulling geven aan Energieloket 3.0 Tubbergen

Op te leveren:

- Een goed werkend energieloket dat door de inwoners van Tubbergen die hun woning verduurzamen gevonden wordt.

Behaalde mijlpalen

2021

- Op 1 januari 2021 is het energieloket online gegaan, via Duurzaam bouwloket.
- In maart is er in NOT-verband een nieuwe projectleider aangenomen die gaat zorgen voor de optimalisering en de marketing.

- Ondersteunen en aanjagen van werkgroepen en coöperaties duurzaamheid in de kernen

Omschrijving/op te leveren resultaat

Ondersteunen en aanjagen van werkgroepen en coöperaties duurzaamheid in de kernen

Op te leveren:

- Professionaliseren van de werkgroepen en coöperaties duurzaamheid en onderlinge verbindingen.

Behaalde mijlpalen

2021

- Maandelijkse gesprekken met Essenkracht.
- Gemeenschappelijke gesprekken met de kernraden met betrekking tot energietransitie: kernraden zetten de eerste stappen om samen op te trekken met betrekking tot wind en zon.
- In Harbrinkhoek Mariaparochie zet de werkgroep duurzaamheid een project op i.c.m. wooncoaches om huizen te isoleren.
- In Albergen is een nieuwe coöperatie opgericht om via SDE-regeling zon op dak te realiseren.

- Stimuleren en faciliteren van initiatieven van inwoners, ondernemers en organisaties

Omschrijving/op te leveren resultaat

Stimuleren en faciliteren van initiatieven van inwoners, ondernemers en organisaties

Op te leveren:

- Initiatieven die energietransitie versnellen

Behaalde mijlpalen

2021

- Vanaf 1 januari is de gemeentelijke regeling groene cheque opengesteld: een subsidievoucher ter stimulering van lokale energie-initiatieven (van verenigingen, kernraden, duurzaamheidscoöperaties, duurzaamheidswerkgroepen, maatschappelijke instellingen, individuele inwoners en bedrijven) die het realiseren van duurzame energieopwekking of -besparing tot doel hebben.
- Er zijn drie groene cheques toegewezen, aan een maatschappelijke instantie, aan de oprichters van een postcoderoos-initiatief en aan een bedrijf dat via zonnepanelen energie levert aan het netwerk en daarmee aan buurtbewoners.

- Verkennen en invoeren van instrumenten ter stimulering van het verduurzamen van oudere woningen
- Omschrijving/op te leveren resultaat**
- Verkennen en invoeren van instrumenten ter stimulering van het verduurzamen van oudere woningen.
- Op te leveren/volgende stap:*
- Een stimuleringsregeling voor het verduurzamen van woningen met een bouwjaar van voor 1992.

Behaalde mijlpalen
2021

- Er zijn over de eerste drie maanden van 2021 geen nieuwe mijlpalen te benoemen.

Wat hebben we er voor gedaan?

- CIRCULAIRE INKOOP
- Opstellen en uitvoeren actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen
- Omschrijving/op te leveren resultaat**
- Beleid en actieplan maken voor circulaire inkoop.
- Op te leveren/volgende stap:*
- Basisinventarisatie en verkenning; inhuur expertise en procesgeld.
 - Vaststellen beleidsnotitie circulaire inkoop.

Behaalde mijlpalen
2021

- In de collegevergadering van 30 maart 2021 is het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen vastgesteld.

2020

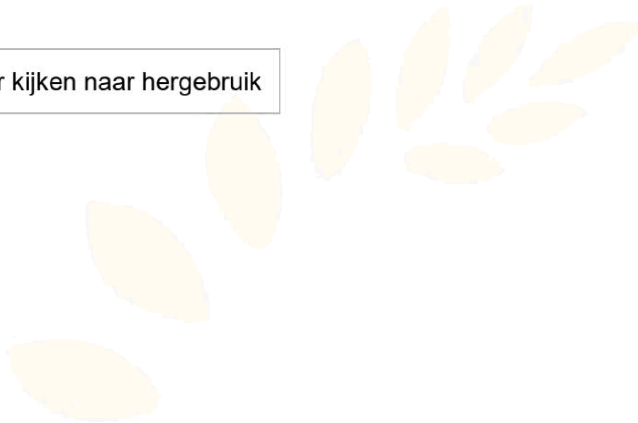
- Op 3 februari 2020 is het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend door de gemeente. Daarmee is ook het startsein gegeven voor het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen dat binnen zes maanden na ondertekening gereed moet zijn.
- Het rapport voor Circulair inkopen (als onderdeel van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen) is gereed voor het pilotproject fietspad Tubbergen - Manderveen. De voorbereidingen voor de aanbesteding zijn gestart.
- Er is uitstel verleend door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voor het indienen van het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen. In 2021 wordt dit plan afgerond.

2019

- De verkenning en het plan van aanpak ten aanzien van circulaire inkoop is gereed. Ten aanzien van de pilot deelvervoer: de scenario's zijn opgeleverd.
- In april 2019 is het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen voorgesteld. (Ondertekening gaat plaatsvinden in februari 2020).

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	februari 2020: niet klakkeloos nieuw kopen maar kijken naar hergebruik
-------------	--

- Uitvoeren beleid Circulaire inkoop

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/ volgende stap:

Uitvoeren van de acties voortvloeiend uit het beleid circulair inkopen.

Behaalde mijlpalen

2021

- Circulair inkopen maakt onderdeel uit van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Op 30 maart 2021 is het actieplan MVI vastgesteld door het college.
- Dit is het laatste document waarin de inspanning Uitvoeren beleid Circulaire inkoop afzonderlijk weergegeven is. Vanaf het tweede programmajournaal 2021 wordt de inspanning samengevoegd met de inspanning Opstellen en uitvoeren actieplan Maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Wat hebben we er voor gedaan?**

ASBEST ERAF, ZON EROP

- Verkennen van de mogelijkheden van invoering van een asbestregeling om asbestdakensanering te versnellen.

Omschrijving/op te leveren resultaat

Verkennen van de mogelijkheden van invoering van een asbestregeling om asbestdakensanering te versnellen, in aansluiting op het provinciaal fonds.

Op te leveren:

- Een voorstel voor mogelijke invoering van een asbestregeling inclusief financiële consequenties.

Behaalde mijlpalen

2021

- Provinciale Staten heeft in maart besloten hoe de door hen gereserveerde asbestgelden ingezet gaan worden. Op basis van dit voorstel verkennen wij de mogelijkheden en behoeften voor een eventuele aanvullende gemeentelijke asbestregeling

Trends en ontwikkelingen

Duurzaamheid is een thema in ontwikkeling en continu in beweging. We zullen de komende jaren moeten blijven inspelen op de ontwikkelingen en bijsturen waar nodig. Onderstaand in het kort een schets van de huidige trends en ontwikkelingen.

Wind en zon

- Veel mensen zijn ervan doordrongen dat de opwarming van de aarde moet worden beperkt en dat de klimaatverandering moet worden tegengegaan. Ook is er het besef dat de mensheid daar iets aan moet doen. Echter: als de maatregelen voor duurzame opwek via bijvoorbeeld zonnepanelen of windturbines dichtbij komen groeit ook de weerstand. Daarbij is onrust over onder andere de invloed van grote windturbines op de gezondheid. We volgen de landelijke discussie en (wetenschappelijke) onderzoeken die hierover uitgevoerd worden.
- Meer accent op communicatie en participatie: participatie is van groot belang bij (grootschalige) opwek van duurzame energie, de energietransitie is immers een opgave die we samen moeten doen. We zullen (nog) meer in moeten zetten op het proces mét onze inwoners en samen te kijken

naar de wijze waarop we invulling geven aan de grootschalige energietransitie. Regie in het gebied en lusten en lasten lokaal is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

- Netcapaciteit (zelf geen invloed op): momenteel is een groot deel van Tubbergen al oranje gekleurd op de kaart voor netcapaciteit.
- Toenemende elektriciteitsvraag door de opkomst van de elektrische auto en toenemende elektrische verwarming in woningen (aardgasvrij) zal de vraag naar elektriciteit sterk toenemen in het komende decennium.

Warmte

Het accent over de warmtetransitie lag de afgelopen jaren (landelijk) sterk op de techniek en op de maatschappelijk laagste kosten. Hierin was de positie en het perspectief van de woningeigenaren en vastgoedeigenaren nog onderbelicht en zeker die van de individuele woningeigenaar. Nu we in de fase komen dat woningeigenaren betrokken moeten worden bij de keuzes die zij voor hun huis moeten maken, komt naar voren dat:

- Een collectieve grootschalige warmte-infrastructuur (warmtenet) vaak niet direct voor de hand ligt door het ontbreken van een warmtebron of een te lage dichtheid qua afnemers.
- De kaders en middelen vanuit (rijks)overheid nog ver achterblijven en het uitgangspunt dat de warmtetransitie kostenneutraal zou moeten zijn voor woningeigenaren en huurders en dat de gemeenten instrumenten krijgen om de warmtetransitie te regisseren, nog niet waargemaakt wordt.

De consequentie daarvan is dat de focus van wijkgericht naar meer woninggericht verlegd moet worden en de aandacht meer gericht wordt op het betrekken van alle inwoners in de geselecteerde kernen en met hen moet toewerken naar oplossingen. Dit proces is complexer en zeker meer tijdsintensief dan waar in het verleden rekening is gehouden. De rol van de gemeente verandert meer van regisseur naar partner van woningeigenaren om gunstige proposities voor hun woningen te creëren die gerealiseerd kunnen worden zodra de juiste condities wordt voldaan. En om de juiste partners te binden om de woningeigenaren daarmee te ontzorgen. Een gevolg van deze trend is dat er op de korte termijn naar verwachting minder woningeigenaren over zullen gaan op realisatie van de maatregelen, maar op de iets langere termijn juist meer. Daar zullen we in de komende periode en bij het ontwerpen van instrumenten rekening mee moeten houden.

Duurzaam van onderop

Het thema duurzaamheid staat steeds meer op de agenda in onze kernen. Werkgroepen zijn in opkomst en kernen gaan steeds meer nadenken over de wijze waarop zij invulling kunnen geven aan de opgave waar we voor staan. Vragen en initiatieven rondom duurzaamheid zullen de komende jaren groeien. Hier zullen we als gemeente op in moeten spelen om te zorgen dat deze vragen en initiatieven gefaciliteerd worden.

Kaders en middelen van uit het Rijk blijven achter; klimaatakkoord gaat verder dan de energietransitie.

Met de instemming van het Klimaatakkoord hebben gemeenten een duidelijk signaal afgegeven dat uitwerking van drie randvoorwaarden noodzakelijk is: haalbaar-/betaalbaarheid voor de samenleving, de juiste bevoegdheden en een tegemoetkoming in de uitvoeringslasten. Om invulling te geven aan deze

laatste voorwaarde, is eind 2020 een rapport verschenen over de taken en de uitvoeringslasten. Vooralsnog zijn daar vanuit het Rijk nog geen duidelijke kaders en middelen aan verbonden. Het klimaatakkoord gaat verder dan de opgave energietransitie. Het rapport met betrekking tot de uitvoeringslasten klimaatakkoord geeft een overzicht van taken voor gemeenten, provincies en waterschappen. Voor gemeenten gaat het om thema's als mobiliteit, gebouwde omgeving, infrastructuur en circulaire economie. We zullen voor de komende periode moeten beraden of en hoe de duurzaamheidsdoelstellingen in deze thema's geïntegreerd moeten worden.

Conclusie

Het klimaatakkoord - en in het bijzonder de energietransitie - is niet zonder impact voor onze inwoners. De energietransitie moeten we samendoen. We zullen samen moeten optrekken in de opgave waar we voor staan. Vergroten van de bewustwording en de dialoog voeren om samen invulling te geven aan mogelijke oplossingen, zal de komende jaren nog meer centraal moeten staan. Het klimaatakkoord gaat daarnaast verder dan de energietransitie. We zullen ons de komende periode moeten beraden hoe we hier verder invulling aan geven en wat de consequenties zijn, daarbij rekening houdend met ook de kaders en middelen die hier vanuit het Rijk voor worden geboden.

Wonen en ruimte

Wat willen we bereiken?

- We willen bereiken dat de woningmarkt in Tubbergen aansluit bij de concrete behoefte. We willen dat elke toevoeging aan de markt 'raak' is.
- We willen plannen ontwikkelen die niet alleen op de korte termijn voorzien in actuele, concrete behoefte, maar ook op de middellange termijn verstandig zijn.
- We houden aandacht voor differentiatie per kern en willen samen met de kernen het gesprek (blijven) aangaan om invulling te geven aan de woonprogrammering.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Afstemming met stakeholders en woonwerkgroepen over de behoefte in de kernen.

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Gesprek continueren en plannen van aanpak met de 'Mijn Dorpen' om per kern te komen tot locaties met concrete bouwplannen die zijn afgestemd op de concrete behoefte van de desbetreffende kern.

Wie is aan zet? Gemeente met Mijn Dorp 2030.

Rol gemeente:

- Aanjagende rol.
- Primaire inzet op kwalitatieve toedeling.
- Maatwerk per kern.

Behaalde mijlpalen

2021

- De Regionale Woonagenda Twente is door de gemeente Tubbergen ondertekend en geldt als kompas voor de gemeenten en provincie voor de doelen en wijze van samenwerken als het gaat om de (bovenlokale) woningmarkt.
- Onze inzet op het verkrijgen van in- en uitbreidingslocaties wordt gecontinueerd en houden ons beeld over de behoefte in de dorpen samen met de "woonwerkgroepen" actueel.
- Wij hebben een vervolg gegeven aan de nieuw op te stellen woonvisie en daarmee gepaard gaande tweejaarlijkse actualisatie van de Uitvoeringsnota en het bijbehorende Kwaliteitshandvest.

2020

- In verschillende kernen zijn nadere en nieuwe gesprekken gevoerd over in- en uitbreidingslocaties. In een aantal gevallen heeft het inmiddels geresulteerd in concrete woningbouwlocaties waarvoor bestemmingsplannen in voorbereiding zijn. Wij continueren onze inzet. Wij houden ons beeld over de behoefte in de dorpen samen met de 'woonwerkgroepen' actueel.
- Wij hebben voorbereidingen getroffen voor de nieuw op te stellen woonvisie en daarmee gepaard gaande tweejaarlijkse actualisatie van de Uitvoeringsnota en het bijbehorende Kwaliteitshandvest.

2019

- Met alle kernen zijn gesprekken gevoerd over de concrete woningbehoefte in de kern en potentiële inbreidingslocaties.

- Ontwikkeling en stimulering van plannen die voorzien in de behoefte op korte en middellange termijn.

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Gesprek continueren en plannen van aanpak met de 'Mijn Dorpen' om per kern te komen tot locaties met concrete bouwplannen die zijn afgestemd op de concrete behoefte van de desbetreffende kern.

Wie is aan zet?

Gemeente met Mijn Dorp 2030 en woningstichting. Projectontwikkelaars voor zover het initiatieven van derden betreft.

Rol gemeente:

- Aanjagende rol.
- Primaire inzet op kwalitatieve toedeling.
- Mogelijkheid tot inzet middelen uit stimuleringsfonds daar waar nodig.
- Zo nodig actieve grondpolitiek (innemen strategische grondpositie).
- Maatwerk per kern.

Behaalde mijlpalen

2021

- Er zijn verdere onderzoeken gedaan in de verschillende kernen naar de juiste locaties voor woningbouw. Ook zijn de gesprekken in de kernen over potentiële woningbouwlocaties voortgezet. De projecten die in 2020 zijn voorbereid hebben wij verder gebracht. Voorts is gestart met gesprekken over aankoop van gronden in Reutum en Vasse.

- Er zijn gemeentelijke bestemmingsplannen in voorbereiding voor de kernen Fleringen, Harbrinkhoek, Manderveen, Langeveen en Albergen.
 - In verschillende kernen hebben gesprekken met ontwikkelaars geresulteerd in het voorbereiden van bestemmingsplannen (Harbrinkhoek, Vasse, Tubbergen).
- 2020**
- Er zijn verdere onderzoeken gedaan in de verschillende kernen naar de juiste locaties voor woningbouw. Ook zijn de gesprekken in de kernen over potentiële woningbouwlocaties voortgezet. De projecten die in 2019 zijn voorbereid hebben wij verder gebracht. Voorts is in een aantal kernen strategische grond aangekocht voor mogelijke woningbouwontwikkeling (Harbrinkhoek, Albergen en Langeveen). Er is gestart met gesprekken over aankoop van gronden in Reutum en Vasse.
 - In enkele kernen zijn woningbouwplannen in uitvoering dan wel inmiddels gerealiseerd (Vasse, Reutum en Geesteren).
 - Voor andere kernen is besloten bestemmingsplannen op te stellen (Fleringen, Harbrinkhoek, Manderveen en Langeveen, Albergen).
- 2019**
- Wij zijn gestart met onze proactieve aanpak om op basis van de kwalitatieve behoefte per kern de mogelijke ontwikkellocaties te initiëren. Alles in samenwerking met de MijnDorp2030 woonwerkgroepen per kern. Elk dorp is in staat gesteld om enquêtes uit te voeren.
 - In de meeste kernen inventarisatie van inbreidingslocaties gerealiseerd en is er een uitvoeringsprogramma per kern.
 - Projecten die zijn gerealiseerd: Reutum.
 - Projecten die in uitvoering zijn: Tubbergen (De Esch, de Marke), Manderveen, Geesteren (Hutten fase 2).
 - Projecten die in voorbereiding zijn: Albergen, Langeveen, Vasse, Reutum, Mariaparochie/Harbrinkhoek, Fleringen (huurappartementen).
 - Er is gestart met gesprekken over aankoop van gronden in Harbrinkhoek, Geesteren, Albergen en Vasse.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	maart 2020: ruim baan voor starters en senioren op de Esch januari 2020: woningstichting Tubbergen en gemeente Tubbergen ondertekenen jaarschijf 2020 februari 2019: wonen op De Esch weer een stap dichterbij juli 2019: start CPO bouw zicht voor toekomstige bewoners De Marke september 2019: vaststelling bestemmingsplan Tubbergen De Esch mei 2020: Grond voor mogelijke woningbouw in Harbrinkhoek-Mariaparochie
Raadsbrief	2020-08 Voorlopige voorziening inzake bestemmingsplan De Esch samengevoegd

- Volgen van de ontwikkelingen op het gebied van clustering van maatschappelijke voorzieningen en de kansen voor herontwikkeling tot woningbouw benutten.

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Gesprek continueren en plannen van aanpak met de ‘Mijn Dorpen’ om per kern te komen tot locaties met concrete bouwplannen die zijn afgestemd op de concrete behoefte van de desbetreffende kern.

Wie is aan zet? Gemeente met Mijn Dorp 2030.

Rol gemeente:

- Aanjagende rol
- Maatwerk per kern

Behaalde mijlpalen

2021

- De ingezette koers en de participatie om te komen tot clustering van voorzieningen wordt voortgezet. Wij blijven vanuit de woningbouwprogrammering deze ontwikkelingen volgen en zullen de kansen voor inbreiding als gevolg van leegkomend vastgoed benutten zodra die zich voordoen.

2020

- Wij volgen de in 2019 ingezette koers. Wij kunnen nog geen mijlpalen benoemen met betrekking tot de woningbouwopgaven die gepaard (kunnen) gaan met deze initiatieven.
- Wij participeren actief in alle dorpen waar sprake is van een initiatief voor clustering van maatschappelijk vastgoed (Geesteren, Fleringen, Manderveen, Langeveen). Vanuit het taakveld wonen adviseren wij over herontwikkelingskansen voor leegkomend vastgoed. De processen op het gebied van clustering zijn eind 2020 echter voor deze kernen nog niet dusdanig gevorderd dat hier concrete woningbouwprojecten/inbreidingslocaties zijn gestart. Wij blijven de ontwikkelingen volgen en zullen de kansen benutten zodra die zich voordoen.

2019

- Wij hebben het gesprek met de werkgroep/stichtingen rondom gebiedsontwikkeling inzake clustering van voorzieningen gefaciliteerd. Het betreft Manderveen, Langeveen, Geesteren en Fleringen. Er heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden.

Trends en ontwikkelingen

De woningmarkt zit al geruime tijd in een opgaande lijn. We zien dat de vraag naar woningen onverminderd hoog is. Dit gaat gepaard met snelle doorlooptijden (bij verkoop), maar ook met prijsstijgingen. Een relatief hoge verwervingsprijs, gecombineerd met een beperkt aanbod, betekent dat niet iedereen op de woningmarkt aan bod komt. De betaalbaarheid van woningen (met name voor de groep inwoners met een beperkter budget) is problematisch. Voor zover wij zelf een plangebied ontwikkelen/uitgeven zullen wij voldoende kleinere kavels blijven aanbieden. Met particuliere ontwikkelaars maken wij afspraken over verkavelingsplannen met een voldoende gevarieerd aanbod, aansluitend bij de behoefte.

Daarnaast zien wij de volgende ontwikkelingen:

- Er worden aanzienlijk meer initiatieven bij de gemeente ingediend voor realisatie van appartementen (d.m.v. transformatie van bestaand vastgoed) dan enkele jaren geleden. Ook zien wij meerdere aanvragen voorbijkomen voor kleinere aantallen 2-5.

- Wij krijgen signalen door van een toenemende vraag aan woningen van mensen van buiten de regio. De trek vanuit het westen naar het oosten is de laatste jaren beter merkbaar. Wij verwachten dit ook terug te zien in onze migratiecijfers en toekomstige prognoses.

Conclusie

De inspanningen die we verrichten zijn op hoofdlijnen actueel en dragen bij aan de doelen. We volgen de geprogrammeerde koers.

Maatschappelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?

- Gezamenlijk met de dorpen een gemeenschappelijke visie vormen op basis waarvan we een handreiking kunnen opstellen over hoe om te gaan met clustering van maatschappelijk vastgoed.
- Nieuwe afspraken toekomstbestendige exploitatie en beheer SSRT.
- Robuuste sportstructuur.

Wat hebben we er voor gedaan?

- Ondersteunen bij het tot stand komen van een toekomstbestendige exploitatie en beheer van SSRT

Omschrijving/op te leveren resultaat

Op te leveren/volgende stap:

- Afspraken maken over samenwerking, huurcontract, kostenstructuur en bijdragen.

Wie is aan zet? Gemeente

Rol gemeente: Initiatiefnemer. Daarna gelijkwaardige samenwerking met Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT).

Behaalde mijlpalen

2021

- Om het exploitatietekort van de sporthal op te vangen zijn prijsverhogingen nodig in de huurtarieven van de zaaldelen, om deze verhoging zo veel mogelijk te beperken gaat de SSRT in gesprek met de verenigingen die gebruik maken van deze binnensport accommodatie. Voor het exploitatietekort van het zwembad wordt een oplossing gezocht in enerzijds energiebesparende maatregelen en anderzijds tariefverhogingen voor de bezoekers. En dan met name in de leeftijdscategorie jongeren tot 18 jaar en ouderen boven de 65 jaar.

2020

- SSRT is voor wat betreft de exploitatie van het zwembad en de sporthal in sterke mate afhankelijk van de relatie en samenwerking met verenigingen. Nadat wij met verenigingen overeenstemming hebben over het lokaal sportakkoord, zullen wij in overleg met SSRT de exploitatie en het beheer van de accommodaties bespreken en onderzoeken waar in gezamenlijkheid optimalisaties aan te brengen zijn.
- Wij hebben met SSRT verkend welke uitdagingen er bestaan in de kostenstructuur en exploitatie. Wij hebben daarover in het vierde kwartaal van 2020 constructief het gesprek gevoerd en zetten deze overleggen door in 2021. Wij hebben de opdracht geformuleerd (en intern uitgezet) om een advies uit te brengen over de toekomstige exploitatie en samenwerking.

- In Noordoost Twente speelt daarnaast een initiatief voor een onderzoek naar samenwerking op het gebied van zwembaden en binnensportaccommodaties. De gemeente Tubbergen volgt deze ontwikkelingen vanaf de start. Medio 2020 hebben de vier Noordoost Twentse gemeenten een eventuele samenwerking verder verkend. Vanaf het derde kwartaal nemen wij actief deel aan de gesprekken om te verkennen hoe groot het bestuurlijk draagvlak is onder de gemeenten.
- Eind 2020 is de opdracht voor het onderzoek naar een eventuele samenwerking op dit thema opgesteld. Vanuit het belang van de gemeente Tubbergen is ook als randvoorwaarde ingebracht dat onderzocht moet worden welke voordelen deze samenwerking kan hebben voor de geprivatiseerde binnensportaccommodaties in de kernen.

- Opstellen proces/handreiking clustering voorzieningen.

Omschrijving/op te leveren resultaat

We gaan gezamenlijk met de dorpen een handreiking opstellen waarin wij aanknopingspunten opnemen voor een succesvolle clustering voorzieningen. We gaan nadrukkelijk in op:

1. Wat is goed voor het dorp?
2. In welke zin in het clusteren van vastgoed van toegevoegde waarde voor een dorp? Ervaringen van dorpen zelf.
3. Wat is het onderscheid tussen een vastgoedopgave en een maatschappelijke opgaven.
4. Hoe zorgen we voor maatschappelijk rendement?
5. Welke opgaven liggen er in het sociale domein, algemeen en specifiek voor/in het dorp zelf?
6. Hoe zorg je voor "samenkomen, treffen, ontmoeten"?
7. Wanneer kun je spreken over een gezonde exploitatie van het vastgoed?

Op te leveren/volgende stap:

1. Vaststellen wat we verstaan we onder maatschappelijk vastgoed? School, MFA, sport? Onderscheid privaat, publiek.
2. Handreiking opstellen en ervaringen ophalen in dorpen.
3. Rolneming: wanneer kan de gemeente een initiatief wel ondersteunen en wanneer niet, ook financieel?

Wie is aan zet?

Gemeente samen met de dorpen. Gemeente initieert.

Rol gemeente: Initiatiefnemer

Behaalde mijlpalen

2021

- Concept projectplan handreiking maatschappelijk rendement bij clustering voorzieningen is opgesteld.
- Als onderdeel van de handreiking is de verkenning van de mogelijkheden voor clustering van het stimuleringsfonds, het leefbaarheidsfonds en de sociale hypotheek afgerond. De clustering van deze middelen en werkwijze voor toepassing wordt verder uitgewerkt.
- In de begroting 2021 is invulling gegeven aan de motie "subsidiering van maatschappelijke organisaties (OZB)" door de naamstelling aan te passen naar toekomstbestendige maatschappelijke instellingen en daarmee de reikwijdte te verbreden. Hiervoor is voor de jaren 2021 en 2022 jaarlijks € 70.000 beschikbaar gesteld.

2020

- Wij hebben de kaders voor een handreiking verkend, waarbij wij willen ingaan op het maatschappelijk rendement afgezet tegen de vastgoedopgave en exploitatie. De handreiking heeft als doel om onze dorpen te helpen bij hun ideevorming over clustering van voorzieningen en tegelijkertijd behulpzaam te zijn bij het ontwikkelen van een zelfkritische blik op de opgave.
- Wij hebben inzichten opgedaan over de handreiking en zijn - naar aanleiding van de diverse (lopende) gesprekken in de kernen - tot de conclusie gekomen dat de discussies over de opgaven die in de kernen spelen leidend zijn. Het gaat daarbij over het proces, waarbij partijen aan de voorkant de juiste vragen (moeten) stellen over hoe de fysieke opgaven in de kernen faciliterend kunnen zijn voor de maatschappelijke opgaven. Het goed proces leidt vervolgens ook tot inzicht over wat het per saldo oplevert voor de gemeenschap (afgezet tegen de kosten).
- Wij hebben in elk dorp waar een dergelijk initiatief aan de orde is een procesbegeleider aangesteld die participeert in het traject. Wij gebruiken de informatie die daaruit voorkomt bij het opstellen van de handreiking.
- Wij beschikken over een "Monitor sociaal domein". Wij gebruiken deze informatiebron bij het proces om maatschappelijk rendement te halen uit een fysieke ontwikkeling, door meer te sturen op de programmering en samenwerking tussen partijen en minder op het bouwplan zelf.

- Samenwerking zwembaden en binnensportaccommodaties Noordoost Twente

Omschrijving/op te leveren resultaat

- Verkennen van samenwerking op het gebied van binnensportaccommodaties met Noordoost-Twentse gemeenten.
- Scenariobeschrijving met stappenplan met daarin mogelijkheden voor samenwerking van minimale variant (basismodel) uitgroeïende tot maximale samenwerkingsvariant.

Op te leveren:

- Resultaten van onderzoek naar binnensportaccommodaties in de deelnemende gemeenten.
- Voorstel met stappenplan van scenario minimale variant (basismodel) tot maximale variant.

Behaalde mijlpalen

2021

- De projectgroep is opgestart en heeft afspraken gemaakt over uitvoering van de opdracht.
- De eerste gegevensverzameling voor het onderzoek is afgerond.

Persberichten en raadsbrieven

Raadsbrief	2021 Raadsbrief-8 Samenwerking NOT gemeenten binnensportaccommodaties
------------	---

- Sportakkoord Tubbergen

Omschrijving/op te leveren resultaat

We gaan een robuuste sportstructuur opzetten als platform waarin wij discussies over en rondom sport, accommodaties en verenigingen agenderen. Wij willen lange termijn afspraken maken met de stakeholders in dit speelveld.

Op te leveren/volgende stap:

1.

Startoverleg initiëren met onze stakeholders. Bespreken problematiek en oplossingsrichtingen.
Procesafspraken maken.
2.

Lokaal sportakkoord opstellen. Vloeit voort uit punt 1.
- Wie is aan zet? Gemeente
- Rol gemeente: Initiatiefnemer en facilitator. Daarna zullen ook verenigingen en andere stakeholders aan zet zijn.

Behaalde mijlpalen

2021

- Wij hebben het uitvoeringsbudget voor 2021 ontvangen.
- Het elftal heeft het uitvoeringsplan vastgesteld. Dit uitvoeringsplan is naar alle partijen uit het akkoord verzonden met daarbij de uitnodiging om zich in te zetten voor de werkgroepen voortvloeiende uit de verschillende ambities/acties. In deze uitnodiging is tevens het elftal aan eenieder voorgesteld.

2020

- Wij zijn gestart met het verkennen en opstellen van het sportakkoord Tubbergen en hebben een sportformateur aangesteld. Het sportakkoord wordt opgesteld in samenwerking met verenigingen en instanties op het gebied sport en gezondheid.
- Wij hebben het sportakkoord ingediend bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Wij wachten op het besluit van het ministerie of het sportakkoord wordt goedgekeurd en het uitvoeringsbudget wordt toegekend.
- Het Beweeg- & Sportakkoord is goedgekeurd en we hebben het uitvoeringsbudget ontvangen.
- Er is een 'elftal' opgesteld waarbij een heel aantal mensen uit de verschillende disciplines vertegenwoordigd zijn (sport, zorg, welzijn, onderwijs, etc.). Met hen wordt het uitvoeringsplan opgesteld.

2019

- Er zijn voorbereidingen getroffen voor het opstellen van het Lokaal Sportakkoord. De buurtsportcoaches en Wij in de Buurt zijn hierbij betrokken.
- Er is een convenant met voetbalverenigingen gesloten. Het daarbij behorende uitvoeringsplan sportverenigingen is opgeleverd.

Persberichten en raadsbrieven

Persbericht	maart 2021: Enthousiast 'elftal' aan de slag met het Beweeg- & Sportakkoord maart 2020: een update van onze sportformateur februari 2020: inspiratieavonden voor het lokaal sportbeweegakkoord februari 2020: een update van onze sportformateur januari 2020: Sportformateur vraagt de samenleving: wat moet er in het lokaal sportbeweegakkoord maart 2019: voetbalverenigingen Tubbergen ondertekenen convenant maatschappelijk kader
-------------	---

Trends en ontwikkelingen

De trend om maatschappelijke voorzieningen de clusteren en combineren is onverminderd gaande. Wij zien dit terug in Geesteren, Fleringen, Langeveen en Manderveen. Wij participeren in de gesprekken over deze initiatieven en geven zoveel mogelijk feedback over de haalbaarheid en realiteitsgehalte van de planvorming. Wel merken wij dat de financiële haalbaarheid van dergelijke initiatieven een uitdaging is. Dikwijls wordt naar de gemeente gekeken als een van de grotere financiers. Wij leggen de nadruk op het toekomstperspectief en de wijze waarop deze initiatieven van betekenis zijn voor het maatschappelijke en sociale (gezondheids)aspect van het dorp.

In Manderveen heeft de clustering van vastgoed reeds geleid tot de (beoogde) realisatie van de "Huiskamer Manderveen". De kansen voor clustering van voorzieningen in Langeveen en Fleringen zijn nog volop gaande en begeven zich in de oriëntatie/haalbaarheidsfasefase. In Geesteren is getracht een gebiedsontwikkeling van de grond te brengen waarbij het nieuwe schoolgebouw geïntegreerd zou worden met de pastorie (en kansen voor verbinding met het centrumgebied zouden ontstaan). Dit project is niet haalbaar gebleken, waardoor thans wordt gewerkt aan vernieuwbouw van het schoolgebouw op de huidige locatie. In Geesteren is vervolgens veel aandacht voor een clusteringen van de sportvoorzieningen en het realiseren van een centrumplein (voor de kerk). De gesprekken daarover zijn gaande, zowel op het gebied van maatschappelijk rendement als financiële haalbaarheid.

Parallel aan voorgaande trend zien we dat de sluiting van kerkgebouwen aan de orde is. Dit werpt een ander perspectief op de clusteringsopgave, omdat het kerkgebouw als maatschappelijk gebouw een rol kan spelen bij de totale vastgoedopgave. De uitdaging is om een goede vervolgbestemming te vinden, die voor de totale ontwikkelrichting van de kern van toegevoegde waarde is.

Conclusie

De inspanningen die we verrichten zijn op hoofdlijnen actueel en dragen bij aan de doelen. We volgen de geprogrammeerde koers.

Duurzaam leven - financieel

Financiële kaders Ambitie Duurzaam leven

Inhuur in het kader van nieuw structureel beleid “programma Duurzaam leven”

In de begroting 2021 is onder “Nieuw beleid structureel” voor het “programma Duurzaam leven” aangegeven dat er géén vrije structurele ruimte voor nieuw beleid was. Besloten is de kosten voor 2 jaar (2 keer €99.000 = €198.000) te onttrekken aan de “reserve Maatschappelijk Akkoord Tubbergen”. De gemeente Dinkelland brengt onder dezelfde condities, volgens de verdeelsleutel, over 2 jaar €264.000 in. Praktisch gezien voert Noaberkracht de werkzaamheden voor beide gemeenten uit. Noaberkracht brengt over 2021 en 2022 de gemaakte kosten volgens de verdeelsleutel in rekening bij de gemeente Dinkelland en de gemeente Tubbergen. Gezien het feit dat externe inhuur voor een periode van 2 jaar hogere kosten met zich mee brengt dan structurele kosten, moeten we er rekening mee houden dat de kans groot is dat er meerkosten uit voortkomen. In het 2e programmajournaal 2021 zullen we concreter aan kunnen geven om welke meerkosten het gaat. We stellen voor eventuele meerkosten op dat moment te dekken uit de “programmagelden Duurzaamheid”.

Basisbegroting

Inleiding op de basisbegroting

- Ieder programma in de basisbegroting is op eenzelfde wijze opgebouwd en kent de volgende onderdelen:
- Algemeen: algemene omschrijving van het programma.
 - Actuele ontwikkelingen: omschrijving van de ontwikkelingen die spelen binnen het programma.
 - Gevolgen corona: de gevolgen van de coronacrisis op het betreffende programma.
 - Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021.
 - Aangenomen moties en amendementen.

Programma Bestuur & middelen

Algemeen

Het bestuur van onze gemeente wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders. In de gemeenteraad zitten negentien inwoners uit onze gemeente. De zetelverdeling is als volgt: CDA twaalf zetels, Gemeentebelangen/VVD vier zetels, PvdA twee zetels en Dorpen Centraal één zetel.

Voor onze inwoners willen we goed inzichtelijk maken wat we als bestuur van de gemeente Tubbergen doen en waar we het gemeenschapsgeld voor inzetten. Onze gemeentelijke begroting moet in evenwicht zijn. Gemeenschapsgeld genereren wij via de algemene uitkering van het gemeentefonds en door het heffen van gemeentelijke belastingen. Ons uitgangspunt is dat we de lokale lasten zo laag en stabiel mogelijk willen houden. We houden oog voor een gezonde balans tussen de hoogte van de lokale lasten, onze begrotingspositie en onze investeringen.

De uitvoering van het gemeentelijke beleid wordt gedaan door onze uitvoeringsorganisatie Noaberkracht Dinkelland Tubbergen. Noaberkracht is een samenwerkingsverband met de gemeente Dinkelland. Er zijn ook maatschappelijke opgaven die om een aanpak vragen die de grenzen van individuele gemeenten overstijgt. In dat geval vinden we het belangrijk om samen te werken met de juiste partners. Op inhoudelijke thema's zullen wij de bestaande samenwerking binnen de provincie Overijssel, regio Twente, Noordoost Twente en met de gemeente Dinkelland voortzetten.

Actuele ontwikkelingen

Herijking gemeentefonds

Het Rijk werkt samen met de VNG aan een herijking van de verdeling van het gemeentefonds. Deze herijking moet leiden tot een toekomstbestendige verdeling met als uitgangspunten stabiliteit, vereenvoudiging, en uitlegbaarheid. Deze herijking was in eerste instantie opgedeeld in de volgende twee onderdelen

- Sociaal domein
- Het klassieke deel

Als onderdeel van de herijking van het klassieke deel is ook de inkomstenverevening benoemd. Gaandeweg bleek dat deze inkomstenverevening dermate belangrijk kan zijn in de totale herijking dat vanaf medio 2019 feitelijk wordt gesproken over drie onderdelen.

In totaliteit heeft deze herijking betrekking op een totaalbedrag van € 30 miljard. Invoering van de nieuwe verdeling is verschoven van het jaar 2021 naar 2022. Reden voor deze verschuiving was gelegen in de forse herverdeeeffecten die de eerste uitkomsten lieten zien. Er was vooral een verschuiving van kleine (plattelands)gemeenten naar grote gemeenten met een centrumfunctie en van gemeenten in het oosten van het land naar het westen va het land waarneembaar. Aan de hand van deze te verwachten negatieve herverdeeeffecten hebben wij in meerjarig perspectief rekening gehouden met een nadeel van € 25 per inwoner. Wij zien op grond van eerdere ervaringen met herverdelingen van rijksmiddelen echter wel een (financieel) risico. De laatste herverdelingen van rijksmiddelen hebben namelijk voor kleine(re) gemeenten en dan vooral in het oosten van het land vaak negatief uitgekapt.

Aan de hand van deze te verwachten negatieve herverdeeeffecten hebben wij in meerjarig perspectief rekening gehouden met een nadeel van € 25 per inwoner.

Het ministerie van BZK heeft op 2 februari 2021 de Raad voor het Openbaar Bestuur gevraagd om advies te geven over het voorstel van de fondsbeheerders voor de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023. Met het indienen van deze adviesaanvraag, zijn ook de voorlopige uitkomsten van de verdeling voor individuele gemeenten bekend gemaakt.

Voor de gemeente Tubbergen betekende deze voorlopige uitkomst een nadeel per inwoner van € 12 met ingang van het jaar 2023. Aangezien we in onze meerjarenbegroting op grond van de eerdere verontrustende geluiden rekening hadden gehouden met een tekort van ongeveer € 25 per inwoner kunnen we nu komen tot een bijstelling van dit geraamde nadeel. Hierbij stellen we wel voor om gezien alle onzekerheden en onduidelijkheden voorlopig uit te gaan van een nadelig herverdeeeffect met ingang van het jaar 2023 van € 15 per inwoner. Voor de financiële gevolgen hiervan verwijzen wij u naar het financiële hoofdstuk.

Digitale transformatie

Om de kansen van de digitale transformatie te benutten en om burgers en bedrijven daarover zelf de regie te laten bepalen, is het Rijk van mening dat het contact tussen de overheid en de burgers en bedrijven verbeterd moet worden. Om dit slimmere, toegankelijker en persoonlijker contact met de overheid te realiseren, wordt er door het Rijk gewerkt aan (her)nieuwde wet- en regelgeving. De wetgeving die hieronder wordt benoemd, is van invloed op de wijze waarop gemeenten de digitale dienstverlening binnen de eigen organisatievorm dienen te geven. Hieronder volgen een aantal wet(wijzigingen), waarbij het Digitaal Stelsel Omgevingswet buiten beschouwing is gelaten (zie afzonderlijke passage over Omgevingswet):

- Wet Digitale Overheid (Wdo); invoeringsdatum: op zijn vroegst 1 juli 2022.
- Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv); invoeringsdatum: naar verwachting per 1 juli 2022.
- Wet Elektronische publicaties (Wep); invoeringsdatum: per 1 juli 2021 met gedeeltelijk overgangstermijn tot 1 juli 2022.

- Wet openbaarheid van bestuur (Wob); deze wet zal opgaan in de nieuwe Wet open overheid.
 - Wet open overheid (Woo); invoeringsdatum: op zijn vroegst per 1 januari 2022.
- Bovenstaande wetswijzigingen komen dus op korte termijn op de gemeente af. Daarnaast hebben deze wetswijzigingen een nauwe relatie met (recentelijk) in werking getreden wetgeving als:
- Archiefwet 2021
 - Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Rechtmatigheidsverantwoording

Door een aankomende wijziging in de gemeentewet zal het college naar waarschijnlijkheid vanaf boekjaar 2021 zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarrekening 2021, die in het voorjaar 2022 aan de raad ter vaststelling zal worden aangeboden. Op dit moment verstrekt de externe accountant een controle verklaring met een oordeel inzake de getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening van de gemeente. De externe accountant Eshuis zal vanaf boekjaar 2021 alleen nog een controle verklaring afgeven met een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording door het college die in de jaarrekening 2021 wordt opgenomen).

Cogas

Tijdens de AvA van 16 december 2020 hebben de aandeelhouders ingestemd met de verkoop door Cogas B.V. van het 50% belang in Cogas Kabel Infra B.V. Tevens is besloten dat een dividend-afbouwfonds ter grootte van € 25 miljoen wordt ingesteld. Tijdens de AvA van 10 mei 2021 hebben de aandeelhouders besloten om van het dividend-afbouwfonds 5 jaar lang jaarlijks € 5 miljoen uit te keren aan de aandeelhouders zodat de dividenduitkering van Cogas aan de aandeelhoudende gemeenten met het wegvallen van het CKI-dividend voor een periode van vijf jaar op peil gehouden kan worden. Dit betekent concreet dat het dividend dat we al jaren gewend zijn te ontvangen van Cogas nog 5 jaar op niveau blijft en daarna terugvalt naar de helft.

Tijdens dezelfde AvA van 10 mei 2021 heeft Cogas de aandeelhouders ter bespreking scenario's voorgelegd met betrekking tot de financiering van hun plannen in het kader van de energietransitie. Vervolgens zal een finaal voorstel ter besluitvorming door Cogas worden opgesteld. De besluitvorming zal plaatsvinden in een nog vóór de zomervakantie te beleggen extra AvA dan wel in de voor 1 oktober a.s. reeds geplande vergadering.

Gevolgen corona

In de jaarverantwoording 2020 hebben we een totaaloverzicht van de ontvangen corona compensatie van het rijk en de verschillende bestemmingen en bestedingen weergegeven. De resterende middelen hebben we overgeheveld van het jaar 2020 naar het jaar 2021. Ook in het jaar 2021 zijn er middelen van het Rijk ontvangen als onderdeel van het compensatiepakket corona. Het betreft hier een deel van het derde deel (de decembercirculaire 2020) en het vierde deel (de maartbrief 2021). Al deze ontvangen middelen zijn conform afspraak toegevoegd aan de stelpost corona in afwachting van meer duidelijkheid/te ontwikkelen beleid. Daarnaast zijn er in het eerste kwartaal ook middelen onttrokken aan deze stelpost. Voor een totaal en recent overzicht wordt verwezen naar het financiële hoofdstuk waar we een totale paragraaf wijden aan corona. Dit blijven we doen in de komende P&C-documenten of indien dat nodig is via afzonderlijke kanalen.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

We willen werken aan meer zichtbaarheid van de gemeenteraad. Daarom is besloten om per maand een kernavond te houden, waar de gemeenteraad op bezoek gaat in een van de negen kernen. Het doel hiervan is om informeel met elkaar in gesprek te gaan over de kernagenda van het dorp, maar ook van gedachten te wisselen over toekomstige opgaven, zowel vanuit de gemeente als vanuit het dorp bezien. Daarnaast kunnen op initiatief van de raad zelf, het college of van inwoners, ondernemers of organisaties (kern overstijgende) onderwerpen worden ingepland waarover ook informeel met elkaar in gesprek wordt gegaan. Deze thema-avonden worden op locatie of in het gemeentehuis gehouden, afhankelijk van het onderwerp.

Toekomstbestendige maatschappelijke instellingen

Aangezien het doel van de inspanning “ozb compensatie maatschappelijke instellingen” feitelijk ligt in het ondersteunen van de vele vrijwilligers bij de verschillende instellingen zou het college de omschrijving van de inspanning graag wat breder zien. En wel in die mate dat niet alleen maatschappelijke instellingen met vastgoed (die ozb betalen) worden bereikt maar ook maatschappelijke instellingen zonder vastgoed. In de begroting 2021 is de naam en daarmee de reikwijdte gewijzigd in “toekomstbestendige maatschappelijke instellingen”. Hiervoor is in de begroting 2021 voor een periode van twee jaar (2021 en 2022) een bedrag van €140.000 beschikbaar gesteld.

Ruilverkaveling/Boerenopstand

In 2021 is het precies 50 jaar geleden dat Tubbergen in opstand kwam tegen de manier waarop de overheid de ruilverkaveling wilde uitvoeren. Met de ‘Boerenopstand’ ging onze gemeente de geschiedenisboeken in als de gemeente waar men zelf nadenkt en zich de wet niet van bovenaf laat voorschrijven. Daarmee is de Boerenopstand niet alleen een gebeurtenis die Tubbergen op een bijzondere manier op de kaart zette, maar is het vooral een uiting van het DNA van onze dorpen. Maar ook een levensles.

Zonder verleden geen toekomst. Het is de geschiedenis die je maakt tot wat je bent. Kortom: ‘Samen sterk en van onderop’ is de rode draad die in de geschiedenis van onze gemeente steeds weer te zien is. Dit alles vormde onbewust de grondslag voor de unieke manier waarop wij in de gemeente Tubbergen met elkaar samenwerken, voor Mijn Dorp 2030. Niet de Boerenopstand op zich, maar het DNA van onze gemeente, de manier waarop wij ons altijd hebben ingezet om het samen, van onderaf te doen en ons de wet niet te laten voorschrijven, staat synoniem voor de manier waarop we in onze gemeente Tubbergen met elkaar samenwerken.

Juist na een jaar als dit, waarin we door corona in onze vrijheid beknot zijn, zien wij de 50e verjaardag van de Boerenopstand als een aanleiding om te leren van onze geschiedenis, ons te realiseren wie we zijn en waar we vandaan komen. We willen deze gebeurtenis gebruiken als kapstok voor een herdenkingsjaar van, voor en door onze inwoners. Een jaar waarin we rond dit thema tal van activiteiten organiseren, variërend van fietstochten, lokale exposities, voordrachten, thema-avonden, onlineactiviteiten, filmprojecten, schoolprojecten en een theaterspektakel waaraan iedereen zijn steentje kan bijdragen op dezelfde manier als we van plan waren om dit jaar 75 jaar vrijheid te vieren. Ook is dit een thema waarbij grote evenementen zoals Glasrijk, maar ook de horeca en andere ondernemers zich kunnen aansluiten. Inmiddels is voor een bedrag van bijna € 80.000 aan verschillende initiatieven toegekend.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Subsidiëring van maatschappelijk vastgoed (OZB)

In de raadsvergadering van 11 november 2019 is de motie Subsidiëring van maatschappelijk vastgoed (OZB) unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- 1. Opdracht geven aan het VNG om binnen 6 maanden een oplossing te vinden voor OZB lasten druk;
- 2. Deze motie te delen met andere gemeentes;
- 3. In samenspraak met verenigingen en organisaties alternatieve mogelijkheden om lasten te verlagen onderzoeken ten gunste van de exploitatie.

Stand van zaken: De punten 1 en 2 zijn uitgevoerd. Punt 3 hebben we als een eerste stap ingevuld door in de begroting 2021 de intensivering "toekomstbestendige maatschappelijke instellingen" te benoemen en deze voor een periode van twee jaar van incidentele dekking te voorzien. De voortgang van deze intensivering nemen vanaf nu mee onder het kopje "voortgang nieuw beleid" daarmee is deze motie uitgevoerd.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2019](#)

Programma Dienstverlening & burgerzaken

Algemeen

We streven in onze dienstverlening naar een gemeente die niet afwacht, maar proactief naar de inwoner toe gaat. Een gemeente die in haar dienstverlening meedenkt met de inwoner en helder is in verwachtingen over en weer, tussen gemeente en inwoners. Dit betekent beleid zonder strikte regels maar met ruimte voor maatwerk. Niet meer werken met beperkte openingstijden, maar op afspraak werken op een locatie en tijdstip wenselijk voor de inwoner.

We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk producten en diensten digitaal afgenomen kunnen worden. Daarnaast wordt het persoonlijk contact uiteraard geborgd. Natuurlijk kunnen inwoners en bedrijven ook telefonisch contact opnemen door te bellen naar het telefoonteam.

Naast de dienstverlening zorgen we ook voor een correcte verwerking van de persoonsgegevens van onze inwoners in de basisregistratie personen, de uitgifte van identiteitskaarten, rijbewijzen en paspoorten en de kadastrale informatie.

Actuele ontwikkelingen

Er zijn geen actuele ontwikkelingen met betrekking tot het programma Dienstverlening & burgerzaken.

Gevolgen corona

Verkiezingen

De situatie omtrent de corona heeft geleid tot hogere kosten voor de verkiezingen, waarvoor compensatie vanuit het Rijk is ontvangen. Het was een verkiezing verspreid over drie dagen en 70-plussers konden per brief een stem uitbrengen en deze inleveren bij de daarvoor ingerichte inleverpunten of in de brievenbus deponeren. Omdat de verzorgingshuizen en scholen, in verband met het coronavirus, niet geschikt waren om een stembureau in te richten, moesten nieuwe locaties worden ingericht. Naast de bestaande en nieuwe locaties is er ook nog een extra 'drive-in-stembureau' ingericht.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

Het programma Dienstverlening & burgerzaken kent geen wijzigingen in bestaand beleid.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Veiligheid

Algemeen

Veilig leven is een groot goed in onze samenleving. De gemeente heeft op dit onderwerp een belangrijke wettelijke taak. Daar geven we uitvoering aan. Wij zien veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid en maken met allerlei betrokkenen in onze samenleving afspraken over hoe we de veiligheid in onze samenleving kunnen versterken. Daarbij werken we vanuit vertrouwen. Als dat vertrouwen wordt geschaad, dan treden we op.

Veiligheid is vaak het resultaat van samenwerking en van bewust handelen op basis van eigen verantwoordelijkheid. We werken dan ook aan samenwerking tussen onder meer politie, brandweer, Openbaar Ministerie, woningcorporaties en hulpverleners.

We willen een veilig en leefbare woonomgeving. Daarvoor dringen we de criminaliteit (ondermijning) terug en vergroten we het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We hebben een adequate wijze van uitvoering van toezicht op de naleving op de wet- en regelgeving waarbij we het perspectief van meerdere kanten bekijken. Oplossingsgericht denken en mee beweging bij (politieke) ontwikkelingen. Vanuit de rol van toezichthouder en handhaver geven wij vrijheid waar het kan en zijn we strikt waar het moet. Om zo samen met burgers en bedrijven tot een veilige en leefbare woon- en werkomgeving te komen.

Actuele ontwikkelingen

Veiligheid

Tubbergen is al jarenlang een van de veiligste gemeentes van ons land. Wel is er een verschuiving gaande naar andere criminaliteitsvormen zoals ondermijning en cybercriminaliteit. Om te zorgen dat de gemeente Tubbergen hoog blijft scoren op het gebied van veiligheid zal ook in 2021 op het thema ondermijning ingezet worden. Naast de doorontwikkeling van de lokale aanpak ondermijning wordt ook in 2021 ingezet op de gemeentegrensoverschrijdende aanpak van ondermijning. Zo is Tubbergen een van de deelnemers aan een ondermijningsoverleg binnen Noordoost Twente en wordt tevens deelgenomen aan de week van de ondermijning op Twentse schaal. Ook binnen de gemeentelijk organisatie heeft het thema ondermijning onze aandacht. Zo is er continue aandacht voor het vergroten van de bewustwording van medewerkers en bestuurders door deelname aan een weerbaarheidsscan en themabijeenkomsten. Verder wordt het beleid over het uitbreiden van de toepassingsmogelijkheden van de Wet Bibob onderzocht en wordt het beleid geactualiseerd.

Met ingang van 1 januari 2020 heeft de Wvggz (Wet verplichte ggz) de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz) vervangen. Dit onderwerp begeeft zich op het snijvlak van zorg en veiligheid. De evaluatie van deze nieuwe wet wordt in 2021 verricht door het sociale domein.

Handhaving

De afgelopen jaren heeft er een verschuiving plaatsgevonden van repressief naar preventief handhaven. Daarbij staat het uitleggen van regels en de gevolgen van het niet nakomen daarvan centraal. Haaks daarop staan een aantal feiten die vragen om een stevige aanpak bij notoire overtreeders en de algemene

tolerantie richting de handhavers. Steeds vaker komen zij onder vuur te liggen bij de uitvoering van hun taken. Dat vraagt om een andere werkwijze en vaardigheden van onze medewerkers en strategische communicatie.

Door verschillende oorzaken is het aantal buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) de afgelopen jaren verminderd van vijf naar drie. Dit heeft zijn neerslag gehad op de uitvoering van de taken. Met ingang van 1 januari 2021 is het team uitgebreid waardoor het team weer op sterkte is.

Gevolgen corona

Ondermijning

Als gevolg van de coronacrisis hebben geen integrale controles plaatsgevonden. We verwachten dat in 2021 een inhaalslag kan plaatsvinden. Eveneens als gevolg van de coronacrisis hebben geen bewustwordingsbijeenkomsten 'ondermijning' plaatsgevonden met externe partijen (hennepcontainer voor inwoners, ondernemers, agrariërs). Deze bijeenkomsten worden doorgeschoven naar een later moment in 2021.

Uitbreiding van werkzaamheden

Zolang de ministeriele regeling COVID-19 van kracht is, betekent dit meer werk, zoals het sluiten van een pand op basis van deze regeling. Ook krijgen we veel vragen over de uitvoering van de ministeriele regeling en de naleving ervan.

Evenementen

De beoordeling van aanvragen voor evenementen vraagt meer tijd, omdat per aanvraag bekeken moet worden of en zo ja hoe, wordt voldaan aan de corona richtlijnen. Er wordt er door de coronacrisis meer capaciteit gevraagd voor bestuurlijke advisering. Ook blijven we afhankelijk van de landelijke regelgeving rondom dit onderwerp.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

Er wordt voor een periode van twee jaar extra ingezet op handhaving. Hiervoor is een incidenteel budget van € 140.000 beschikbaar gesteld. Ook worden de ontwikkelingen met betrekking tot de Omgevingswet op de voet gevolgd.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Openbare ruimte & mobiliteit

Algemeen

De gemeente is medeverantwoordelijk voor de “groene” kwaliteit van de leefomgeving. We dragen zorg voor het gebruik, beheer en onderhoud van onze kernen en buitengebieden van vandaag en morgen. We werken aan een aantrekkelijke leefomgeving voor inwoners en bedrijven, waar mensen zich thuis voelen en met plezier gebruik maken van de openbare ruimte.

De gemeente is verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van wegen, openbare verlichting, de verkeersvoorzieningen en het openbaar groen. Wanneer er iets in de openbare ruimte stuk is, kunnen inwoners dat melden bij de gemeente. Ook als het gaat om rondslingerend afval, vernielingen of ongedierte. Zo houden we onze gemeente samen leefbaar.

Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte is vastgesteld in het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). Voor het beheer van de wegen en het groen wordt de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van de CROW gebruikt. Daarnaast zijn in het beleidsplan ‘Verlichten openbare ruimte’ de uitgangspunten en keuzes voor het beleid omtrent openbare verlichting beschreven.

Om de riolering van de gemeente Tubbergen te onderhouden en vervangen, zijn de kaders en het beleid vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

Actuele ontwikkelingen

Van ambitie naar basis

De onderstaande inspanning is overgedragen van de ambitie Bereikbaar en aantrekkelijk naar het programma Onderwijs in de basisbegroting. Dat betekent dat de hieronder genoemde inspanning, zowel inhoudelijk als financieel, met ingang van begrotingsjaar 2021 onder dit programma worden verantwoord.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we er voor doen?	Stand van zaken
Verbeteren mogelijkheden om te reizen met het openbaar vervoer.	De bestaande openbaar vervoer voorziening verbeteren of uitbreiden met nieuwe verbindingen of mogelijkheden.	Kwaliteitsbewaking van het openbaar vervoer (OV) in het algemeen is een continu proces en daarmee wordt doorgegaan.

Gevolgen corona

Er is nog niet bekend wat de gevolgen van de coronacrisis op lange termijn zijn. Vooralsnog is de verwachting dat de coronacrisis geen grote gevolgen heeft voor het programma Openbare ruimte & mobiliteit.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

Uitvoeringsplan KOG

In navolging van het KOG is het uitvoeringsplan onderhoud en vervangingen van groen- en speelvoorzieningen opgesteld. Dit uitvoeringsplan bestaat uit een globale planning, voor de jaren 2021 t/m 2024, met maatregelen die we gaan uitvoeren m.b.t. groen en spelen, zoals: renovaties, omvormingen en herstelwerkzaamheden. Daarnaast wordt er een aanpassing doorgevoerd in de berm, - sloot- en wadibeheer t.b.v. meer biodiversiteit.

Aan de hand van de planning van werkzaamheden is er in 2021 een budget geraamd van € 236.935 dat gedekt is uit de nieuwe bestemmingsreserve "openbaar groen-speeltoestellen en biodiversiteit".

In 2021 worden de volgende projecten gerealiseerd en uitgevoerd:

- In Albergen hebben we groenvakken aan de Rafterstraat omgevormd, een bomenrij langs de Zenderseweg aangeplant ter versterking van deze hoofdontsluitingsweg en er is een groenstructuur gerealiseerd aan de Ootmarsumseweg.
- In Geesteren hebben we aan de Dorpsstraat groenvakken omgevormd en de rotonde bij de Knoefbakker omgevormd en een bloemmengsel ingezaaid.
- In de Harbrinkhoek hebben we aan de Walboersweg groenvakken omgevormd, bloemmengsels gezaaid en een haag geplant. Daarnaast hebben we de rotonde bij KampKuiper omgevormd tot een bloemenweide.
- In Tubbergen hebben we aan de Scholekster en de Industriestraat groenvakken omgevormd en we hebben tussen de Oranjestraat en de Almelosestraat groenvakken omgevormd.
- In Fleringen hebben we aan de Pastoor Boudenstraat, samen met buurtbewoners en aannemer Loohuis, eiken gedund en een haag geplant.

Bermbeheerplan

Om het aangepaste berm- en slootbeheer in het uitvoeringsplan onderhoud en vervangingen van groen- en speelvoorzieningen nog concreter en praktisch uitvoerbaar te maken is begin 2021 begonnen met het opstellen van een bermbeheerplan. Het opstellen van dit bermbeheerplan wordt gefinancierd vanuit een provinciale subsidie. Dit bermbeheerplan geeft inzicht in hoe, welke bermen beheerd moeten worden. Aan de hand van bermtypen wordt elke berm gekenmerkt en wordt er specifiek beheer toegepast voor betreffende berm. Hierdoor wordt maatwerk geleverd en wordt er optimaal ingezet op het bevorderen van de biodiversiteit.

In afwachting van het bermbeheerplan moet duidelijk worden hoe middelen de komende jaren het beste ingezet kunnen worden. Dit wordt ook in relatie gebracht met de ingevoerde bezuiniging (vanaf 2020) voor het afvoeren van bermmaaisel (zie volgende punt).

Herijken bermmaaisel afvoeren

In het uitvoeringsplan "onderhoud en vervangingen speel- en groenvoorzieningen" is een kleine aanpassing in het bermbeheer en een grotere in het sloot- en wadibeheer doorgevoerd. Dat zal een verschuiving binnen de financiële onderhoudsmiddelen betekenen doordat daar extra kosten aan verbonden zijn. Hierdoor zal de sinds 2020 benoemde ombuiging van € 40.000 op het sloten en

bermenonderhoud niet behaald worden. In afwachting van het bermbeheerplan (medio 2021) moet duidelijk worden hoeveel middelen er nodig zijn om e.e.a. uit te kunnen voeren.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Initiatief ontkoppelen hemelwater (gratis regenton)

In de raadsvergadering van 10 november 2020 is de motie Initiatief ontkoppelen hemelwater (gratis regenton) aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- De (financiële) mogelijkheden te onderzoeken om in de gemeente Tubbergen een gratis regenton aan inwoners te verstrekken, dan wel andere initiatieven te introduceren;
- De gemeenteraad te informeren over de uitkomsten en de eventuele voorwaarden, de startdatum en de duur van het initiatief.

Stand van zaken: motie is aangenomen

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2020](#)

Programma Economie

Algemeen

Aan de hand van de speerpunten detailhandel (vitale winkelgebieden in kernen), bedrijventerreinen en dienstverlening creëren wij een zo optimaal mogelijk ondernemersklimaat. Wij willen daarbij ruimte blijven bieden voor (bijzondere) initiatieven van ondernemers, zodat optimaal kan worden ingespeeld op sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen en economische trends.

De bedrijfsconsulent (ondersteund door een ondernemersserviceteam) vormt hierbij als eerste aanspreekpunt voor ondernemers de schakel tussen de gemeente en het bedrijfsleven en probeert de ondernemers zoveel mogelijk te faciliteren. Daarnaast wordt er actief ingezet op de (her)ontwikkeling, realisatie en uitgifte van bedrijfskavels en bedrijfsruimte, de uitvoering van de detailhandelsagenda/retaildeal en regionale samenwerking (met name in de vorm van regionale acquisitie).

Actuele ontwikkelingen

Bedrijventerreinen

Het merendeel van de kavels op de bedrijventerreinen in Tubbergen, Albergen en Geesteren zijn momenteel gereserveerd of verkocht. Wij zijn bezig met een onderzoek naar de behoefte aan bedrijfskavels voor de middellange termijn, zodat ook in de toekomst in de vraag naar bedrijfskavels kan worden voorzien. Dat onderzoek wordt in het najaar van 2021 afgerond.

Van ambitie naar basis

De onderstaande inspanning is overgedragen van de ambitie Werk aan de winkel naar het programma Economie in de basisbegroting. Dat betekent dat de hieronder genoemde inspanning, zowel inhoudelijk als financieel, met ingang van begrotingsjaar 2021 onder dit programma worden verantwoord.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Stand van zaken
Tubbergen heeft een goed ondernemersklimaat waarbij ondernemers en gemeente als partners opereren.	Verdere doorontwikkeling van het bedrijvenconsulentschap en dienstverlening.	Continue aandacht voor frisse houding binnen ambtelijk apparaat, ook vanuit de bestuurders.

Voor de overige actuele ontwikkelingen binnen het programma Economie verwijzen wij naar het onderdeel 'Algemeen' en de ambities.

Er zijn geen denkrichtingen die van toepassing zijn op dit programma.

Gevolgen corona

De eerste maanden van 2021 is er vanuit het programma economie vooral extra inzet gepleegd via de bedrijfsconsulenten om zo goed mogelijk in gesprek te blijven met de verschillende ondernemers en hen

daar waar mogelijk te ondersteunen. De coronacrisis heeft tot nu toe grote gevolgen gehad voor het programma Economie.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

Het programma Economie kent geen wijzigingen ten opzichte van het bestaande beleid.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Gemeentelijke exploitatie windmolens

In de raadsvergadering van 20 januari 2020 is de motie Gemeentelijke exploitatie windmolens unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

Bij de uitvoering van de Uitvoeringsagenda Energietransitie "Samen op weg naar een Energiek Tubbergen" te onderzoeken of de gemeente zelf windmolens kan realiseren en exploiteren, zodat de opbrengsten ten goede komen aan de gemeenschap van de gemeente Tubbergen.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

RES 1.0 (elektriciteit, warmte en groengas)

In de raadsvergadering van 15 december 2020 is de motie RES 1.0 (elektriciteit, warmte en groengas) aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- Biogas als bron van hernieuwbare energie meer aan te jagen en initiatieven met elkaar te verbinden;
- Te onderzoeken:
 - Wat het totaal potentieel binnen NOT is van biogas als hernieuwbare energie in de Warmtevisie;
 - Hoe beschikbare bronnen, warmtevraag en infrastructuur logisch, efficiënt en betaalbaar aan elkaar gekoppeld kunnen worden binnen NOT;
 - Welke innovatieve beschikbare warmtebronnen (bijvoorbeeld opslag) nog meer geschikt zijn in NOT en deze mee te nemen bij het opstellen van de Warmtevisie;
- De resultaten van dit onderzoek met de raad te delen.

Stand van zaken: De motie is in behandeling.

De moties zijn te raadplegen via de volgende link: [Moties 2020](#)

Programma Onderwijs

Algemeen

Alle kinderen en jongeren in de gemeente Tubbergen verdienen het om op te groeien in een kansrijke omgeving met kwalitatief goed onderwijs. In de gemeente Tubbergen hebben we ca. 1.960 leerlingen in het basisonderwijs en in totaal negen basisscholen. In iedere kern is een basisschool aanwezig, dit vinden we als gemeente erg belangrijk. Naast deze basisscholen telt onze gemeente één school voor voortgezet onderwijs in het dorp Tubbergen.

Binnen het programma Onderwijs zoeken we de samenwerking met o.a. schoolbestuurders en kinderopvangaanbieders. We bevorderen de ontwikkelingskansen van kinderen en volwassenen in onze gemeente door te investeren in het bestrijden van onderwijsachterstanden en het aanbieden van voor- en vroegschoolse educatie in samenwerking met plaatselijke kinderdagverblijven, het basisonderwijs en de GGD/JGZ (jeugdgezondheidszorg). We hechten veel belang aan een goede verbinding tussen gemeentelijke jeugdhulp en het onderwijs, waardoor vroegtijdig gesignaleerd wordt en hulp of ondersteuning zo vroeg mogelijk kan worden ingezet.

Daarnaast willen we het thuiszitten zoveel mogelijk voorkomen, de RMC-functie en Bureau leerplicht spelen hierin een belangrijke rol. Het niveau van absoluut en relatief verzuim ligt in Tubbergen onder het landelijk gemiddelde, evenals het percentage voortijdige schoolverlaters. Door de inzet van RMC en een adequate uitvoering van de Leerplichtwet, willen we voorkomen dat jeugdigen thuis komen te zitten en/of zonder diploma vroegtijdig het onderwijs verlaten.

Actuele ontwikkelingen

In het kader van Mijn Dorp 2030 zijn zowel in Fleringen als in Manderveen plannen om de school te verplaatsen naar het Kulturhus. Voor beide kleine kernen is dit belangrijk om de leefbaarheid van het dorp te behouden.

Gevolgen corona

De scholen zijn in deze eerste periode van 2021 weer fysiek geopend. Door de Rijksoverheid is het Nationaal Programma Onderwijs afgekondigd. Onderwijs en gemeenten ontvangen financiële middelen om de opgelopen onderwijsvertragingen door onderwijs op afstand door corona weer zo snel mogelijk in te kunnen lopen. De scholen moeten hiervoor een schoolprogramma opstellen. Onderwijs en gemeente werken daarbij samen op het gebied van jeugdhulp, sociaal werk, JGZ, kinderopvang en sport/cultuur. Op dit moment zullen scholen niet grootschalig gaan insteken op dit programma omdat de onderwijsvertraging vooral nog niet erg groot lijkt en er weinig achterstandsleerlingen worden gekend. De verdere uitwerking vindt plaats vanaf het tweede kwartaal van 2021.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

Binnen het programma Onderwijs zijn geen wijzigingen ten opzichte van het bestaande beleid.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Sport & accommodaties

Algemeen

Het programma Sport en accommodaties gaat over het stimuleren en faciliteren van sport en beweging. We willen sporten en bewegen voor al onze inwoners, van jong tot oud, mogelijk maken en hen motiveren te gaan sporten.

Sportvoorzieningen dragen bij aan een gezonde leefstijl en bieden kansen om te participeren in de samenleving.

De gemeente Tubbergen is trots op al haar sportende inwoners. Zowel in de breedte als aan de top wordt sport op hoog niveau beoefend in onze gemeente. Met het jaarlijkse Sportgala, worden onze sporters uitbundig in het zonnetje gezet.

In de gemeente Tubbergen zijn buurtsportcoaches actief die in dienst zijn bij derden en bijdragen aan de doelen binnen het programma Sport en accommodaties.

Actuele ontwikkelingen

SSRT

Zwembad De Vlaskoel en de nieuwe sporthal zijn in eigendom bij de gemeente en in exploitatie en beheer bij Stichting Sport en Recreatie Tubbergen (SSRT). Het bestuur van SSRT heeft aangegeven dat zowel de exploitatie van het zwembad als de exploitatie van de nieuwe sporthal structureel in de rode cijfers komen. Naast de structurele tekorten heeft SSRT ook aangegeven dat zij te maken hebben met extra verliezen als gevolg van de corona. Wij zijn met SSRT in overleg over de financiële problemen, waarbij onze insteek is dat er eerst een heldere analyse moet komen van de tekorten en vervolgens de besparingsmogelijkheden binnen de huidige exploitatie van SSRT in beeld moet worden gebracht. Daarnaast willen wij ook kijken naar de mogelijkheid om kosten te besparen door in regionaal verband meer samen te werken. Hiertoe is een eerste inventarisatie in samenwerking met de gemeenten Dinkelland, Oldenzaal en Losser in gang gezet.

Gevolgen corona

Er is nog niet bekend wat de gevolgen van de coronacrisis op lange termijn zijn. Vooralsnog is de verwachting dat de coronacrisis geen grote gevolgen heeft voor het programma Sport & accommodaties.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

In lijn met de gesprekken die gevoerd worden met de SSRT vindt er in NOT-verband een onderzoek plaats naar de mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van binnensportaccommodaties. Een eerste inventarisatie hiervoor is afgerond.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Binnensportaccommodatie Tubbergen

In de raadsvergadering van 14 maart 2016 is de motie Binnensportaccommodatie Tubbergen aangenomen met twaalf stemmen voor en zeven stemmen tegen. Middels deze motie draagt de raad het college van burgemeester en wethouders op:

- De kosten voor de realisatie van de nieuwe sporthal voor de gemeente Tubbergen zo laag mogelijk te houden;
- Om met de betrokken partijen vast te leggen dat door zelfwerkzaamheid en via andere wijzen een eigen bijdrage wordt gerealiseerd waardoor de kosten van de nieuwbouw worden verminderd en het eigenaarschap en binding met de accommodatie wordt vergroot;
- Samen met stakeholders uit de gemeente Tubbergen te komen met een voorstel waarin de vrijkomende locatie van de Burgemeester Verdegaaalhal zo optimaal mogelijk wordt her bestemd.

Stand van zaken: Punt 3 (invulling Verdegaaalhal) van de motie is nog in behandeling. Op dit moment zijn we bezig om te komen tot een voorstel waarin, samen met stakeholders uit de gemeente, de vrijkomende locatie zo optimaal mogelijk wordt her bestemd. Als gevolg van corona hebben er nog geen fysieke bijeenkomsten met de stakeholders plaatsgevonden datgene voor iedereen wel wenselijk is. De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2016](#)

Programma Cultuur & recreatie

Algemeen

De gemeente Tubbergen onderscheidt zich door haar rijkheid aan natuurgebieden, recreatie en glaskunst. In Tubbergen is van alles te zien en te beleven, van het prachtige coulisselandschap tot eeuwenoude wind- en watermolens. We vinden het belangrijk om toeristisch Tubbergen op de kaart te zetten. In 2017 is Stichting Toeristisch Glinsterend Tubbergen opgericht als opvolger van de VVV. Deze stichting richt zich op de marketing van het toerisme in Tubbergen voor en door ondernemers uit de gemeente. De stichting werkt hierbij nauw samen met TwenteMarketing.

Bezoekers van de gemeente Tubbergen zijn erg positief en waarderen hun verblijf in onze gemeente gemiddeld met een 8. De meeste toeristen die Tubbergen aandoen zijn 55 jaar of ouder en komen naar onze gemeente voor de natuur en de mogelijkheid om te fietsen.

Op Beleef Tubbergen is meer informatie te vinden over wat er zoal te zien en te doen is in onze gemeente!

Actuele ontwikkelingen

Met de Stichting Bibliotheek Tubbergen zijn nieuwe prestatieafspraken gemaakt voor de periode 2021-2024. Deze afspraken zullen in juni 2021 aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden.

Gevolgen corona

Er is nog niet bekend wat de gevolgen van de coronacrisis op lange termijn zijn voor het programma Cultuur & recreatie.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

Het programma Cultuur & recreatie kent geen wijzigingen ten opzichte van het bestaande beleid met dien verstande dat met de Stichting Bibliotheek Tubbergen nieuwe prestatieafspraken zijn gemaakt voor de periode 2021-2024.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Sociaal domein

Algemeen

Iedere inwoner moet in staat zijn om zo lang en zo veel mogelijk zelf redzaam te zijn. We hechten veel waarde aan het welzijn van onze inwoners. Daarnaast moeten inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en mee kunnen doen in de samenleving. Waar dat kan op eigen kracht, of anders met hulp van mensen uit hun sociale netwerk. Inwoners die hiertoe niet (volledig) in staat zijn, bieden we ondersteuning om hun zelfregie en participatie te bevorderen. De ondersteuning is bij voorkeur zo licht en zo dichtbij mogelijk en preventief als het kan. Team Ondersteuning & Zorg is ervoor om inwoners hierbij te helpen.

In de gemeente Tubbergen werken we samen met verschillende organisaties om de zorg voor onze inwoners zo optimaal mogelijk in te richten. Dit zijn bijvoorbeeld organisaties die re-integratietrajecten begeleiden en organisaties die vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden, maar ook Veilig Thuis voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld. We zetten in op vroegsignalering en het preventief aanpakken van problemen. Daarnaast kennen we verschillende regelingen voor inwoners met (tijdelijke) financiële problemen, bijvoorbeeld bijstand voor zelfstandige ondernemers en kind pakketten.

Actuele ontwikkelingen

Woonplaatsbeginsel Jeugd 2022

Het nieuwe woonplaatsbeginsel beoogt een einde te maken aan de onduidelijkheid met betrekking tot welke gemeente financieel verantwoordelijk is voor de benodigde ondersteuning. Het zal voor gemeenten duidelijk worden welke gemeente straks volgens het nieuwe woonplaatsbeginsel verantwoordelijk is voor de jeugdige.

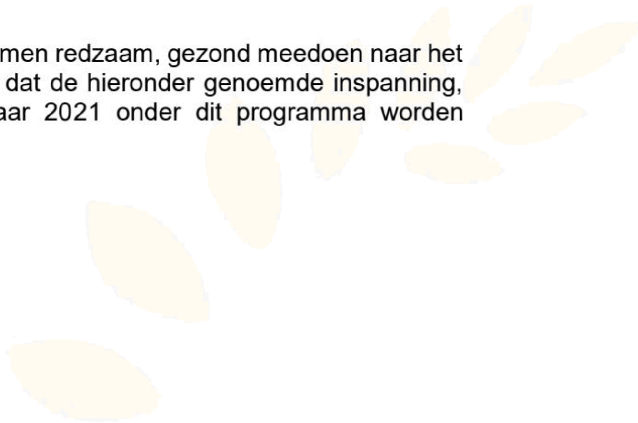
Het nieuwe woonplaatsbeginsel wordt per 1 januari 2022 ingevoerd. In 2021 moet worden uitgezocht welke van de huidige populatie jeugdigen in jeugdzorg vanaf 1 januari 2022 overgedragen moeten worden naar een andere gemeente. In het eerste kwartaal van 2021 is gestart met de voorbereidingen daarvan.

Armoedebeleid

In navolging van de voorbereidingen in 2020 is in het eerste kwartaal 2021 gestart met het project evaluatie armoedebeleid Tubbergen waarbij het bestaande beleid wordt geactualiseerd. Hiervoor is een projectplan opgesteld dat in de loop van 2021 uitgevoerd wordt en moet leiden tot geactualiseerd armoedebeleid. De aanleiding hiervoor was een evaluatie van het armoedebeleid dat door Bureau KWIZ is uitgevoerd. De verwachting is het project eind 2021 kan worden afgerond.

Van ambitie naar basis

De onderstaande inspanning is overgedragen van de ambitie Samen redzaam, gezond meedoen naar het programma Sociaal domein in de basisbegroting. Dat betekent dat de hieronder genoemde inspanning, zowel inhoudelijk als financieel, met ingang van begrotingsjaar 2021 onder dit programma worden verantwoord.

Stimuleringsfonds sociaal domein
In het eerste kwartaal van 2021 zijn vanuit het stimuleringsfonds sociaal domein geen subsidies verstrekt.

Gevolgen corona

Wmo
Geconstateerd wordt dat er een toename van aanvragen voor Wmo-maatwerkvoorzieningen als gevolg van corona op ons afkomt. Op dit moment kan nog niet goed ingeschat of dit ook leidt tot een toename van indicaties, wanneer dit zal plaatsvinden en in welke mate. We houden u hiervan op de hoogte.

Kinderopvang
De inspecties worden uitgevoerd door de GGD Twente. De inspecties die in 2020 niet zijn ingevoerd als gevolg van de coronacrisis worden in 2021 ingehaald. Dit loopt volgens planning van de GGD.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

In de begroting 2021 is een voorstel gedaan voor structurele borging van de POH-ggz jeugd, echter er waren geen structurele middelen beschikbaar om in dekking te voorzien. Besloten is daarom de POH-ggz jeugd voor twee jaar van incidentele dekking te voorzien en daarbij op zoek te gaan naar structurele ruimte.

Aangenomen moties en amendementen

Moties
Voortgang Soweco
In de raadsvergadering van 17 juni 2019 is de motie voortgang Soweco unaniem aangenomen. Middels deze motie verzoekt de raad het college om op grond van de argumenten in de motie en de gegeven overwegingen vanuit het college samen met de overige gemeenten, de directie, RVC en OR te zoeken naar een duurzame oplossing, waarbij de toekomst en de baangarantie voor de doelgroepen vanuit de Participatiewet wordt gegarandeerd en zoveel mogelijk gebruik te maken van de sociale en fysieke infrastructuur van Soweco.

Stand van zaken: De motie is in uitvoering.
In het afgelopen jaar is de businesscase voor de toekomstige uitvoering van de Wsw verder uitgewerkt wat heeft geleid tot besluiten om samen met de gemeente Dinkelland in de Stichting Participatie Noaberkracht (SPN) uitvoering te gaan geven aan de Wsw. Hierbij wordt de uitvoering van beschut werk (zowel Wsw als Participatiewet) uitbesteed aan de Nieuwe UitvoeringsOrganisatie (NUO) die de gemeenten Almelo, Tubbergen, Twenterand en Wierden daarvoor oprichten. De overige taken in het kader van de Wsw worden straks uitgevoerd door SPN.

Daarnaast is in het afgelopen jaar het inrichtingsplan voor de NUO opgesteld. Bij het opstellen hiervan is gebruik gemaakt van de kennis en kunde van medewerkers en management van Soweco en de NUO kan, nadat de oprichtende gemeenten Almelo en Twenterand daarover een besluit hebben genomen, direct na de besluitvorming hierover operationeel worden. Vanaf dat moment gaat Soweco in liquidatie en hiervoor heeft het bestuur van Soweco, nadat alle gemeenten hiermee ingestemd hadden, in april 2021 een liquidatieplan vastgesteld.

De Wsw'ers zelf zijn inmiddels per 1 januari 2021 in dienst gekomen bij de gemeenten en voor het niet-regeling gebonden personeel van Soweco hebben de gemeenten een werkgarantie afgegeven en is met de bonden een sociaal plan overeengekomen.

Inkoopmodel zorgaanbieders

In de raadsvergadering van 10 november 2020 is de motie Inkoopmodel zorgaanbieders unaniem aangenomen. Middels deze motie draagt de raad het college op:

- Onderzoek te doen naar het model dat Almelo en Hof van Twente hanteren, met als oogmerk inzichtelijk te maken welke effecten (waaronder kosten en baten) invoering daarvan voor Tubbergen zou hebben;
- De resultaten van het onderzoek met de raad te delen.

Stand van zaken: Aan de motie is met behulp van een raadsbrief (nr. 10) gehoor gegeven.
De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2020 Raadsbrief nr. 10](#)

Programma Milieu

Algemeen

Het uitgangspunt van de gemeente Tubbergen is dat we in 2030 leven in een afvalloze en duurzame samenleving. Afval bestaat dan niet meer, we zamelen alleen nog maar waardevolle grondstoffen in. Een meewerkende houding van onze inwoners en bedrijven is hierbij van groot belang.

Afval wordt in de gemeente Tubbergen opgehaald door ROVA, daarnaast is er een afvalbrengpunt waar inwoners hun afval kunnen brengen. Kringloopbedrijf De Beurs komt herbruikbare goederen gratis bij onze inwoners ophalen en nemen het overige grof huishoudelijk afval tegen een kostendekkend tarief mee.

Actuele ontwikkelingen

Inzameling oud papier en karton

In het kader van de inzameling van oud papier en karton (OPK) is er vanaf 1 januari 2020 gestart met een nieuw contract op basis van een Europese aanbestedingsprocedure. Door de nationale en internationale ontwikkelingen rond oud papier en karton, staan de marktprijzen behoorlijk onder druk en zijn we geconfronteerd met een lagere vergoeding voor de inzameling van OPK. Het nieuwe contract betekent dan ook een lagere papieropbrengst en hogere containerkosten voor de verenigingen en scholen die het OPK inzamelen. Om het voor de verenigingen/scholen toch aantrekkelijk te laten zijn om het OPK in te blijven zamelen is besloten om de verenigingen/scholen een garantieprijs van € 60 per ton na aftrek van de containerkosten te blijven bieden. Voor de begroting van 2021 wordt uitgegaan van een opbrengst (marktprijs) van € 30 per ton. Op dit moment zien we dat de marktprijs van OPK is gestegen. De papiermarkt is en blijft grillig. Daardoor is niet te voorspellen hoe de marktprijs zich verder zal ontwikkelen.

Inzameling PMD

In 2020 was ROVA begonnen met het beoordelen van de inhoud van pmd-containers in de gemeente Dinkelland. ROVA stuurde een voorloper mee tijdens de inzamelroute. Zij deden dit om te controleren of de kwaliteit van het ingezamelde PMD wel voldoet aan de gestelde eisen. 5.1.2e zijn de controles vroegtijdig beëindigd. Deze zijn in het najaar 2020 weer opgepakt. Tot 1 juli 2020 was de gemeente Dinkelland verantwoordelijk voor het inzamelen, sorteren en vermarkten van het ingezamelde PMD. Daarvoor ontving de gemeente ook een vergoeding. Door de VNG en het verpakkende bedrijfsleven zijn, om de gemeente te ontzorgen, daar nieuwe afspraken over gemaakt. Vanaf 1 juli 2020 is de gemeente alleen nog verantwoordelijk voor de inzameling van PMD. Vanaf 1 juli 2020 werden geconfronteerd met een toenemende afkeur van het ingezamelde PMD in verband met een te grote hoeveelheid aanwezige stoffen. Door bestuurlijke interventie van de Twentse gemeenten is er op 30 oktober 2020 met Nedvang BV een overbruggingsperiode afgesproken tot 1 juli 2021. Bestuurlijk is het volgende afgesproken:

- Vrachten tot 15% stoffen worden goedgekeurd, waarvoor in 2021 een vergoeding wordt ontvangen van € 245 per ton;
- Vrachten met stoffen tussen de 15% en 35% worden ter sortering geaccepteerd ter verwerking afgevoerd naar Attero in Wijster. De gemeenten ontvangen daarvoor een vergoeding van € 130 per ton;

- Vrachten met meer dan 35% stoorstoffen worden afgekeurd en afgevoerd naar Twence, waarbij de gemeenten € 200 per ton betalen voor de verbranding;
- De gemeente leveren een verbeterplan aan die moeten bijdragen aan een beter kwaliteit van het PMD.

Het vervolg op deze overbruggingsperiode is nog niet bekend.
Met Twence was afgesproken dat elke vracht afgekeurd PMD bij Twence zou worden verbrand tegen een tarief van € 130 per ton. Daartegen is vanuit het merendeel van de Twentse gemeenten verzet gekomen. In de Algemeen vergadering van Aandeelhouders van Twence van 22 april 2021 is dat tarief met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2020 verlaagd naar € 95 per ton. Dat betekent dat wij voor elke ton die we vanaf 1 juli 2020 tot nu hebben moeten laten verbranden € 35 per ton gecrediteerd krijgen. Daarnaast blijven we door goede communicatie inzetten om op basis van het project #Terugwinnaars de kwaliteit van het ingezamelde PMD te verbeteren. Op basis van een tussenevaluatie is de raad aan de hand van een raadsbrief reeds geïnformeerd over 'Plan van aanpak acties ter vermindering van afkeur plastic, metalen en drankkartons in Dinkelland en Tubbergen'.

Grondstoffenmonitor

Op basis van de jaarlijkse grondstoffenmonitor wordt bepaald of het afvalbeleid (de wijze van inzamelen) wordt bijgesteld. Op basis van de monitor 2020 is er geen aanleiding om het beleid bij te stellen. Wij blijven inzetten op communicatie om de kwaliteit van de grondstoffen te verbeteren en te zorgen dat de hoeveelheid restafval per inwoner afneemt. De ingezamelde hoeveelheid restafval per inwoner per jaar ligt in 2020 op 67 kg (2019 64 kg). Het scheidingspercentage in 2020 is 80%. Hiermee wordt al voldaan aan de landelijke norm van 75%. Door de coronacrisis en het verplicht thuiswerken is er meer restafval aangeleverd doordat inwoners hun zolders, bergingen en schuren hebben opgeruimd. Daarmee wordt de lichte toename van de hoeveelheid restafval per inwoner verklaard.

Drugsafval

Op 11 maart 2019 is er door de provincie Overijssel een subsidie opengesteld voor het opruimen van achtergelaten drugsafval. Het gaat om drugsafval dat in 2018 is achtergelaten in de openbare ruimte. En voor het opruimen van de bodemverontreiniging, als gevolg van het in 2018 achtergelaten drugsafval, in de openbare ruimte. De subsidie bedraagt 50 % van de kosten die voor subsidie in aanmerking komen. Het subsidieplafond voor 2019 is € 30.000. Het streven is dat de provincie Overijssel en/of het Rijk een subsidie openstellen van 100% vergoeding voor de onschuldige grondeigenaar, die geen verwijt kan worden gemaakt van dumping van gevaarlijk afval. Het kan zijn dat de provincie Overijssel en/of het Rijk het laten bij een 50% compensatieregeling. De definitieve regeling moet nog uitgewerkt worden.

Van ambitie naar basis

De onderstaande inspanningen zijn overgedragen van de ambitie Duurzaam leven naar het programma Milieu in de basisbegroting. Dat betekent dat de hieronder genoemde inspanningen, zowel inhoudelijk als financieel, met ingang van begrotingsjaar 2021 onder dit programma worden verantwoord.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?	Stand van zaken
-------------------------	--------------------------	-----------------

We streven naar een afvalloos Tubbergen in 2030.	Daar waar mogelijkheden zijn tot scheiding van afval voor maatschappelijke organisaties wordt hierover in gesprek gegaan.	Lobby richting de landelijke politiek.
Eind 2022 is zoveel mogelijk van de asbestdaken gesaneerd.	Gratis wegbrengen asbest particulieren.	Continu tot 2024.

Gevolgen corona

Er is nog niet bekend wat de gevolgen van de coronacrisis op lange termijn zijn. Vooralsnog is de verwachting dat de coronacrisis geen grote gevolgen heeft voor het programma Milieu.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

Het programma Milieu kent geen wijzigingen ten opzichte van het bestaande beleid.

Aangenomen moties en amendementen

Er zijn geen aangenomen moties en amendementen met betrekking tot dit programma.

Programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening

Algemeen

Voor de gemeente is van het van groot belang dat de fysieke leefomgeving zodanig is ingericht dat een goed woon- en leefklimaat is gegarandeerd. Het woningaanbod moet zowel voorzien in een kwantitatieve, als een kwalitatieve behoefte van de samenleving. Er moet echter ook ruimte zijn voor bedrijvigheid. Een integrale blik op de fysieke leefomgeving is hiervoor een vereiste. De inrichting van de fysieke leefomgeving raakt in die zin dan ook alle agenda's die zijn opgenomen in het koersdocument.

Actuele ontwikkelingen

Planontwikkeling

De trend van meer plannen ontwikkelen in samenspraak met de samenleving wordt doorgezet, ook in de ruimtelijke planvorming. Daarnaast speelt de voorbereiding op de nieuwe Omgevingswet. Bij mogelijke aanpassingen van bestaand beleid of het opzetten nieuw beleid wordt afgewogen hoe dit in licht van de nieuwe Omgevingsvisie past. Hierbij vindt een nauwe samenwerking plaats met de participatieprocessen.

Gevolgen corona

De coronacrisis heeft nagenoeg geen gevolgen voor het programma Volkshuisvesting & ruimtelijke ordening. Wel is er mogelijk sprake van enige vertraging in de communicatie met externe partijen.

Voortgang nieuw beleid uit de begroting 2021

In 2021 zal de nieuwe gemeentelijke Woonvisie 2021-2026 worden vastgesteld. Dit zal de basis vormen voor het uitvoeren van het woningbouwprogramma en het maken van prestatieafspraken met de corporatie. Daarnaast is er nieuwe beleid ten aanzien van de huisvesting van arbeidsmigranten.

Aangenomen moties en amendementen

Moties

Rood-voor-Rood (publieke deelnemers)

In de raadsvergadering van 29 juni 2020 is de motie Rood-voor-Rood (publieke deelnemers) aangenomen. Middels deze motie draagt de gemeenteraad het college op: in de eerstvolgende raadsvergadering de raad voor te stellen om publieke partijen van deelname aan het rood-voor-roodbeleid uit te sluiten en daarbij de bestuurlijke en juridische consequenties in beeld te brengen.

Stand van zaken: De motie is afgehandeld.

De motie is te raadplegen via de volgende link: [Moties 2020](#)

